

ĮVYKDYTŲ IR VYKDOMŲ PROJEKTŲ SĄRAŠAS
2013 – 2018 m.

Eil. Nr.	Projekto rengimo laikotarpis	Projekto pavadinimas	Planavimo organizatorius
1.	2003-2005, 2008 01 – 2008 12 31 2009; 2016	Bendrojo teritorijų planavimo dokumento parengimas Klaipėdos apskrities teritorijos bendrasis planas <i>Kartu su VĮ „Valstybinis žemėtvarkos institutas“ (vėliau „Valstybinis žemės fondas“) Patvirtintas LRV SPAV atliktas koncepcijos studijoje.</i>	Klaipėdos apskrities viršininko administracija (panaikinta) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija į/k-188602370, A.Jakšto g. 4/9, Vilnius A.Gordevičius, tel. 852663609
2.	2011 11 – 2013 12	Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos pasienio regiono teritorijos plėtros planas <i>Kartu su VĮ Valstybės žemės fondas (Projektas nutrauktas baigiamojo etapo derinimo studijoje) SPAV atliktas koncepcijos studijoje.</i>	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija į/k-188602370, A.Jakšto g. 4/9, Vilnius A.Gordevičius, tel. 852663609
3.	2012 03 – 2013 10	Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano papildymo jūrinių teritorijų dalimi paslauga <i>Kartu su Klaipėdos universiteto Baltijos pajūrio aplinkos tyrimų ir planavimo institutu. Projektas patvirtintas LR Seimo SPAV atliktas koncepcijos studijoje. Rengėjas Klaipėdos universitetas.</i>	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija į/k-188602370, A.Jakšto g. 4/9, Vilnius A.Gordevičius, tel. 852663609
4.	2012 09 – 2014 09	Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano parengimas (1573 ha) <i>Patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu SPAV atliktas koncepcijos studijoje</i>	Raseinių rajono savivaldybės administracija į/k-288740810 V.Kudirkos g. 5, Raseiniai A.Ložytė, tel.:842879555
5.	2014 12 - 2016 12	Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano korektūros paslaugos. <i>(Patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės Tarybos sprendimu) SPAV atliktas koncepcijos studijoje</i>	Anykščių rajono savivaldybės administracija į/k-188774637J.Biliūno g.23, Anykščiai V.Juodelis Tel.:8 381 58041
6.	2019	Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas Kėdainių miesto bendrojo plano keitimas <i>Projektas vykdomas</i>	<i>Kėdainių rajono savivaldybės administracija</i> <i>Užsakovas: UAB „Plentprojektas“</i>

Vykdamas visus sąraše minimus projektus įmonės savininkė Laimutė Janulienė buvo projekto vadovo pozicijoje.

Iš „Atkulos projektai“ savininkė

Laimutė Janulienė

PASLAUGŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS Nr.4

2016-12-12

Vykdytojas:

Individuali įmonė „Atkulos projektai“, įmonės kodas 124959993

PVM mokėtojo kodas LT249599917

Adresas: Savanorių pr. 11A-83, Vilnius

A.s. Nr.LT564010049500020294, AB DNB, Banko kodas 40100

Užsakovas:

Anykščių rajono savivaldybės administracija

Įmonės kodas- 188774637

Adresas: J.Biliūno g. 23, Anykščiai

Sutarties Nr.1-SU-778

Sutarties dalykas: Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano korektūros paslaugos

Šiuo aktu patvirtinama, kad sutarties vykdymo laikotarpiu Paslaugų teikėjas pilnai (100%) įvykdė savo įsipareigojimus pagal 2014-12-15 paslaugų teikimo sutartį Nr.1-SU-778. Atliktų paslaugų kokybė atitinka sutarties reikalavimus bei techninio lygio ir kokybės rodiklius:

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Paslaugų etapo teikimo kaina, EUR
1.	Sprendinių viešinimas, derinimas, tikrinimas, tvirtinimas	1338.05
	Viso:	1338.05
	PVM (21%)	280.99
	Iš viso su PVM	1619.04

Atliktų paslaugų kaina – 1619.04 EUR su PVM

Pagal šį aktą priklauso sumokėti – 1619.04 EUR su PVM.

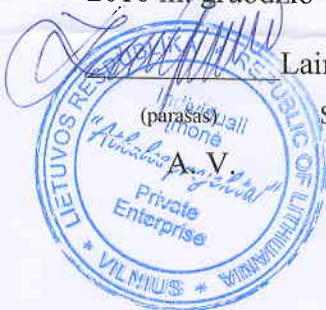
Paslaugų teikėjas:

Į „Atkulos projektai“

2016 m. gruodžio 12d.

Laimutė Janulienė

Savininkė

Perkančioji organizacija:

Anykščių rajono savivaldybės administracija

2016 m. gruodžio 12d.

Architektūros ir urbanistikos
skyriaus vedėja
Jurgita GUDELEVIČIENĖ
(paršas)

A. V.

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

Planavimo organizatorius:

Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius

Plano rengėjas:

II „Atkulos projektai“

Projekto vadovė: Laimutė Janulienė (Atestato Nr. A413)

Vilnius, 2016

PLANUOJAMA TERITORIJA: Anykščių rajono savivaldybės teritorija

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO PAVADINIMAS: Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas

TERITORIJŲ PLANAVIMO LYGMUO: Savivaldybės

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO RŪŠIS: Savivaldybės bendrasis planas

PLANO RENGIMO PAGRINDAS: Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014-07-31 sprendimas Nr. 1-TS-242

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS			
RENGIMO ETAPAS – BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO (SPAV) ATASKAITA		Parašas	Data
Plano rengėjas	IĮ „ATKULOS PROJEKTAI” Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647, el. paštas atkula@gmail.com , www.atkula.lt Projekto vadovė Laimutė Janulienė		2016-03

TURINYS

IVADAS.....	4
1. PLANO TURINYS	7
2. PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....	7
3. PLANO RYŠYS SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIS.....	9
4. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEI PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS.....	12
4.1. GAMTINĖ APLINKA.....	13
4.1.1. <i>Esama būklė ir tendencijos</i>	<i>13</i>
4.1.2. <i>Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių ("0" alternatyva).....</i>	<i>19</i>
4.2. SOCIALINĖ APLINKA.....	20
4.2.1. <i>Esama būklė ir tendencijos</i>	<i>20</i>
4.2.2. <i>Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių.....</i>	<i>23</i>
4.3. EKONOMINĖ APLINKA.....	23
4.3.1. <i>Esama būklė ir tendencijos</i>	<i>23</i>
4.3.2. <i>Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių.....</i>	<i>28</i>
5. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS.....	29
5.1. BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ, GYVŪNIJA, AUGALIJA, EUROPOS EKOLOGINIO TINKLO „NATURA 2000“ TERITORIJOS	29
5.2. SAUGOMOS TERITORIJOS, GAMTOS PAVELDO OBJEKTAI	30
5.3. KULTŪROS PAVELDAS.....	40
6. SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS.....	41
7. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU ANUKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDROJO PLANO KEITIMU	43
8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI	45
9. PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI.....	51
10. PASIRINKTŲ PLANO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS, PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ PASIRINKTOS SVARSTYTOS PLANO ALTERNATYVOS	52
11. VERTINIMO APRAŠYMAS	54
12. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS	55
13. SANTRAUKA.....	56
14. PRIEDAI	60

IVADAS

Vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. liepos 31 d. sprendimu Nr. 1-TS-242 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano pakeitimo“ Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas pradėtas rengti 2014 m. gruodžio mėnesį.

Planuojama teritorija – Anykščių rajono savivaldybės teritorija, Andrioniškio sen., Anykščių sen., Debeikių sen., Kavarsko sen., Kurklių sen., Skiemonių sen., Svėdasų sen., Traupio sen., Viešintų sen., Troškūnų sen.

Planavimo organizatorius:

- Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius, J. Biliūno g. 23, LT-29111 Anykščiai, el. paštas info@anyksciai.lt, tel. (8 381) 58041, faks. (8 381) 58088, interneto svetainės adresas: www.anyksciai.lt.

Plano rengėjas:

- IĮ „Atkulos projektai“, Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647, el. paštas atkula@gmail.com, internetinis puslapis www.atkula.lt. Projekto vadovė – Laimutė Janulienė.

Subranga:

- VĮ Valstybės žemės fondo Kraštotvarkos ir teritorijų planavimo skyrius, Konstitucijos pr. 23A, LT-08105 Vilnius, tel. (8 5) 261 8856; tel./faks. (8 5) 262 1672, el. paštas krastotvarka@vzf.lt, internetinis puslapis www.vzf.lt. Skyriaus vedėja Rita Palčiauskaitė.
- UAB „AF-Consult“, Lvovo g. 25, LT-09320 Vilnius, tel. (8 5) 2107210, faks. (8 5) 2107211, el. paštas info.lt@afconsult.com, internetinis puslapis www.afconsult.com. Generalinis direktorius Darius Čičinskas.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) tikslai:

- nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas plano ar programos įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
- užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atsakingomis už aplinkos apsaugą valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis ir visuomene;
- užtikrinti, kad organizatorius turės išsamią informaciją apie galimas reikšmingas plano ar programos įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 7.2 papunktyje numatyta atveju Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita (toliau – vertinimo ataskaita) rengiama vadovaujantis aprašo 2 priedu ir vertinimo apimties nustatymo dokumentu.

Vertinimo ataskaitoje aprašomos ir įvertinamos plano koncepcijos ir jos alternatyvų įgyvendinimo galimos reikšmingos pasekmės aplinkai, išsamiai išnagrinėjami visi vertinimo apimties nustatymo dokumente.

Apie teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai vertinimo procesą visuomenė informuojama ir jame dalyvauja Teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Teritorijų planavimo dokumentų viešinimo procedūrų bendroji ir supaprastinta tvarka, atsižvelgiant į teritorijų planavimo dokumentų rūšį ir lygmenį, nustatoma Vyriausybės tvirtinamuose Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose.

SPAV proceso aprašymas

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, IV skyriaus 8.2.1.3 punktu, atliekant Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo SPAV procedūras, vertinimo proceso dalyviai yra:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentas;
- Utenos visuomenės sveikatos centras;
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Utenos skyrius
- Anykščių rajono savivaldybė;
- visuomenė.

Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, VI skyriumi, Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai (SPAV) vertinimo apimties nustatymo dokumentui vertinimo subjektai pritarė (raštų kopijos pridedamos), juo vadovaujantis buvo parengta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita.

Vadovaudamiesi Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, VII skyriumi, teikiama Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita vertinimo subjektams.

Numatoma atlikti šiuos veiksmus:

- Vertinimo subjektų SPAV ataskaitos nagrinėjimas ir išvadų dėl šio dokumento kokybės teikimas plano rengėjui (II „Atkulos projektai“).
- Ataskaitos ir (arba) plano projekto papildymas ir (arba) pataisymas, atsižvelgiant į vertinimo subjektų išvadas arba motyvuotas išvadų atmetimas.
- Planavimo organizatoriaus pritarimas raštu Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai.
- Visuomenės informavimas apie priimtą sprendimą Teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Vertinimo subjektų supažindinimas su Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 39 punkte nurodyta informacija.

1. PLANO TURINYS

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu siekiama tobulinti savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepciją, patvirtintą Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. TS-317. Atsižvelgiant į planuojamą teritoriją ir jai taikomas strateginio planavimo dokumentų nuostatas, buvo nustatytos planuojamos teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo kryptys, naudojimo ir apsaugos principai.

Pateikiami du Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos variantai, kurie apima svarbiausias prielaidas teritorijos vidinei plėtrai.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje, vadovaujantis parengtomis savivaldybės plėtros prognozėmis, nustatomos svarbiausios planuojamos teritorijos plėtros prielaidos, t. y. konkrečių objektų ar veiklos sričių plėtra, kuri galėtų radikaliai paveikti ne tik konkrečios nedidelio ploto teritoriją (pvz., seniūniją), tačiau viso savivaldybės veiklų ir kraštovaizdžio struktūrą.

Prielaidos:

- smulkaus ir vidutinio verslo plėtra;
- rekreacijos ir turizmo plėtra;
- gyvenamosios aplinkos kokybė.

2. PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. liepos 31 d. sprendimu Nr. 1-TS-242 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano pakeitimo“ buvo nustatyti planavimo tikslai Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrajam planui keisti.

Planavimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas darniai savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, kompleksiškai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. patikslinti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros vystymo ir įgyvendinimo gaires, patikslinti esamas ir nustatyti naujas plėtrai reikalingas

teritorijas;

3. sudaryti sąlygas racionaliam rajono gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
4. numatyti rajono gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologinei pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
5. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
6. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
7. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
8. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programoje, patvirtintoje Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. liepos 22 d. įsakymu, buvo nustatyti planavimo uždaviniai.

Planavimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
3. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemonės;
4. detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
5. pakeisti Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano teritorijos funkcinio zonavimo pavadinimus ir turinį pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7 patvirtintas Teritorijų planavimo normas;
6. ištaisyti sprendinių prieštaravimus ir detaliau aprašyti Žemės naudojimo skyriaus

Teritorijos funkcinio zonavimo dalyje, Anykščių rajono susisiekimo sistemos vystymo skyriuje ir Teritorijos inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinyje M 1: 50 000 ir kitus sprendinių prieštaravimus, atsiradusius planavimo proceso metu;

7. patikslinti numatomų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius;
8. numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą, pažymint visus esamus, rengiamu bendroju planu ir kitais teritorijų planavimo dokumentais numatomus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius, kuriems aptarnauti reikalingas ne didesnis kaip 0,01 ha žemės plotas, kuriam Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 6 dalies 2 punkte numatytu atveju neformuojamas atskiras žemės sklypas.

3. PLANO RYŠYS SU KITAIS PLANAIS IR PROGRAMOMIS

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas rengiamas atsižvelgiant į šių dokumentų nuostatas:

Bendrieji planai:

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 nutarimu Nr. IX-1154;
2. Utenos apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 2 d. nutarimu Nr. 1318;
3. Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. TS-223;
4. Anykščių miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 13 d. sprendimu Nr. TS-142.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai:

5. Anykščių rajono degalinių išdėstymo schema, patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2002 m. gegužės 23 d. sprendimu Nr. 85;
6. Degalinių išdėstymo schemos Anykščių rajone keitimas, numatant naują vietą

- stacionariai degalinei, patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS-408;
7. Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. TS-138;
 8. Anykščių miesto didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS-139;
 9. Anykščių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas 2008-2014 metų laikotarpiui, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. TS-319;
 10. Penkių sodybų gatvinio kaimo (unikalus kodas 10307, buvęs kodas AtV295) Pakalnių k., Kavarsko sen., Anykščių r. sav. nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. TS-65;
 11. Anykščių miesto istorinės dalies (unikalus objekto kodas 17071, buvęs kodas UV2), Anykščių m., Anykščių r. sav. nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. TS-99;
 12. Mažojo Anykščių regiono parko dviračių žiedo įrengimo Anykščių sen., Anykščių r. sav., specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. TS-317;
 13. Svėdasų seniūnijos naudingųjų iškasenų teritorijų išdėstymo specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. TS-316;
 14. Kavarsko seniūnijos naudingųjų iškasenų teritorijų išdėstymo specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. liepos 26 d. sprendimu Nr. TS-254;
 15. Anykščių rajono turizmo ir rekreacinių teritorijų specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. TS-295;
 16. Anykščių miesto neužstatytų erdvių kraštovaizdžio formavimo ir poilsio organizavimo specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS-333;

17. Anykščių rajono šilumos ūkio specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS-332;
18. Paviršinių vandens telkinių Anykščių miesto administracinėse ribose apsauginių juostų ir zonų nustatymo specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. TS-369;
19. Mažojo Anykščių regiono parko dviračių žiedo įrengimo Anykščių sen., Anykščių r. sav., specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. 1-TS-103;
20. Vėjo jėginių išdėstymo Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. 1-TS-213;
21. Mažojo dviračių tako nuo šaltinio „Karalienės liūnas“ iki Anykščių miesto ribos Anykščių sen. specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. 1-TS-274;
22. Utenos apskrities nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Kultūros ministro 2009-04-24 įsakymu Nr. ĮV-201;
23. Anykščių rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Kultūros ministro 2009-04-24 įsakymu Nr. ĮV-201;
24. Kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų planai;
25. Anykščių miesto šilumos tiekimo plėtros specialusis planas, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 4 d. sprendimu Nr. 1-TS-269;
26. Vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema, patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. birželio 18 d. sprendimu Nr. TS-232;
27. Anykščių regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1292;
28. Kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinti nacionalinių saugomų teritorijų, esančių Anykščių rajono savivaldybėje, ribų ir/ ar funkcinio prioriteto zonų ribų planai;
29. Anykščių regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-699;

30. Šventosios valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribų planas.

Plėtros programos, strateginės veiklos planai ir kt. strateginio planavimo dokumentai:

- 31. Anykščių rajono strateginis 2012-2019 metų plėtros planas, patvirtintas 2011 m. gruodžio 22 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-375;
- 32. Anykščių rajono savivaldybės strateginis 2014-2016 metų veiklos planas, patvirtintas 2014 m. kovo 27 d. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-TS-118;
- 33. Utenos regiono plėtros 2014-2020 m. planas (2013-10-15 Utenos regiono plėtros tarybos sprendimas);
- 34. Anykščių rajono savivaldybės kraštovaizdžio politikos kryptys;
- 35. Kryptingas investavimas į turizmo plėtrą Rytų Aukštaitijos regione (Utenos apskrities teritorijoje) iki 2020 metų (galimybių studija).
- 36. Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703.

Kiti planai:

- 37. Anykščių rajono miškų priskyrimo miškų grupėms planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1651 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais);
- 38. Anykščių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema, patvirtinta 2005-11-24 Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-342;
- 39. VĮ Anykščių miškų urėdijos „Miškotvarkos projektas“ 2009-2018 metams.

4. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEI PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS

Šiame skyriuje pateikta informacija apie gamtinę, socialinę ir ekonominę aplinką, kurioje bus stebimos Anykščių savivaldybės teritorijos bendrojo plano erdvinės plėtros bei sektorialių sprendinių pasekmės.

„Savaiminė raida“. Tiek esamas teritorijos gamtinių išteklių naudojimas, tiek ateities prioritetai pirmiausia susiję su intensyviu žemės ir miškų ūkiu, kvarcinio smėlio ir kitų mineralinių išteklių gavyba, rekreacine veikla bei kokybine urbanistinės, transporto ir inžinierinės infrastruktūros sistemų plėtra.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra akivaizdžių aktyvios plėtros arealų, todėl nepastebima ir ypač reikšmingų darnios plėtros problemų. Vertingiausi gamtos ištekliai ir vaizdingiausi kraštovaizdžiai yra saugomi draustiniuose, Anykščių regioniniame parke, „Natura 2000“ teritorijose, kitose saugomose teritorijose. Kultūros paveldo vertybės saugomos teisės aktų nustatyta tvarka. Gamtinės aplinkos rodikliai palyginus su Lietuvos vidurkiu yra geri ir labai geri. Tačiau socialinės ir ekonominės aplinkos rodikliai palyginus yra blogi ir turi tendenciją blogėti. Trumpai tariant – paukščių daugėja, žmonių mažėja.

Planuojamos teritorijos plėtros darnumą tikslinga būtų vertinti platesniame (šalies arba apskrities) kontekste, nes planuojama teritorija yra per maža kai kurioms socialinės ir ekonominės plėtros tendencijoms apibūdinti. Tiek gamtinė, tiek socialinė ir ekonominė Anykščių rajono savivaldybės aplinka yra dalis stambesnių struktūrų, kurios bendroje sąveikoje apsprendžia teritorijos raidos darnumą. Strateginis savivaldybės tikslas atitinka jos paskirtį, fiksuotą Lietuvos Respublikos bendrajame plane, tapti patrauklia turistine ir rekreacine vietoje. Naudodama savo kuklias materialines investicijas savivaldybė pamažu ir nuosekliai siekia užsibrėžtų tikslų – kuria viešąją turizmo infrastruktūrą, modernizuoja ir atnaujiną miestų ir miestelių aplinką, saugo kraštovaizdį ir vertybes. Bendra vietos ūkio transformacija yra inertiška, sąlygota bendrų šalies ūkio transformacijos tendencijų, tačiau konstatuotina, kad vyksta teisinga linkme.

4.1. Gamtinė aplinka

4.1.1. Esama būklė ir tendencijos

Gamtinė aplinka

Anykščių rajono savivaldybė laikoma svarbiu nacionalinės reikšmės turizmo rajonu kurio turizmo ištekliai šiuo metu vertinami kaip vidutiniai, tačiau jų pagrindu galima plėtoti turizmo verslą. Anykščių miestui 2007 m. suteiktas kurortinės teritorijos statusas. Svarbiausi Anykščių rajono savivaldybės gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarios upės, ežerai, miškai ir bei ypač vaizdingas sąlyginai natūralus kraštovaizdis. Savivaldybės teritorijos aplinka yra

sveika, taršos fono nėra. Aplinkos ekologinis atsparumas vidutiniškas (aplinka tinkama vidutinio intensyvumo masiniam rekreaciniam naudojimui). Didžioji dalis rekreacinių išteklių yra saugomose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose, taigi rekreaciniai ištekliai yra daugiau ar mažiau saugomi ir jų kokybė yra kontroliuojama. Vandens kokybės problemų, kurios mažintų Anykščių rajono savivaldybėje esančių vandens turizmo trasų patrauklumą nėra. Švarus vanduo, mažai paveiktas kraštovaizdis didina atraktyvumą ir panaudojimo aktyviam turizmui galimybes.

Vizualinė Anykščių rajono savivaldybės kraštovaizdžio struktūra yra labai marga, tampriai susijusi su pagrindinių kraštovaizdžio morfologinių arealų charakteriu. Savivaldybė yra turtinga estetiniais kraštovaizdžio ištekliais, kuriems nustatytas vienoks ar kitoks apsaugos statusas. Kraštovaizdžio erdvinė teritorinė struktūra ir gamtinis pobūdis, ekologinis stabilumas, estetinė vertė saugoma gamtinio karkaso teritorijose, pažymėtose galiojančio Anykščių savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose. Gamtinis karkasas – kompleksinės gamtosaugos strategijos teritorinė raiška, teoriniu pagrindu suformuota kartografinė struktūra, kurios paskirtis sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti, sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas; saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius; didinti šalies miškingumą; reguliuoti urbanizaciją, technogenizaciją ir žemės ūkio plėtrą. Gamtinis karkasas nėra identifikuojamas vietovėje.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos upių tinklą formuoja vidutinio dydžio ir mažos upės, taip pat upokšniai. Apie tris ketvirtadalius Anykščių rajono savivaldybės teritorijos (70%) drenuoja Šventoji su savo intakais: (Virinta (vidurupis ir žemupys), Anykšta, Elmė, Susiena, Latava, Varius, Jara - Šetekšna (žemupys) ir kitais žemesnės eilės intakais. Likusi savivaldybės teritorija patenka į Nevėžio (Nevėžis, Juosta) ir Lėvens (Viešinta) nuotėkio sritį. Anykščių rajono savivaldybės teritorija daugiau tarnauja kaip tranzitinis vandens turizmo koridorius praplaukiamas tiek baidarėmis, tiek ir valtinis Šventosios upe, Virinta, Jaros – Šetekšnos atkarpa, Nevėžis žemiau Traupio.

Didžiausi ir tinkamiausi rekreaciniam naudojimui yra 6 ežerai, kiti į intensyvaus ir riboto naudojimo kategorijas papuolantys ežerai, 7 įvairaus dydžio valstybinės reikšmės tvenkiniai. Labiausiai apkrautose ežerų pakrantėse pastebimi rekreacinių išteklių digresijos požymiai. Ekosistemas saugantys vandens telkiniai, turintys gamtosaugines funkcijas arba reikalingi kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai išlaikyti, pasižymintys gera vandens kokybe, retomis ir vertingomis augalų ir gyvūnų rūšimis, savitu vandens režimu ir vaizdingumu yra 7 ežerai bendro 1043 ha ploto, iš jų didžiausias Rubikių ežeras. Ūkinei

veiklai naudojami vandens telkiniai (stambiausi ežerai) naudojami tik žuvininkystei: Smulkis (43,5 ha) ir Elmis (8,2 ha). Bendrojo naudojimo vandens telkiniams priskiriami kiti vandens telkiniai, dažniausiai nedideli tvenkiniai bei natūralūs ar sureguliuoti upeliai.

Anykščių rajono savivaldybės miškingumas (32,4 %) yra artimas Lietuvos teritorijos miškingumo vidurkiui (33,3 %), mažesnis nei Utenos apskrityje (34,1 %). Didžiausi – Šimonių giria, Ramuldavos ir Troškūnų miškai. Daugiau kaip pusę savivaldybės miškų valdo privatūs savininkai. Miškų urėdija prižiūri profesionalios medžioklės plotus. Didžioji dalis pagrindinių Anykščių rajono savivaldybės *miškų masių* (Šimonių giria, Vilkonių, Ramuldavos, Duobulės miškai ar jų dalys) yra saugomose teritorijose, todėl bet kokia veikla juose yra kontroliuojama.

Žvėrių apskaitos duomenimis (2013-2014 m. medžioklės sezonas), Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje buvo 348 briedžiai, 930 tauriųjų elnių, 335 danieliai, 3588 stirnos, 812 šernų, 78 lūšis, 1325 bebrai ir 250 barsukų. Pagal žuvininkystės vystymo kryptys Alaušo ežeras priskirtinas karšinių ežerų tipui. 2014 m. eksperimentinės žvejybos metu Alaušo ežero didžiausią biomasės dalį sudarė ešeris (38 %), kuoja (21 %) ir karšis (19 %). Upių ir ežerų pakrantės pasižymi vandens paukščių gausa. Prie Rubikių ežero peri didysis baublys (reta į Lietuvos raudonąją knygą įrašyta rūšis). Šio ežero pakrantėse gyvena kūdrinis pelėausis. Tai reta ne tik Lietuvos, bet ir Europos Sąjungos mastu šikšnosparnių rūšis.

Žemės naudmenos. Žemės ūkio naudmenos sudaro 54,96 % nuo bendro savivaldybės ploto ir pagal ūkinio naudojimo ypatumus pasiskirsto: ariamoji žemė –49,40 %. Žemės ūkio naudmenų plotas, tenkantis 1000 gyventojų – 36,72 km²/1000 gyv., yra didesnis už apskrities (23,77 km²/1000 gyv.) ir šalies (11,87 km²/1000 gyv.) šiuos rodiklius.

Miškų plotas, tenkantis 1000 gyventojų sudaro 0,02 km²/1000 gyv. Keliai užima 2387,65 ha, t.y. 1,35 % nuo bendro savivaldybės ploto. Užstatyta teritorija užima 2,66 % nuo bendro savivaldybės ploto. Užstatytos teritorijos plotas, tenkantis 1000 gyventojų sudaro 1,78 km²/1000 gyv., yra didesnis už apskrities (15,00 km²/1000 gyv.) ir šalies (8,26 km²/1000 gyv.) šiuos rodiklius.

Žemė užimta vandens telkinių sudaro 2,94 % nuo bendro savivaldybės ploto. Kita žemė (medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista žemė, nenaudojama žemė) užima 4,58 % nuo bendro savivaldybės ploto. Nuo 2013 metų iki 2015 metų žemės fondo struktūros pokyčiai buvo nežymūs. Žemės naudojimo intensyvumas (95,28%) yra didesnis vidutinis Utenos apskrityje ir yra mažesnis (1,02 procentinio punkto) negu šalyje. Anykščių rajono savivaldybės teritorijos panaudojimas žemės ūkio veiklai yra ekstensyvus. Žymi dalis (31,43

%) žemės ūkio naudmenų nėra deklaruota. Dėl mažo našumo dirvožemių dalį žemės ūkio paskirties žemės plotų tikslingiau panaudoti miškų ūkio paskirčiai ar kitai paskirčiai. Laisvos valstybinės žemės fondas sudaro 27,75 ha arba tik 0,02 % nuo bendro savivaldybės ploto. Anykščių rajono savivaldybės kaimo vietovėse atkurtos nuosavybės teisės pagal atkurtą plotą sudaro 99,35 %, o piliečių, kuriems atkurtos nuosavybės teisės, skaičius nuo viso pateikusių prašymus piliečių skaičiaus sudaro 98,69 %. Privačios žemės rinkos aktyvumas Anykščių rajono savivaldybėje yra mažesnis nei šalies vidurkis. Privati žemė sudaro 69,94 % visos savivaldybės teritorijos ploto.

Savivaldybėje aptikti ir naudojami kvarcinio smėlio klodai, kiti mineralinės ir organinės kilmės ištekliai (smėlis, žvyras, durpės).

Dauguma Anykščių rajono savivaldybės dirvožemių sunkūs ir nėra jautrūs defliacijai. Šimonių girioje ir Šventosios slėnyje bei apyslėnyje esantys lengvos mechaninės sudėties gruntai nėra veikiami vėjo erozijos, kol nėra mechaniškai apdirbami, juos saugo pievos ar miškai. Kalvotoje rytinėje savivaldybės dalyje 48,7% žemės ūkio naudmenų yra pažeistos erozijos, o banguotoje plynaukštėje 18,5%. Erozijos intensyvumas priklauso nuo granulimetrinės sudėties ir šlaitų parametru.

Klimato kaitos poveikio stiprumas priklauso nuo regiono, t.y. nuo geografinės padėties ir vietinių gamtos sąlygų. Nemuno ir Lielupės upių baseinų rajonai priklauso vidutinių platumų šiaurinei daliai, kur dabartiniai klimato kaitos procesai yra itin intensyvūs (temperatūra kyla 1,5 karto sparčiau nei vidutiniškai Žemėje), todėl yra pagrindo teigti, kad didės ir stichinių hidrometeorologinių reiškinių daroma žala socialinei-ekonominei sferai, vandens ištekliais ir ekosistemų vientisumui. Anykščių rajono savivaldybėje galimybė formotis su potvyniais susijusiems ekstremaliems hidrologiniams reiškiniams yra Šventosios, Jaros-Šetekšnos ir Virintos (Nemuno UBP) upių atkarpose.

Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis Anykščių rajono savivaldybėje *paviršinių vandens telkinių bendra būklė* yra gera, išskyrus Mūšėjo ež., Pienionių tvenkinį, dalies Aknystos upę, dalies Jaros-Šetekšnos upės, dalies Pelyšos upės, Viešintos upę, Vašuokos upę, Pienios upę, Nevėžio upę, dalies Šventosios upės (tarp Kavarso ir Selkavos k.), Nevėžos upę, kuriuose nepasiekta bendra gera būklė. Anykščių rajono savivaldybėje nėra paviršinių vandens telkinių blogos ir labai blogos ekologinės būklės. Savivaldybės teritorijoje esančių upių, ežerų, tvenkinių, priekrantės ir tarpinių vandenų cheminė būklė yra gera. Rizikos grupei dėl HE poveikio priskirtos Šventosios (reikšmingą neigiamą poveikį vandens telkiniams

daranti Kavarsko HE) ir Nevėžos upės (reikšmingą neigiamą poveikį vandens telkiniams daranti Gabrėlių HE).

Geriamasis vanduo, prieš patiekiant vartotojui – gerinamas vandenruošos įrenginiuose ir patiekiamas labai geros kokybės, atitinkantis visus geriamo vandens higienos normos reikalavimus. Didelė dalis Anykščių rajono savivaldybės gyventojų naudoja šachtinių šulinių vandenį. Šachtinių šulinių tyrimai buvo atliekami 2006 m. Šachtinių šulinių vandens kokybės monitoringas nevedamas. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra įsteigtų ir Žemės gelmių registre (ŽGR) registruotų vandenviečių SAZ specialiųjų planų. Anykščių rajono savivaldybės monitoringo lygmenyje nauji požeminio vandens tyrimai neatliekami, o apsiribojama ūkio subjektų monitoringų metu sukauptų duomenų apibendrinimu. Anykščių vandenvietėje išgaunamas vidutinės mineralizacijos, vidutinio kietumo vanduo.

Oro tarša. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra stambių pramonės objektų, kurių oro tarša valstybės mastu būtų labai didelė, planuojamos savivaldybės teritorijoje valstybinės oro kokybės kontrolės stotys neįrengtos. Saugomų teritorijų gausa daro įtaką menkai išvystytai pramoninei veiklai Anykščių rajono savivaldybėje, todėl didelės įtakos aplinkos oro užterštumui sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis (KD_{10} ir $KD_{2,5}$) ir ozonu pramonė neturi. Statistikos departamento duomenimis 2013 m. Anykščių rajono savivaldybėje teršalų buvo išmesta į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių 108,2 t. Teršalų buvo išmesta 1,7 kartus mažiau nei 2011 m. Išmetamų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių teršalų kiekis tenkanti 1 gyventojui – 4 kg/ 1 gyv. Nevykdant daugiabučių gyvenamųjų namų statybos, neplečiant centralizuotos šildymo sistemos, šilumos tinklų pajėgumų nenumatant didinti, emisijos, susijusios su šilumos aprūpinimo sistema, į aplinkos orą neturėtų padidėti.

Tikslių duomenų apie tai, kokią dalį mobilių taršos šaltinių išmetami teršalai sudaro Anykščių rajono savivaldybėje, nėra. Anykščių miesto centro teritoriją tiesiogiai kerta valstybinės reikšmės krašto reikšmės keliai, sudarydami pagrindines miesto susisiekimo, ir tuo pačiu šalies regionines urbanistines integracijos ašis. Tokia miesto situacija bei nuolat augantis automobilizacijos ir motorizacijos lygis, jau daugelį metų sąlygoja aplinkkelio poreikį. Numatomas naujai tiesiamas kelias – Anykščių miesto aplinkkelis, nukreipiantis transporto srautus nuo miesto centro. Bendras foninis oro užterštumas išlieka nedidelis.

Atliekos. Savivaldybės biudžeto lėšomis maži šiukšlynai buvo sutvarkyti 2009 m. - 7 vnt. Savivaldybės teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos į Utenos regioninį Mockėnų sąvartyną. UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ eksploatuoja savivaldybės teritorijoje 2 atliekų surinkimo aikšteles, t.y. didelių ir pavojingų atliekų laikino priėmimo ir saugojimo aikštelę, esančią Vairuotojų g. 18, Anykščiai, ir biologiškai skaidžių atliekų priėmimo/kompostavimo aikštelę, esančią Šeimyniškių k., Anykščių sen., prie pat Anykščių miesto valymo įrenginių. UAB „Anykščių komunalinis ūkis“ turi rūšiavimo liniją (Gegužės g. 47, Anykščiai), kurioje yra perrūšiuojamos iš gyventojų, įmonių, organizacijų surinktos pakuočių ir antrinių žaliavų atliekos. Pesticidų atliekos centralizuotai apskrityje sutvarkytos 2004 m.

Triukšmo tarša. Anykščių rajono savivaldybėje pagrindinis triukšmo šaltinis yra transportas. Anykščių miestą kerta pagrindiniai keliai, nėra aplinkkelių, miesto centrą kerta tranzitinis transportas, kuris daro didelę įtaką akustinei taršai. Anykščių mieste kurortinio sezono metu ypatingai aktualus triukšmo keliamas pavojus, dėl išaugančių transporto srautų gali būti viršijami leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai. Anykščių rajono savivaldybės taryba 2008 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. TS-375 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje tyliųjų zonų nustatymo“ nustatė tyliąsias viešąsias zonas, kuriose atliekama triukšmo stebėsena. Nustatytose vietose atliekami triukšmo matavimai du kartus per metus – šiltuoju ir šaltuoju metų laiku.

Potencialūs taršos šaltiniai. Anykščių rajono savivaldybės seniūnijų centruose koncentruojasi didžiausia potencialių taršos židinių dalis. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje detalūs ekogeologiniai tyrimai buvo atlikti dviem objektams: Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje esančių potencialiai užterštų teritorijų ekogeologinius tyrimus atlieka UAB „GROTA“. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje yra parengti užterštų teritorijų tvarkymo planai. Užterštos teritorijos dar nesutvarkytos.

Kultūros paveldas. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašė iki 2015 m. birželio mėnesio buvo apie 200 registruotų nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių. Apie pusę jų (54,3 %) yra valstybės saugomi. Paminklo statusą turi tik 5 kultūros paveldo vertybės. Didžiąją dalį vertybių sąrašo sudaro archeologinės vertybės, senosios kapinės, įvykių vietos, įžymių kraštui žmonių kapavietės. Mažesniąją dalį sudaro vertybės, kurios gali būti atpažintos kraštovaizdyje (piliakalniai, malūnai, architektūros

paveldo vertybės, dvarvietės, buvusios dvaro sodybos ir jų fragmentai), taip pat gali būti įdomios plačiai turizmo sektoriaus segmentų daliai.

Anykščių rajono savivaldybė priklauso šiaurės tyrų regionui, kuriame piliakalnių skaičius yra didžiausias. Tankiau jie išsidėsto kalvotoje savivaldybės teritorijos dalyje. Panagrinėjus jų sklaidą savivaldybės teritorijoje matome, kad jie sudaro linijines struktūras, išsidėsčiusias prie vandens telkinių (upių, ežerų). Dalis piliakalnių yra sunykę, nuplauti upių (Lašinių piliakalnis) arba sunaikinti sovietmečiu (Riklikų piliakalnis), praradę savo archeologinę vertę, tačiau jų vieta gali būti žymima ir lankoma, kaip istorinė, apipinta legendomis vieta. Piliakalnių virtinės gali ryškiausiai reprezentuoti Anykščių rajono savivaldybės kultūros paveldo vertybes.

4.1.2. Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių ("0" alternatyva)

Tikėtina, kad šiuo metu vykdoma valstybinė išteklių apsaugos politika duos teigiamus rezultatus. Derlinga Anykščių savivaldybės žemė bus išsaugota žemės ūkio gamybai, o miškų plotai, nors ir nežymiai, bet pagausinti. Dėl to padidės biologinė ir kraštovaizdžio įvairovė, pagerės aplinkos kokybė. Atvirų vandens telkinių tarša bus sumažinta iki minimumo dėka vykdomos Europos Sąjungos aplinkosaugos politikos. Potencialūs taršos šaltiniai bus tyrinėjami ir atitinkamai sutvarkomi. Užterštų teritorijų tvarkymo planai nuosekliai bus įgyvendinami.

Tikėtina, kad gausūs savivaldybės rekreaciniai ir turizmo ištekliai bus vis daugiau įsisavinami ir naudojami vietos gyventojų bei turistų. Plėtojama viešoji turizmo infrastruktūra bei paslaugos skatins turistų srautų augimą, tuo pačiu didins rekreacinių išteklių apkrovą. Didės poreikis valdyti turistų srautus siekiant saugoti gamtinių rekreacinių išteklių kokybę ir lėtinti pasireiškiančią rekreacinių išteklių digresiją.

Pramonės, gamybos, kasybos ir visumoje vietinio ūkio veikla bus plėtojama ekstensyviai, dėl to, krentant gyvenimo kokybei, didės poreikis ją intensyvinti. Tikėtina, kad vietos ir užsienio investitoriai siūlys savivaldybės teritorijoje plėtoti pelningą, aukštų technologijų, bet taršią gamybą, kurios nepriima kitų šalių vietos bendruomenės. Dėl griežtos valstybinės aplinkos kokybės apsaugos politikos susidaro palankios sąlygos išvengti taršios gamybos plėtos teritorijose, turinčiose vertingų rekreacinių išteklių.

Tikėtina, kad aplinkos tarša, ypač oro, bus sumažinta šilumos ūkyje vis daugiau naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Aktuali išliks mobiliųjų taršos šaltinių ir namų ūkių tarša, kurios sklaida planuojamoje teritorijoje yra plati.

Tikėtina, kad dėl investicijų trūkumo sunyks nepakankamai prižiūrimos, bešeimininkės kultūros paveldo vertybės (buvusios dvaro sodybos ar jų fragmentai, dvarvietės, taip pat mediniai etnografiniai pastatai, jų fragmentai, vėjo ar vandens malūnai).

4.2. Socialinė aplinka

4.2.1. Esama būklė ir tendencijos

Urbanizacija. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nustatytos Anykščių rajono savivaldybės miestų ir miestelių kategorijos ir apibrėžta jų vieta Lietuvos gyvenviečių sistemoje. Šalies urbanistinės integracijos ašys aplenkia Anykščius, tad aukštos kategorijos urbanistinių centrų savivaldybėje nenumatoma. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje kaimo gyvenamųjų vietovių tinklas yra smulkus ir dispersinis. Nyksta mažosios gyvenviečių tinklo dalelės (kaimai), gyventojai koncentruojasi stambesniuose urbanistiniuose dariniuose (miesteliuose, miestuose, administraciniuose centruose), kuriuose teikiamos kasdienės viešosios paslaugos – švietimo, sveikatos apsaugos, komercijos, finansų ir kt. Urbanizacija atitinka bendras plėtros tendencijas, tačiau yra labai ekstensyvi. Nors statistika rodo, kad gyventojų koncentracija stambesnėse gyvenamosiose vietovėse (miesteliuose, kaimuose) didėja, tačiau konkrečiose gyvenvietėse gyventojų skaičius mažėja. Savivaldybės teritorijoje kaimo gyventojai pasiskirstę palyginus tolygiai.

Urbanistinių struktūrų plėtros tendencijos saugomose teritorijose. Saugomose teritorijose – Anykščių regioniniame parke, valstybiniuose ir savivaldybės draustiniuose, Šimonių girios biosferos poligone ir „Natura 2000“ teritorijose – buveinių apsaugai ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau tekste saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose), kuriose vyrauja natūrali ar pusiau natūrali gamtinė aplinka yra urbanizacijos apraiškų. Žemėlapyje nesunku pamatyti pavienių sodybų tinklą (labai retą), nedidelius padriko tipo kaimus, kurie išsidėstę išilgai upių, sujungti vietinės reikšmės kelių (gatvių) sudaro išilgines retos urbanizacijos struktūras. Urbanizuotos teritorijos sąvoka šioms struktūroms netaikoma. Tačiau jos neturi būti ignoruojamos, nes yra organiška vietovių kraštovaizdžio dalis. Šiose teritorijose sunykusių sodybų nėra. Tiesa, jų ūkinė funkcija transformavosi iš natūrinio žemės ūkio į kaimo turizmą arba „antruosius namus“, naudojamus savaitgaliais ar šiltuoju metų laiku. Nuolatinių gyventojų juose beveik nėra. Visuomeninis transportas šiose teritorijose nekursuoja (tai rodo apleistos autobusų sustojimo vietos). Tačiau sodybos yra gyvos, prižiūrimos ir vertinamos.

Detaliųjų planų analizė parodė, kad veiklos interesai koncentruojasi Anykščių mieste. Didžioji dalis detaliųjų planų skirta keisti paskirtį į gyvenamąją. Tai reiškia, kad gyventojai keičia gyvenimo būdą. Ūkio plėtros tikslais rengtų detaliųjų dalis yra labai nežymi. Statybos leidimų analizė nustebino gausa ir dispersiškumu. Materialinių investicijų pasiskirstymas visoje savivaldybės teritorijoje parodo plėtros tolygumo tendenciją.

Viešosios paslaugos. Smulkus ir dispersinis gyvenamųjų vietovių tinklas sąlygoja didesnę vietinės reikšmės ir rajoninių kelių ilgį, tankį, socialinės infrastruktūros ir paslaugų didesnę sklaidą savivaldybės teritorijoje. Seniūnijų ribose pagrindinės viešosios paslaugos koncentruotos miesteliuose, seniūnijų centruose. Viename miestelyje vidutiniškai yra įsikūrusios trys įstaigos. Įvairaus pobūdžio socialines paslaugas teikiančios įstaigos, pagrindinės savivaldybės kultūros bei švietimo įstaigos ir centrai yra susitelkę Anykščių mieste. Kaimiškose vietovėse jaučiamas tokių įstaigų stygius. Svarbūs viešųjų paslaugų centrai, kuriuose yra po keturias viešąsias paslaugas teikiančias institucijas yra Svėdasai, Debeikiai. Savivaldybės pakraščiuose stebimas aptarnavimo ir viešųjų paslaugų centrų retėjimas. Troškūnų, Viešintų, Andrioniškio, Kurklių seniūnijų teritorijose matomi dideli plotai nepatenkantys į aptarnavimo spindulį (5 km), pasiekiamą pėsčiomis ar dviračiu.

Gyventojai. Gyventojų bendruomenė yra vienalytė tiek tautybės, tiek religijos požiūriu. Gyventojų skaičius nuolat mažėja, visuomenė sensta. Gyventojų prieaugio tendencijos atitinka bendras šalies ir apskrities tendencijas. Gyventojų skaičiaus augimo Lietuvoje ir apskrityje per artimiausius 10 metų nelaukiama. Todėl Anykščių rajono savivaldybėje taip pat gyventojų skaičiaus augimas neprognozuojamas. Geriausiu atveju gali sumažėti jo mažėjimo tempai.

Savivaldybės demografinė situacija ir jos tendencijos yra labai nepalankios ekonominei teritorijos plėtrai. Darbingo amžiaus gyventojų, kuriančių pridėtinę ekonominę vertę, bendrą vidaus produktą ir socialiai išlaikančių senjorus bei vaikus, dalis bendrame gyventojų skaičiuje mažėja. Tuo pačiu mažėja socialiniai ekonominės plėtros ištekliai. Anykščių rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus mažėjimas ilgainiui gali tapti esmine savivaldybės kliūtimi, siekiant užtikrinti stabilią socialinę ir ekonominę plėtrą.

Darbas. Anykščių rajono savivaldybės nedarbo lygio rodikliai panašūs į Utenos apskrities nedarbo lygio rodiklius, tačiau gerokai viršija Lietuvos vidurkį. Aktyvi darbo biržos veikla, taip pat aktyvios darbo rinkos reguliavimo ir verslo paramos priemonės kartu su ES parama duoda teigiamus rezultatus. Tačiau kol kas jie nepakankami esminėms darbo rinkos plėtros problemoms spręsti. Nedarbas mažėja, tačiau svarbiausia to priežastis ne mažėjanti emigracija, o visuomenės senėjimas.

Pajamos ir gyvenimo lygis. Daugiausiai gyventojų pajamas gauna iš darbo užmokesčio. Mažėja pragyvenančių iš žemės ūkio veiklos. Gyventojų, kurie pragyvena iš savo verslo arba investicijų, dalis bendrame skaičiuje yra mažesnė nei bendrai šalyje ir neturi tendencijos augti, o valstybės išlaikomų gyventojų dalis yra pastebimai didesnė. Darbo užmokesčio atotrūkis nuo šalies vidurkio didėja. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Statistikos departamento duomenimis 2014 m. 85 % Lietuvos gyventojų galvoja, kad gyvena – gan sunkiai, sunkiai ir labai sunkiai, o Utenos apskrityje – 89 % taip manančių gyventojų. Turint tokius duomenis menka paguoda, kad gerai gyvenančių dalis turi tendenciją didėti.

Būsto kokybė. Visuotinio gyventojų ir būstų surašymo 2011 m. duomenimis savivaldybės gyventojai gyvena tradiciniuose būstuose. 72 % visų tradicinių būstų sudaro būstai 1-2 butų pastatuose (Utenos apskrities vidurkis 55,8 %, šalies – 40 %). Daugiabučiuose gyvena tik 27 % gyventojų. Mažesnė dalis gyventojų gyvena daugiabučiuose gretimoje Molėtų savivaldybėje. Būstai, palyginus su kitomis savivaldybėmis, yra dideli, būdingi kaimiškoms teritorijoms. Vidutinis būsto naudingas plotas Anykščių rajono savivaldybėje yra 66,2 m². Tai atitinka (truputį viršija) Lietuvos miestų kurortų – Druskininkų, Birštono, Palangos vidutinį būsto dydį. Dominuoja (56,2 %) 50-99 m² dydžio būstai. 13 % būstų yra apgyvendinami sezoniskai (kaip antrasis būstas didžiųjų miestų gyventojams). Kurotiniuose miestuose ir teritorijose antrojo būsto dalis būstų skaičiuje yra didesnė (20 % ir daugiau). Gretimoje Molėtų savivaldybėje, esančioje arčiau Vilniaus, vasarnamių dalis būstų struktūroje sudaro 20 %. Savivaldybės būstų struktūroje dominuoja (67,3 %) būstai pastatyti sovietmečiu – 1946 – 1990 m. laikotarpiu. Tai atitinka bendras Utenos apskrities ir šalies būstų struktūros proporcijas.

Inžinerinės paslaugos. Anykščių miesto ir rajono gyventojai geriamą vandenį naudoja iš centralizuoto vandentiekio tinklo, privačių šachtinių šulinių bei artezinių gręžinių. Anykščiuose, Andrioniškyje, Viešintose, Debeikiuose, Raguvėlėje, Kurkliuose, Janušavoje, Surdegyje, Leliūnuose, Mačionyje, Skiemonyse, Katlėriuose, Staškūniškyje, Traupyje ir Svirnuose pastatyti vandens nugeležinimo įrenginiai, todėl vandens vartotojams tiekiamas kokybiškas vanduo. Centralizuoto vandentiekio paslaugomis Anykščių mieste naudojasi 91 % nuo bendro gyventojų skaičiaus ir tik 30 % nuo bendro seniūnijų gyventojų skaičiaus.

Elektros pajėgumais, ryšių paslaugomis aprūpinti visi savivaldybės gyventojai. Anykščių rajono savivaldybėje šiluma centralizuotai yra tiekama Anykščių miesto, Kavarsko miesto ir Svėdasų miestelio vartotojams. Kiti miestų, miestelių ir kaimų gyventojai bei savivaldybės įstaigos šilumą gaminasi patys. Dujos tiekiamos kol kas tik Anykščių miesto

vartotojams. Pašto paslaugas Anykščių rajono savivaldybėje teikia 15 AB „Lietuvos paštas“ skyrių.

4.2.2. Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių

Tikėtina, kad gyventojų skaičius iki planuojamo periodo pabaigos, sekant esamomis tendencijomis Anykščių rajono savivaldybėje mažės. Palaipsniui didės pagyvenusių gyventojų dalis, augs socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros paslaugų poreikis. Savivaldybės demografinė situacija ir jos tendencijos išliks nepalankios ekonominei teritorijos plėtrai. Darbingo amžiaus gyventojų, kuriančių pridėtinę ekonominę vertę, bendrą vidaus produktą ir socialiai išlaikančių senjorus bei vaikus, dalis bendrame gyventojų skaičiuje toliau mažės. Tuo pačiu mažės savivaldybės socialiniai ekonominės plėtros išteklių. Demografinių procesų pasekoje darbo jėgos kokybė planuojamoje teritorijoje bus prasta.

Kadangi ūkio struktūroje svarbią vietą užima pirminis ūkio sektorius (žemės ūkis, miškininkystė, kasyba) ir paslaugos, tai tikėtina, kad gyventojų sklaida teritorijoje išliks. Ją dar padidins sezoniniai vasarnamių ir sodybų gyventojai. Apie pusę savivaldybės gyventojų gyvens kaimo vietovėse. Kaimo nuolatinių gyventojų koncentracija stambesnėse gyvenvietėse, aprūpintose pirminių (būtinųjų) paslaugų infrastruktūra, didės vangiai. Gyventojai, apsisprendę išvykti iš savo gyvenamosios vietos, tikėtina ieškos ženkliai geresnių galimybių save realizuoti - dirbti ir uždirbti, mokytis, tobulėti, duoti išsilavinimą vaikams ir kt., todėl rinksis augantį Lietuvos miestą arba užsienį. Susisiekimo viešuoju transportu, vietinių kelių kokybės klausimai bus aktualūs iki planuojamo periodo pabaigos.

4.3. Ekonominė aplinka

4.3.1. Esama būklė ir tendencijos

Verslo aplinka. Demografinių procesų pasekoje darbo jėgos kokybė planuojamoje teritorijoje prastėja. Gyventojų migracijos problema nėra išskirtinis Anykščių rajono savivaldybės bruožas, tai visoje šalyje vykstančių procesų atspindys. Šiuo metu (2014 m) migracija savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, turi tendenciją mažėti. Regionų plėtros kontekstas linkęs gerėti, tačiau šiuo metu yra nepalankus smulkesnių jo dalių ekonominei plėtrai. SEB banko analitikų nuomone akivaizdūs gyvenimo lygio skirtumai tarp apskričių susidaro dėl kapitalo, o ne darbo veiksmų (pajamų, atlyginimo) skirtumų. SWED nuomone

Labiausiai investicijas slopinantis veiksnys išlieka ne skolinto ar nuosavo kapitalo trūkumas, bet nerimas dėl ateities ir nepakankama paklausa.

Dirbančiųjų struktūra atitinka teritorijos, kurioje dominuoja kaimo gyvenamosios vietovės, išteklius ir jų naudojimą. Tačiau, savivaldybei, kuri turi ambicijų ir siekia savo miestui kurorto statuso, turizmo paslaugų sektoriaus svoris dirbančiųjų struktūroje yra per mažas. Pagal darbuotojų skaičių 2015 metų pradžiai fiksuoti veikiantys ūkio subjektai yra maži ir labai maži.

Investicijos. Tiesioginių užsienio investicijų dydis ir dinamika 2001 – 2003 metų laikotarpiu, savivaldybės ūkio augimui didelių priedaidų nesudarė. Panašus tiesioginių užsienio investicijų santykis ir dinamika pastebima 2005 – 2010 – 2013 metų laikotarpiu. Nors procentinė savivaldybės biudžeto dalis ekonomikai per pastaruosius metus augo, ji, kaip ir tiesioginės užsienio investicijos, tačiau kol kas to nepakanka išjudinti Anykščių rajono savivaldybės ekonominei plėtrai. Materialinės investicijos savivaldybėje 2005-2013 m. laikotarpiu kito netolygiai ir palyginus yra mažos. Didžiausia investicijų dalis skirta įvairioms tarpininkavimo veikloms ir paslaugoms bei viešojo sektoriaus paslaugoms plėtoti. Sritims, kurios kuria pridėtinę vertę (kasyba, gamyba, žemės ūkis, statyba) 21,4% investicijų vidutiniškai per tris metus. Nežiūrint visų Anykščių rajono savivaldybės valdžios ir bendruomenės pastangų, 2005-2013 m. laikotarpiu atliktos galimybių studijos ir socialinės bei ekonominės plėtros analizės Anykščių rajono savivaldybėje nurodo vis tas pačias ekonominės plėtros problemas.

Paslaugų ir pramogų infrastruktūra negausi, patraukli Lietuvos turizmo rinkai, tačiau nepajėgi generuoti ir aptarnauti didesnių turizmo srautų. Dauguma siūlomų turizmo produktų sezoniški, pritraukiantys trumpalaikius turistus ir nepatrauklūs ilgalaikiams turistams. Esama viešojo turizmo infrastruktūra Anykščių apylinkėse (takai, poilsio ir atokvėpio vietos, stovyklavietės) pritaikyta poilsiui gamtoje, trumpalaikėms ar savaitgalio iškyloms. Ilgalaikiam (atostogų poilsiui) pritaikytos infrastruktūros ir paslaugų yra nedaug. Tarp Utenos regiono rajonų savivaldybių Anykščių rajono savivaldybė išsiskiria turimais mineralinio vandens ištekliais, kuriuos yra galimybė naudoti plėtojant kurortinio gydymo paslaugas.

Apgyvendinimo paslaugų pasiūla labai ribota, neįvairi. Motelių, nakvynės namų, vaikų vasaros poilsio stovyklų statistikos departamento duomenimis savivaldybėje nėra. Privatus sektorius (kambarių nuoma) paslaugų kol kas neteikia, išskyrus kaimo turizmo paslaugas. Dėl nepakankamai išvystytos turizmo paslaugų infrastruktūros, esami turistiniai objektai nepatraukia didelių turistinių srautų ir negeneruoja užtekstinai finansinių srautų, kad galėtų save finansuoti ir užtikrinti turizmo objektų finansinį tvarumą.

Susisiekimas

Išnagrinėjus Anykščių rajono savivaldybės susisiekimo sistemą, galima daryti bendrą išvadą, kad šios savivaldybės susisiekimo sistemos išvystymo lygis yra artimas šalies lygiui. Kelių tinklo išvystymo lygis ir tankis yra pakankamas, o bendra struktūra – palanki pasiekiamumui užtikrinti.

Valstybinės reikšmės kelių būklė yra panaši kaip Utenos apskrityje bei geresnė nei šalyje. Vietinės reikšmės kelių tinklas su patobulinta danga yra retesnis nei šalyje ir Utenos apskrityje. Savivaldybėje keliai (valstybinės ir vietinės reikšmės) be pagerintos dangos sudaro net 72 % iš kurių 86 % vietinės reikšmės ir 14 % valstybinės reikšmės keliai. Problema yra neasfaltuoti valstybinės reikšmės rajoniniai ir vietinės reikšmės keliai. Didelis savivaldybės teritorijos plotas ir dispersinis gyvenviečių tinklas sąlygoja didelį kelių skaičių bei atitinkamai daug kelių be pagerintos dangos.

Eismo intensyvumas. Anykščių rajono savivaldybėje transporto eismo intensyvumas nėra didelis lyginant su aplinkinėmis savivaldybėmis. Transporto eismas koncentruojasi valstybinės reikšmės magistraliniame kelyje A6 „Kaunas – Zarasai – Daugpilis“. Nėra jokios būtinybės naujų kelių tiesimui ir esamo tinklo tankinimui.

Tranzitiniai krovinių transporto srautai koncentruojasi pagrindinėse magistralinio kelio A6 „Kaunas – Zarasai – Daugpilis“, krašto kelių 118 „Kupiškis – Utena“ ir 120 „Radiškis – Anykščiai – Rokiškis“ trasose atitinkamai nors pagrindiniai srautai praeina kaimyninėse rajono savivaldybėse magistraliniais keliais A2 „Vilnius–Panevėžys“ ir A14 „Vilnius–Utena“ ir mažai įtakoja savivaldybės kelių tinklą. Jungtis su šiais magistraliniais keliais sudaro idealias sąlygas susisiekimui su kitais Lietuvos regionais. Likusiuose krašto keliuose eismo intensyvumas žymiai mažesnis, todėl nėra tikslo tiesti savivaldybėje naujų kelių, išskyrus, tenkinant savivaldybės centro poreikius, nukreipti per miesto centrą einančius srautus.

Avaringumas. Savivaldybėje avaringumo lygis yra pakankamai aukštas lyginant su Respublikos žuvusiųjų eismo nelaimėse žmonių skaičiumi. Nors Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra „juodųjų dėmių“. Pėsčiųjų ir dviratininkų eismo saugumui didinti būtina savivaldybės intensyvaus eismo keliuose įrengti atskirus pėsčiųjų ir dviratininkų takus. Ypač toks takas reikalingas krašto keliuose Nr. 120 „Radiškis – Anykščiai – Rokiškis“ ir Nr. 121 „Anykščiai – Troškūnai – Panevėžys“, kur įvyksta daug dviračių eismo nelaimių. Nebaigta savivaldybės turizmo objektus iki galo jungianti dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūra. Trūksta infrastruktūros skirtos turistams.

Keleivių vežimas autobusais sudaro 17,51 % visų keleivių vežimų autobusais Utenos apskrityje. Keleivių pervežimų mažėjimas yra ypatingai susijęs su gyventojų skaičiaus mažėjimu savivaldybėje. Mažas gyventojų naudojimas viešuoju transportu kelionės tikslui pasiekti ir didelis lengvųjų automobilių naudojimas rodo, kad viešojo transporto struktūrą reikia peržiūrėti priartinant ją prie keleivių poreikių. Neišvystyta viešojo transporto infrastruktūra. Anykščių rajono savivaldybėje keleiviai buvo vežami 46 autobusų maršrutais. Su savivaldybės centru Anykščiais tiesioginį susisiekimą turi daugelis stambių gyvenamųjų vietovių.

Inžinerinis aprūpinimas

Vanduo ir nuotekos. Pagrindinis geriamojo vandens tiekėjas Anykščių rajono savivaldybėje yra UAB „Anykščių vandenys“. 2015 m. duomenimis įmonė eksploatuoja 36 vandenvietes, 17 iš jų nėra įrengtų vandens gerinimo, nugeležinimo įrenginių. Bendras eksploatuojamų vandentiekio tinklų ilgis yra 213 km., t.sk. Anykščių m. 80 km., seniūnijose apie 133 km. Andrioniškyje, Viešintose, Debeikiuose, Raguvėlėje, Kurkliuose, Janušavoje, Surdegyje, Leliūnuose, Mačionyje, Skiemonyse, Katlėriuose, Staškūniškyje, Traupyje ir Svirnuose pastatyti vandens nugeležinimo įrenginiai, todėl vandens vartotojams tiekiamas kokybiškas vanduo. Seniūnijose eksploatuojami 35 arteziniai gręžiniai. Centralizuoto vandentiekio paslaugomis Anykščių mieste naudojasi 91 % nuo bendro gyventojų skaičiaus ir 30 % nuo bendro seniūnijų gyventojų skaičiaus. Seniūnijų gyvenviečių vanduo yra per daug geležingas – reikalingi vandens nugeležinimo įrenginiai. Vandens vartojimas turi tendenciją didėti.

Nuotekų tinklų bendras ilgis 128 km., t.sk. Anykščių m. 74 km., seniūnijose apie 54 km. Anykščių m. biologinio valymo įrenginių pajėgumas 3000 m³/d. Mieste eksploatuojamos 20 įvairaus našumo nuotekų siurblynės. Seniūnijose eksploatuojami 8 nuotekų valymo įrenginiai. 2014 metais pasinaudojant Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis vykdyta nuotekų valymo įrenginių statyba Troškūnų mst., vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Anykščių rajono savivaldybėje (Troškūnų mst., Vaidlonių ir Smėlynės gyvenamosiose vietovėse), vandens nugeležinimo įrenginių statyba Svėdasų.

Anykščių mieste yra eksploatuojami 8 lietaus nuotekų išleistuvai, kuriuos eksploatuoja užsiima UAB „Anykščių vandenys“. Apie lietaus nuotekų tinklus Anykščių rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse duomenų nėra.

Elektra. Anykščių rajono savivaldybė aprūpinama elektra iš 110 kV įtampos elektros perdavimo tinklo, sujungto su Panevėžio ir Utenos 330/100 kV įtampos transformatoriui

pastotėmis. Anykščių rajono savivaldybėje yra trys 110/35/10 kV įtampos transformatorių pastotės (Kvarcas TP, Skriemonių TP, Vašuokėnų TP), nuo kurių elektra paskirstoma po savivaldybę 35 kV įtampos tinklais. 35 kV įtampos tinklas Anykščių rajono savivaldybėje yra pakankamai išplėtotas, todėl užtikrina patikimą elektros tiekimą. Savivaldybėje yra keturios 35/10 kV įtampos transformatorių pastotės, nuo kurių elektra paskirstoma 10 kV įtampos elektros tinklais.

Atliekos. Nuo 2004 m. savivaldybės teritorijoje diegiama konteinerinė mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema. Pakuočių /antrinių žaliavų atliekos surenkamos atliekų surinkimo konteineriais. Iš individualių namų valdų šios atliekos papildomai renkamos apvažiavimo būdu. Visos surinktos Anykščių rajono savivaldybės atliekos yra vežamos į Utenos regioninį Mockėnų sąvartyną. UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“ eksploatuoja Anykščių rajono savivaldybėje 2 atliekų surinkimo aikšteles. Pažymėtina, jog Anykščių mieste yra eksploatuojama atliekų rūšiavimo linija.

Šiluma. Anykščių rajono savivaldybėje šiluma centralizuotai yra tiekama Anykščių miesto, Kavarsko miesto ir Svėdasų miestelio vartotojams. Anykščių, Svėdasų, Kavarsko, Troškūnų, Debeikių, Traupio, Kurklių, Viešintų, Raguvėlės šilumos ūkius valdo ir prižiūri UAB „Anykščių šiluma“. Anykščių rajono savivaldybėje yra įrengta 20 katilinių. Savivaldybėje yra įrengta apie 21,6 km šilumos tiekimo trasų. Dauguma trasų paklota nepraeinamuose kanaluose. Šilumos teikimo trasų amžius – virš 20 metų. Anykščių rajono savivaldybės centralizuotos šilumos ūkio sistemoje šilumos nuostoliai sudarė apie 9,9 tūkst. MWh, t.y. vidutiniškai apie 31 % visos pagamintos šilumos. Didžioji dalis pagamintos šilumos yra iš gamtinių dujų. Statomi biokuro įrenginiai.

Dujos. Gamtinių dujų infrastruktūra Anykščių rajono savivaldybėje susideda iš magistralinio dujotiekio Vilnius – Panevėžys – Ryga ir magistralinio dujotiekio atšakų į Anykščius ir Uteną. Pažymėtina, kad vienintelis dujofikuotas savivaldybės miestas yra Anykščiai, kurie gamtines dujas gauna iš Anykščių DSS ir skirstomuoju dujotiekiu pasiekia vartotojus. Pagrindiniai gamtinių dujų vartotojai yra UAB „Anykščių šiluma“ ir AB „Anykščių vynas“.

Ryšiai. Anykščių rajono savivaldybės teritorija yra padengta visų pagrindinių šalies mobiliojo ryšio operatorių – UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ – ryšiu. Fiksuoto laidinio ryšio paslaugas tiekia AB TEO LT, mobilaus interneto paslaugas – UAB „Omnitel“, UAB „Bitė“ ir AB „Lietuvos radijo ir televizijos. Pašto paslaugas Anykščių rajono savivaldybėje teikia 15 AB „Lietuvos paštas“ skyrių.

Atsinaujinantys energijos šaltiniai. Išduoti 35 leidimai elektros energijos gamybai. 2 hidro, 1 vėjo ir 32 saulės elektrinėms. Bendra įrengiama galia yra 3,27 MW.

4.3.2. Aplinkos pokyčiai neįgyvendinant plano koncepcinių sprendinių

Anykščių rajono savivaldybės ūkio sistemoje dominuos kasybos, maisto pramonė, susijusi su naudingų iškasenų, žemės ūkio produkcijos (vaisių, uogų, daržovių) apdorojimu. Smulkūs ūkininkai ir kiti kaimo gyventojai versis papildoma turizmo ir rekreacijos paslaugų veikla, tradiciniais amatais ir pan. Vietos ūkio plėtros tempai bus labai nežymūs dėl investicijų stokos, veiklos apribojimų. Įvertinant žemą smulkių įmonių verslumo lygį, paremtą ribotais darbo jėgos ištekliais, vietinės rinkos poreikiais bei lėtu naujų technologijų diegimu, tikėtina savaiminė šios ekonominės grupės įmonių raida. Nesant strategiškai suplanuotų bei inžinierine infrastruktūra aprūpintų teritorijų, sujungtų su šalies transporto kelių tinklu, tikėtinas žemas investuotojų interesas sporadiškai disluokuotais sklypais su neapibrėžta plėtros perspektyva.

Turizmo išteklių naudojimo intensyvumas savivaldybėje tikėtina augs, nors geografinė padėtis tam yra nepalanki. Savivaldybė nutolusi nuo svarbiausių šalies metropolinių centrų, kurie generuoja didžiausius turistų srautus. Tačiau, savivaldybės teritoriją kerta europinė magistralė E262 „Kaunas – Utena – Daugpilis – Rzekne – Ostravas“ (valstybinės reikšmės magistralinis kelias A6 „Kaunas – Zarasai– Daugpilis“), kuriame susidaro vieni didžiausių transporto srautų šalyje. Ateityje bus dedamos pastangos pasinaudoti minėtomis palankiomis aplinkybėmis ir pritraukti ne tik turistus trumpalaikiam poilsiui („tranzitinius“ turistus) ir ilgesniam laikui. Savivaldybėje plėsis kaimo turizmo sodybų tinklas. Lėtai plėtojama viešoji turizmo infrastruktūra bei paslaugos mažai skatins turistų srautų augimą. Savivaldybės bei jos gyventojų pajamos dėl lėtos turizmo sektoriaus plėtros beveik nedidės. Savivaldybės turizmo sektoriaus svarba šalies turizmo rinkoje didžia dalimi priklausys nuo Utenos regiono turizmo sektoriaus plėtros, o konkurencingumas regiono mastu – nuo turistų srautų augimo tempų.

Anykščių rajono savivaldybėje transporto eismas koncentruosis dviejuose keliuose – magistraliniame kelyje A6 „Kaunas – Zarasai – Daugpilis“ ir krašto kelyje Nr. 118 „Kupiškis – Utena“. Likusiuose keliuose transporto eismas išliks kelis kartus mažesnis. Neišplėtojus dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo, skirto vietos susisiekimui, išaugs avaringumas. Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje esančių automobilių kelių ir kitų infrastruktūros elementų atnaujinimas, modernizavimas ir plėtra, užtikrinanti, kad automobilių kelių tinklas veiktų, bus

vykdoma kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programoje.

Centralizuoto šilumos tiekimo sistema, tokia kokia ji šiuo metu yra, mažuose miesteliuose netenkina poreikio tiek technologine, tiek ekonomine prasme. Artimiausiu metu Anykščių savivaldybėje centralizuotos šilumos tiekimo poreikio augimas dėl gyventojų prieaugio ar gamybos plėtros neprognozuojamas. Tikėtina, kad, siekiant paslaugos kokybės ir nors minimalaus ekonominio efektyvumo, savivaldybės šilumos gamybos ir tiekimo sektorius turės atsinaujinti. Tai pareikalaus nemažai investicijų. Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo sektorius plėtosis Europos Sąjungos aplinkos apsaugos politikos įtakoje.

5. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Visoje Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra akivaizdžių aktyvios plėtros arealų, todėl nepastebima reikšmingų darnios plėtros problemų. Jautriausios galimo reikšmingo poveikio teritorijos sietinos su saugomomis teritorijomis. Poveikis tokioms teritorijoms reikšmingas gali būti dėl šių priežasčių:

- tiesioginio fizinio poveikio šioms teritorijoms įgyvendinant bendrojo plano sprendinius;
- ryškaus netiesioginio poveikio įgyvendinant bendrojo plano sprendinius šalia šių saugomų teritorijų;
- bendrojo plano sprendinių lemiamų aplinkos pokyčių, kuriems jautrios saugomose teritorijose saugomos rūšys;
- sprendinių kultūros vertybių teritorijose ar jų prieigose, kurie gali duoti teigiamą ar neigiamą poveikį vertybių išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui.

5.1. Biologinė įvairovė, gyvūnija, augalija, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos

Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose biologinės įvairovės apsaugos sietina su racionalių subalansuotu ūkininkavimu miškuose, tausojančiu žemės ūkiu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu. Ekologinis tinklas suderintas su gamtinio karkaso sprendiniais, saugomų teritorijų sistema. Gamtinio karkaso bei

ekologinio tinklo stiprinimo sprendiniai bus palankūs biologinės įvairovės išsaugojimui, gamtinių buveinių būklei, ekosistemų pokyčių stebėsenai organizuoti.

5.1 lentelė. Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos ar jų dalys Anykščių rajono savivaldybėje

„Natura 2000“ teritorijos	Priklausomybė saugomai teritorijai	Kiekis	Plotas savivaldybėje, ha	Visas plotas, ha
<i>Buveinių apsaugai svarbios teritorijos</i>		14	24715,50	63970,48
Anykščių šilelis	Anykščių regioninis parkas Anykščių šilelio kraštovaizdžio draustinis		1667,71	1667,71
Girelės miškas	Anykščių regioninis parkas (dalis Storių kraštovaizdžio draustinio).		68,56	68,56
Rubikių ežeras ir jo apyežerės	Anykščių regioninis parkas		1630,68	1630,68
Siesarties upė ties Valais	Plaštakos hidrografinis draustinis		40,42	405,60
Užuraisčių kaimo(ties Levaniškiais) apylinkės			118,18	118,18
Variaus upelio slėnis	Anykščių regioninis parkas		72,01	72,01
Vilkatėnų miškas	Vilkatėnų botaninis draustinis		113,93	113,93
Virintos upė	Virintos hidrografinis draustinis Virintos kraštovaizdžio draustinis		773,04	832,74
Pavirinčių-Pakalnių pelkė	Anykščių regioninis parkas		53,37	53,37
Šimonių giria	Šimonių girios biosferos poligonas		19210,08	23266,62
Šventosios senvagės	Anykščių regioninis parkas		203,11	203,11
Šventosios upė žemiau Andrioniškio	Šventosios ichtiologinis draustinis		675,65	1627,98
Žalioji giria	Žaliosios girios botaninis-zoologinis draustinis		48,32	33869,55
Žaliosios pievos	Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis		40,44	40,44
<i>Paukščių apsaugai svarbios teritorijos</i>		1	19210,08	23266,62
Šimonių giria	Šimonių girios biosferos poligonas		19210,08	23266,62
Iš viso		15	-	-

5.2. Saugomos teritorijos, gamtos paveldo objektai

Anykščių rajono savivaldybė yra 67 saugomos teritorijos (iš kurių 23 valstybės ir 42 savivaldybės). Saugomų teritorijų sąrašas Anykščių rajono savivaldybėje pateikiamas 5.2 lentelėje.

5.2 lentelė. Saugomos teritorijos Anykščių rajono savivaldybėje

Saugomos teritorijos	Priklausomybė saugomai teritorijai	Kiekis	Plotas savivaldybėje, ha	Visas plotas, ha
VALSTYBINĖS				
Draustiniai		9	2213,09	3723,94
<i>Geologiniai</i>		1	60,50	60,50
Pelyšos geologinis draustinis	Šimonių girios biosferos poligonas		60,50	60,50
<i>Geomorfologiniai</i>		1	98,10	197,41
Baldono geomorfologinis draustinis			98,10	197,41
<i>Hidrografiniai</i>		2	530,54	955,42
Plaštakos hidrografinis draustinis			40,42	405,60
Virintos hidrografinis draustinis			490,12	549,82
<i>Botaniniai</i>		1	95,72	95,72
Gykių botaninis draustinis			95,72	95,72
<i>Zoologiniai-ichtiologiniai</i>		1	166,09	1152,91
Šventosios ichtiologinis draustinis			166,09	1152,91
<i>Botaniniai – zoologiniai</i>		1	40,44	40,44
Žaliosios pievų botaninis-zoologinis draustinis			40,44	40,44
<i>Genetinis</i>		1	4,34	4,34
Troškūnų miško beržo genetinis draustinis			4,34	4,34
<i>Kraštovaizdžio</i>		1	1221,55	1221,55
Šventosios kraštovaizdžio draustinis	Šimonių girios biosferos poligonas		1221,55	1221,55
Gamtos paveldo objektai		12	3,73	3,73
<i>Geologiniai</i>		10	3,47	3,47
Rieduliai		4	0,00	0,00
Akmuo Puntukas	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Akmuo Puntuko brolis	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Barboros akmuo			0,00	0,00
Pavarių akmuo			0,00	0,00
Atodangos		6	3,47	3,47
Abromišio atodanga	Anykščių regioninis parkas		0,26	0,26
Daumantų atodanga	Anykščių regioninis parkas		1,56	1,56
Šlavės atodanga	Anykščių regioninis parkas		0,18	0,18
Variaus atodanga	Anykščių regioninis parkas		0,002	0,002
Vetygalos atodanga	Anykščių regioninis parkas		1,41	1,41
Vildžiūnų atodanga	Anykščių regioninis parkas		0,07	0,07
<i>Hidrogeologiniai</i>		2	0,25	0,25
Šaltiniai, versmės		2	0,25	0,25
Kavarsko tufų šaltinis			0,002	0,002
Šaltinis Karalienės liūnas	Anykščių regioninis parkas		0,25	0,25
Regioniniai parkai		1	15485,70	15485,70
Anykščių regioninis parkas			15485,70	15485,70

Saugomos teritorijos	Priklausomybė saugomai teritorijai	Kiekis	Plotas savivaldybėje, ha	Visas plotas, ha
Biosferos poligonai		1	19208, 49	23265,03
Šimonių girios biosferos poligonas			19208,49	23265,03
Iš viso		23	-	-
SAVIVALDYBIŲ				
Gamtos paveldo objektai		9	0,05	0,05
<i>Botaniniai</i>		9	0,05	0,05
Augalų ir grybų rūšių augavietės		1	0,05	0,05
Mūrinės kalnarūtės augimvietė	Anykščių regioninis parkas		0,05	0,05
Medžiai, krūmai		9	0,00	0,00
Ažuolai		4	0,00	0,00
Elmės šešiakamienis ąžuolas	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Šventieji ąžuolai	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Variaus ąžuolas	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Žažumbrio ąžuolas	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Pušys		1	0,00	0,00
Pušis Šventosios gamtiniamė-rekreaciniamė take	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Drevėtos pušys		1	0,00	0,00
Uoksinė pušis	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Liepos		1	0,00	0,00
Pavarių liepa	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Uosiai		1	0,00	0,00
Buivyduų uosis	Anykščių regioninis parkas		0,00	0,00
Iš viso		9	-	-

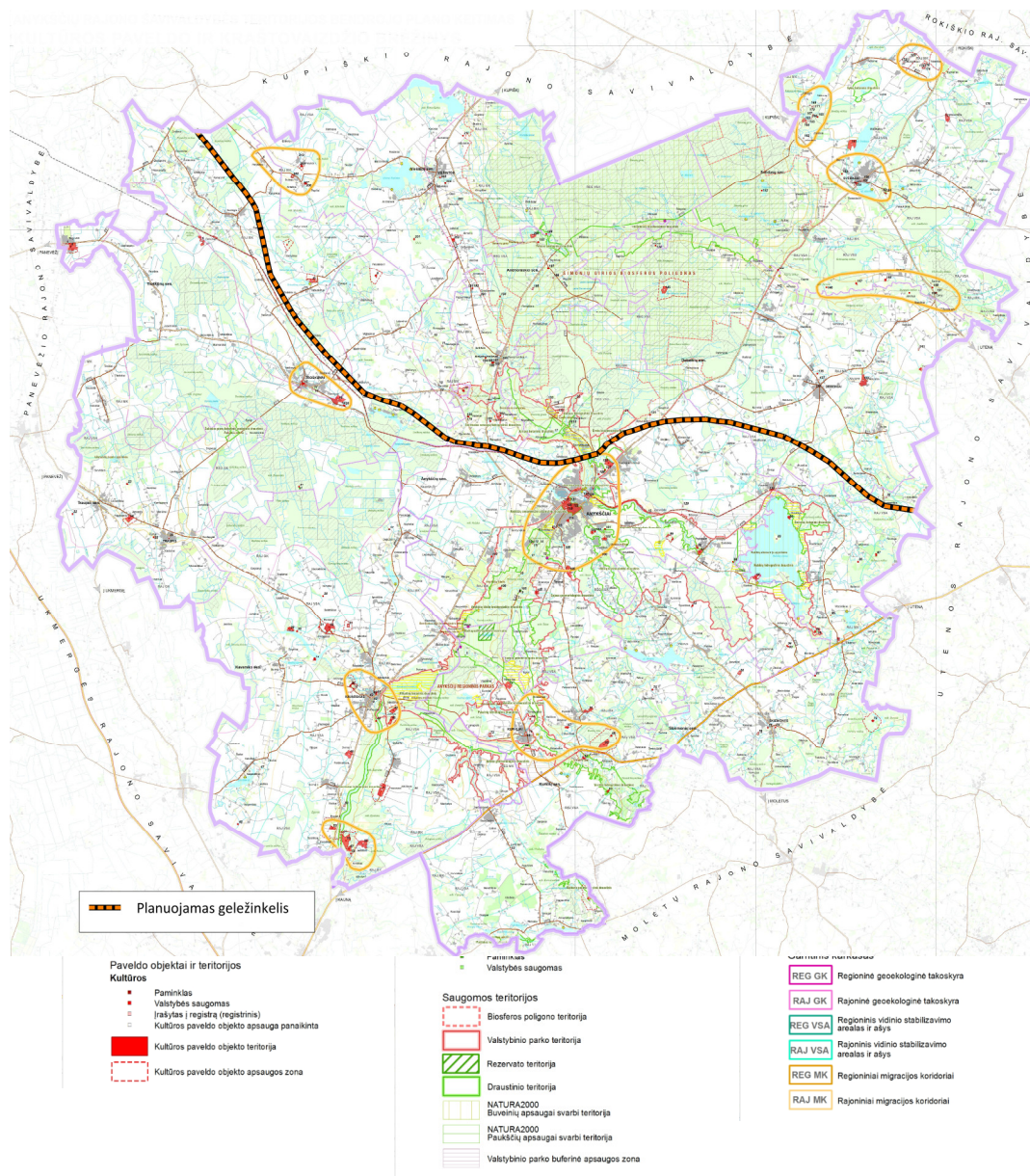
Anykščių rajono savivaldybės saugotini gamtinio kraštovaizdžio objektai, patvirtinti Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2003 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. TS-259, pateikti 5.2 lentelėje. „Gegutės“ uosis 2014 m. rugsėjo mėn. išbrauktas iš Anykščių rajono savivaldybės saugotinių gamtinio kraštovaizdžio objektų sąrašo, nes supuvo ir nugriuvo.

Teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos:

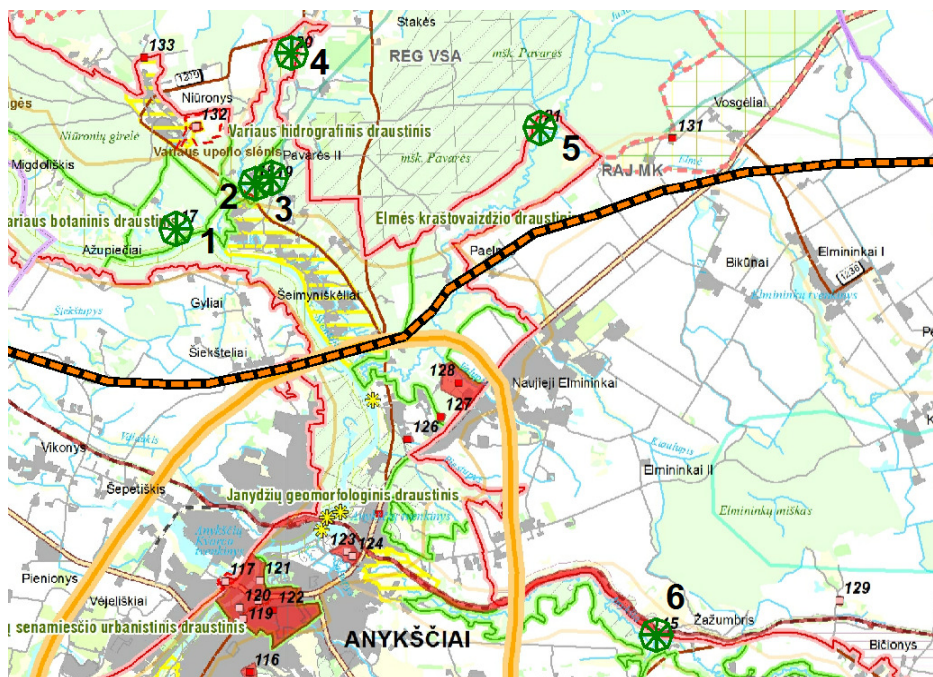
- Anykščių regioninio parko teritorija kurioje yra saugoma Šventosios slėnis su senvagėmis, eroziniais atragiais ir raguvomis, Kurklių erozinis cirkas, Anykščių šilelis su Šventosios salpinėmis pievomis ir Budragaidžio liūninio tipo ežerėliu, Rubikių–Mūšėjaus ežerynas su salomis, Anykštos ir Virintos senslėniai, Storių takoskyrinis moreninis masyvas; kultūros vertybės, iš jų Šeimyniškių, Liudiškių, Piliakalnio, Buivyduų, Bijeikių piliakalniai,

Burbiškių dvaro sodyba, Anykščių senamiestis. Regioniniame parke taip pat saugomos autentiškos tradicinio kraštovaizdžio struktūros bei elementai; kraštovaizdžio raiška ir estetinė vertė. Rengiant bendrąjį planą Anykščių regioninio parko planavimo dokumentų nuostatos perkeltos į bendrojo plano bendrųjų sprendinių reglamentus. Urbanizacijos plėtra regioninio parko ribose ir buferinėje zonoje galima tiek keik ji neprieštarauja parko planavimo dokumentų ir reglamentų nuostatomis. Bendrojo plano sprendiniais nenumatyta urbanizacijos plėtra į regioninio parko ribas patenkančiose „Natura 2000“ teritorijose.

Geležinkelio jungties Utena – Anykščiai – Subačius sprendinys yra integruotas iš aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų (*Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Utenos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano*) ir suderintas su gretimų savivaldybių (Kupiškio rajono ir Utenos rajono savivaldybių) teritorijų bendrųjų planų sprendiniais. Minėta geležinkelio jungtis ir taškai, kuriuose kertama Anykščių rajono savivaldybės administracinė riba, yra pažymėti šių bendrųjų planų brėžiniuose. Taigi, keičiant Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepciją aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose suplanuota geležinkelio jungtis integruota į rengiamo plano koncepcijos sprendinius ir konkretizuojant sprendinius nebus detalizuojama. Geležinkelio jungtis bus konkrečiai planuojama tik atsiradus poreikiui turėti tokią jungtį Lietuvos geležinkelių tinkle. Šiuo metu tokio poreikio nėra, todėl preliminarini jungties trasa braižoma tik koncepcijos sprendiniuose. Plačiosios vėžės **preliminari trasa** parinkta įvertinus Europos Sąjungos geležinkelio sistemos reikalavimus, siekiant minimalaus poveikio gamtos ir kultūros paveldo vertybėms, gyventojų ramybei ir sveikatai. Kadangi *Siaurojo geležinkelio komplekso Panevėžio-Rubikių ruožas* yra kultūros paveldo vertybė, tai planuojamos jungties preliminarini trasa gretinama prie jo minimaliai, siekiant išvengti didesnės įtakos saugomai vertybei. *Anykščių miestą* ir *Anykščių regioninio parko* teritoriją preliminarini trasa galėtų kirsti sutapatinus ją su planuojamo Anykščių miesto aplinkkelio trasa (sutapainamos planuojamų tiesinių ašinės linijos (numatoma dviejų lygių transporto jungtis). Tokiu būdu būtų sudarytos prielaidos galimą poveikį saugomoms Anykščių regioninio parko ir „Natura 2000“ (*buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) – Šventosios upė žemiau Andrioniškio*) vertybėms padaryti nereikšmingu (žr. 5.1 – 5.3 pav.).

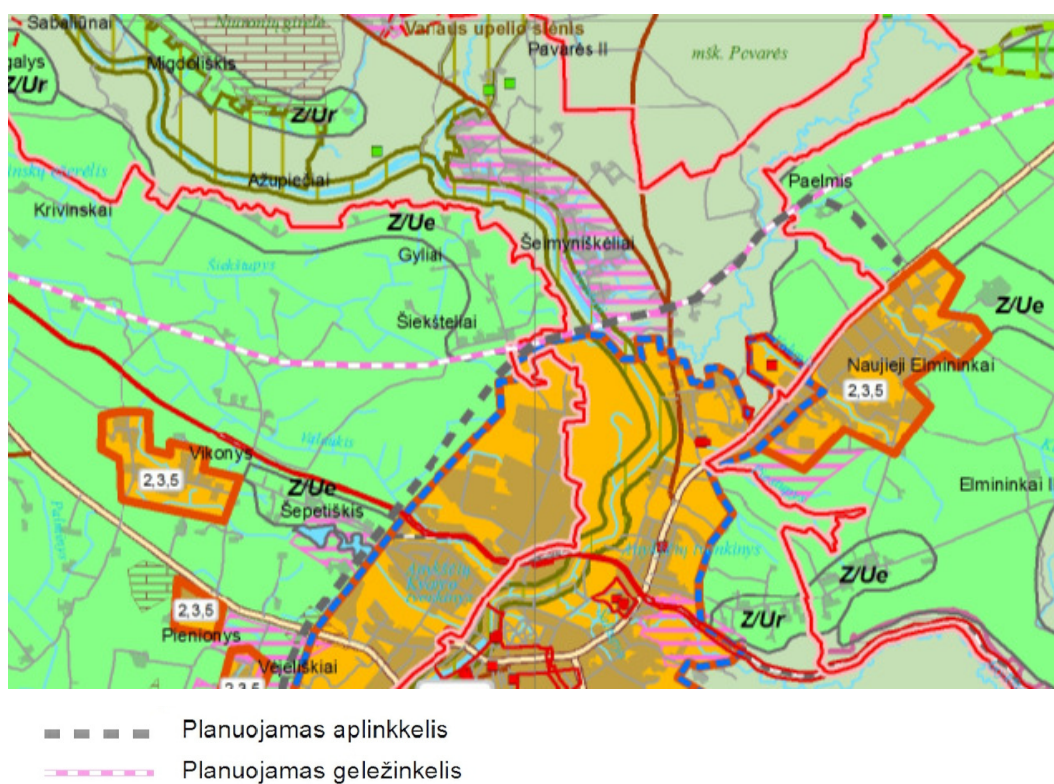

5.1 pav. Planuojamos geležinkelio jungties schema

Gamtos paveldo objektai, čia: 1 - Variaus ažuolas, 2 - Pavarių akmuo, 3 - Pavarių liepa, 4 - Variaus atodanga, 5 - Elmės šešiakamienis ažuolas, 6 - Žažumbrio ažuolas [Duomenų šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, 2015 m.]

5.2 pav. Planuojamos geležinkelio jungties schema

5.3 pav. Planuojamos geležinkelio jungties schema
(Linijinės integruotos koncepcijos brėžinio fragmentas)

Strateginiu požiūriu planuojamos geležinkelio jungties, sutapatinus jos trasą su Anykščių miesto aplinkkelio trasa (sutapatinamos ašinės planuojamų tiesinių linijos; numatoma dviejų lygių transporto jungtis), poveikis saugomoms Anykščių regioninio parko vertybėms ir „Natura 2000“ teritorijai (*buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) – Šventosios upė žemiau Andrioniškio*) nebus reikšmingas. Atliekant geležinkelio jungties sekančius planavimo ir projektavimo etapus – galimybių studiją, specialųjį planą, kuriuose bus aptariamas šios jungties įrengimo poreikis, galimi trasos variantai, atlikti ekonominiai ir techniniai skaičiavimai, pagrindžiami galimi techniniai sprendimai, taip pat rengiant PAV ataskaitą turi būti detaliau analizuojamas planuojamos jungties galimas poveikis saugomoms gamtos vertybėms, kraštovaizdžiui ir „Natura 2000“ teritorijai.

Į Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius integravus Anykščių rajono turizmo ir rekreacinių teritorijų specialiojo plano sprendinius **Anykščių regioninio parko buferinėje zonoje** rekreacinė plėtra numatyta Pagraužių, Bičionių ir Rubikių gyvenamosiose vietovėse. Čia numatyta I prioriteto rekreacinė teritorija, kurios preliminarus plotas apie 100 ha. Teritorijoje planuojamos šios veiklos: kaimo turizmas, viešbutis, motelis, sporto įrenginių kompleksas, stovyklavietė. Šie sprendiniai atitinka Utenos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano nuostatas – šioje teritorijoje numatyti ekstensyvi rekreacinės statybos plėtra. Siekiant saugoti Rubikių ežero pakrantes ir jo apyežerį nuo didelių poilsiautojų srautų, galinčių niokoti rekreacinius išteklius, plėtra planuojama gretimoje teritorijoje, kuri pajėgi priimti ir paskirstyti koncentruotus turistų ir poilsiautojų srautus. Nagrinėjama teritorija yra tęsinys kompaktiškai apstatytų Burbiškio ir Pagraužių kaimų, todėl nauja plėtra, tikėtina, natūraliai papildys esamą kraštovaizdį jo nedarkydama. Taip pat minima teritorija yra pakankamai nutolusi nuo Rubikių ežero ir jo apyežerio, todėl reikšmingo poveikio jo vertybėms neturės.

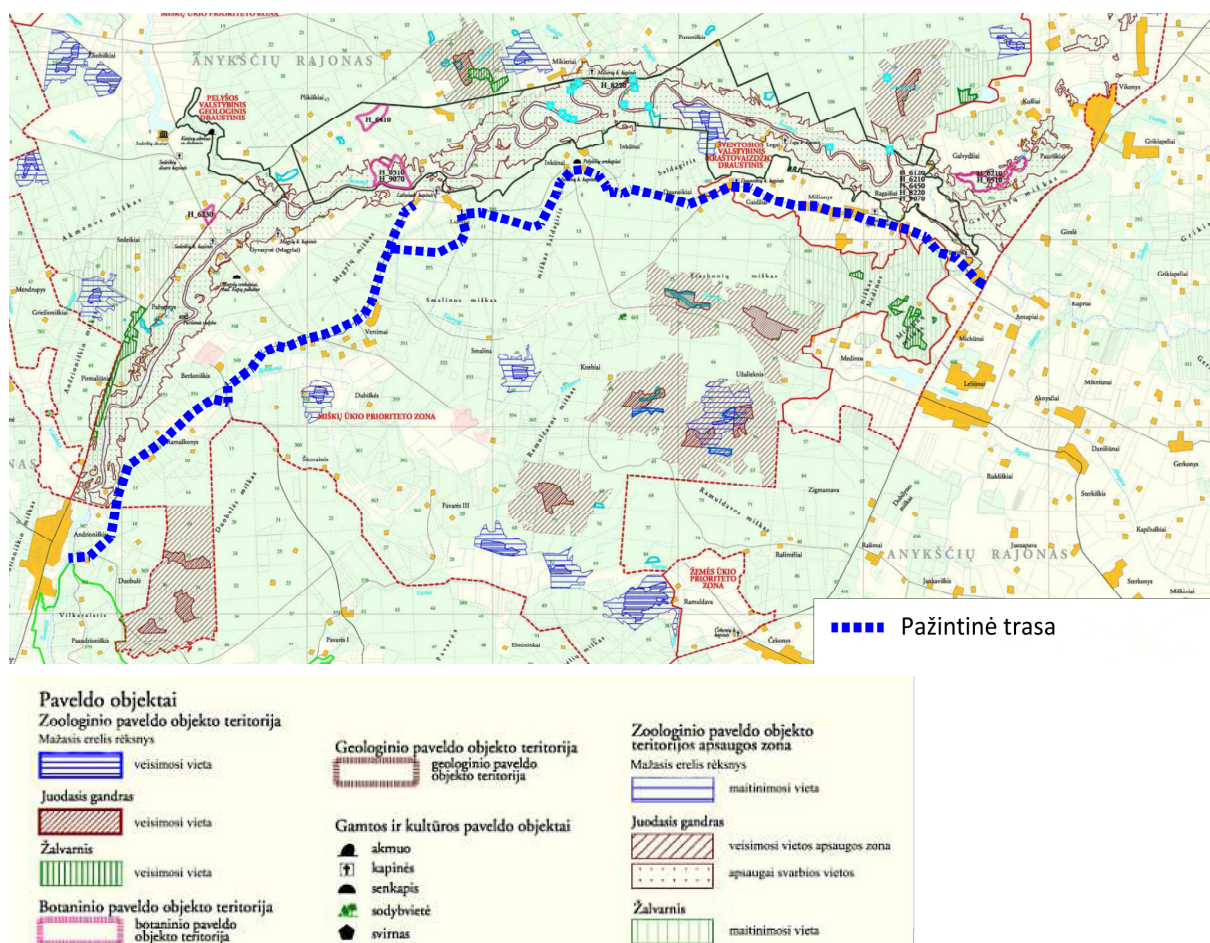
Kitose Anykščių regioninio parko buferinės zonos teritorijose plėtra neplanuojama.

Bendrojo plano sprendiniai tiesioginio ir netiesioginio reikšmingo poveikio regioninio parko konservacinio prioriteto zonų teritorijoms neturės.

Šimonių girios biosferos poligono teritorija. Šimonių girios biosferos poligonas – saugoma teritorija, įsteigta siekiant išsaugoti Šimonių girios ekosistemą. Visas plotas – 23 261 ha, iš jų 19 209 ha priklauso Anykščių rajonui, 4 052 ha priklauso Kupiškio rajonui. Poligonas yra sudėtinė nacionalinės kompleksinės ekologinės ir specializuotos biologinės

įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ dalis. Bendrojo plano sprendiniuose numatyta ribota galimybė naudotis rekreaciniais ir kitais Šimonių girios ištekliais, siekiant nepažeisti biosferos poligono apsaugos ir naudojimo nuostatų. Esamoms užstatytų teritorijų linijinėms struktūroms nustatytas reglamentas – renovacinė (palaikomoji) urbanizacija (Ur). Planuojama turizmo integracijos ašis - konceptualus sprendinys susiejantis į visumą jau anksčiau priimtus rekreacijos plėtros sprendinius (rekreacinių teritorijų ir turizmo plėtros sprendinius) Anykščių rajono teritorijoje. Planuojama turizmo integracijos ašis kerta Šimonių girios biosferos poligoną ir „Natura 2000“ teritoriją rajoninės reikšmės keliu ir naudojamas privažiuoti prie esamų sodybų, poilsio ir apžvalgos aikštelių, kitų esamų rekreacinių objektų. Išžvalgytų smėlio ir žvyro telkinių eksploatavimo atveju Šimonių girios biosferos poligono ribose, nuolatinio triukšmo, aptarnavimo kelių, gavybos infrastruktūros objektų poveikis trikdytų juodųjų gandrų (*Ciconia nigra*), mažųjų erelių rėksnių (*Aquila pomarina*), lėlių (*Caprimulgus europaeus*), žalvarnių (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), ligutės (*Lullula arborea*), kitų gyvūnų (lūšių) ramybę. Plečiant naudingų iškasenų gavybą dideliais mastais galimos neigiamos pasekmės saugomų paukščių bei gyvūnų perėjimo vietų ir mitybos plotų sklaidai biosferos poligone. Bet kuriuo atveju naudingos iškasenos bus išgaunamos palaipsniui, nedideliais ploteliais, rekultivuojant panaudotus plotus. Dideli gamybos mastai neplanuojami.

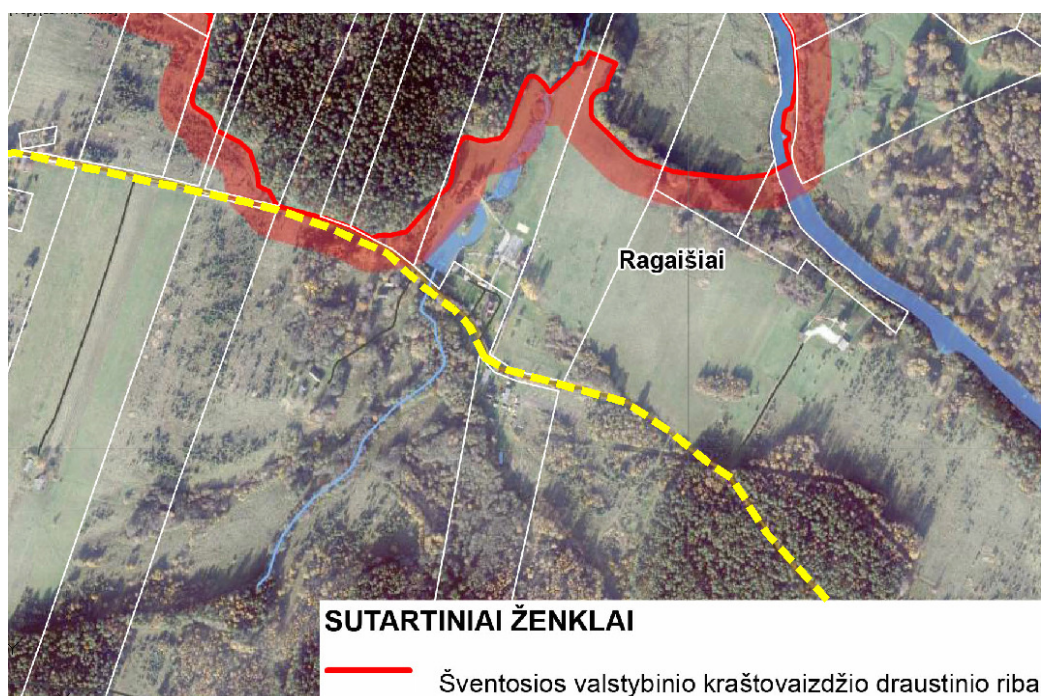
Universalią pažintinę pėsčiųjų, dviračių, riedučių, lygumų slidžių (žiemos metu) trasą Andrioniškis – Inkūnai – Mickūnai numatoma įrengti esamais miško ir vietiniais keliais, nutolusiais nuo saugomų gyvūnų ir paukščių veisimosi vietų ir jų prieigų (žr. 5.4 pav.). Poilsiautojų ir turistų srautas didės palaipsniui, tačiau nebus koncentruotas, dėl to neturėtų sukelti reikšmingų neigiamų pasekmių bei trikdžių Šimonių girios gyvūnijai ir saugomiems paukščiams.

5.4 pav. Pažintinės trasos išdėstymo schema Šimonių girios biosferos poligono teritorijoje

Aptarti sprendiniai tiesioginio ir netiesioginio reikšmingo poveikio Šimonių girios biosferos poligonui ir „Natura 2000“ teritorijai neturės.

- Šventosios kraštovaizdžio draustinis. Jokių sprendinių šventosios kraštovaizdžio draustinio teritorijoje bendrajame plane nenumatyta, todėl reikšmingo poveikio saugomoms vertybėms nebus (žr. 5.5 pav.).

5.5 pav. Pažintinės trasos išdėstymo ties Ragaišių k. schema (planuojama pažintinė trasa planuojama už Šventosios valstybinio kraštovaizdžio draustinio ribos)

- Virintos upės slėnis ir apyslėnis. Virintos upė teka Molėtų rajono ir Anykščių rajono savivaldybių teritorijose. Vaizdingas upės slėnio ir apyslėnio kraštovaizdis saugomas Virintos hidrografiniame draustinyje ir Anykščių regioniniame parke. Upė tinkama vandens turizmui, naudojama vietos gyventojų rekreacijos poreikiams. Esamoms užstatytų teritorijų linijinėms struktūroms nustatytas reglamentas – renovacinė (palaikomoji) urbanizacija (Ur). *Bendrajame plane nenumatyta plėtoti rekreacinę infrastruktūrą Virintos kraštovaizdžio ir hidrografiniame draustinyje, todėl reikšmingo poveikio saugomoms vertybėms nebus.*
- Kitose saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose bendrasis planas sprendinių nenumato, todėl reikšmingo poveikio saugomoms vertybėms nebus. Atsižvelgiant į pavienių saugomų teritorijų, esančių už kompleksinių saugomų teritorijų ribų, saugomas gamtos ir kraštovaizdžio vertybes, retų augalų augimvietes, žuvų nerštavietes ir kt. nauja ūkinės veiklos plėtra neplanuojama, o esamos veiklos intensyvumas nedidinamas. Todėl neigiamų pasekmių saugomoms vertybėms neturėtų būti.

5.3. Kultūros paveldas

Kultūros vertybių objektų statuso teisinės apsaugos įtvirtinimas, šių objektų teritorijų naudojimo režimų sąsaja su rekreacijos ir turizmo funkcinio prioriteto zonomis sudarys prielaidas skatinti esamų vertybių išsaugojimo ir atkūrimo procesus.

Kadangi dalis kultūros paveldo objektų (buvę dvarų sodybos, jų fragmentai ir dvarvietės, malūnai, memorialinės sodybos) yra privačių savininkų nuosavybėje, tikimasi, kad atsiras praktinis poreikis integruotis į turistinės infrastruktūros sistemą, aktyviau rūpintis materialaus paveldo ir kultūros vertingųjų savybių atkūrimu, jų pritaikymu praktiniam naudojimui ir visuomenės pažinimui.

Miestuose, miesteliuose ir kaimuose saugomi valstybės ir savivaldybės ar bendruomenių nuosavybėje esantys kultūros paveldo objektai (maldos namai, buvusių dvaro sodybų ansambliai, piliakalniai ir kiti archeologiniai objektai, memorialinės vietos) valstybės rėmimo politikos ir privačios iniciatyvos partnerystės pagrindu gaus galimybę pritraukti investicijas, rengti statinių ir teritorijų rekonstrukcijos projektus, aktyvinti kultūrinę, krašto pažintinę veiklą.

Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Vertinant esamą kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo situaciją savivaldybėje kaip tipišką šalies kontekste bei vykdomus rekonstrukcijos bei regeneracijos projektus, kaip teigiamus iniciatyvos rezultatus, tikėtina, kad suformuotos šios srities koncepcinės kryptys turės teigiamas ilgalaikes pasekmes visos teritorijos socialinei (kultūrinei) aplinkai.

Kultūros paveldo objektai ir teritorijos Anykščių rajono savivaldybėje yra pasklidę po visą savivaldybės teritoriją., todėl oro tarša, triukšmas, transporto srautai jų būklei įtakos neturės. Didesnę įtaką turės turistų srautai, kurie gali koncentruotis prie lengviau pasiekiamų objektų (piliakalnių, esančių prie pat turizmo integracijos ašies, intensyviai lankomų rekreacinių teritorijų ar pramogų objektų). Bendrojo plano koncepcijos sprendiniuose formuojamos prielaidos turistų srautams valdyti, siekiant saugoti kultūros paveldo objektų vertingąsias savybes ir neutralizuoti galimas neigiamas pasekmes.

Kultūros paveldo objektai, atpažįstami kraštovaizdyje. Kultūros paveldo objektai (dvaro sodybos, ar jų fragmentai, piliakalniai, vėjo ar vandens malūnai) būtų atpažįstami savivaldybės kraštovaizdyje, atidengiant juos apžvalgai iš nustatytų apžvalgos taškų. Anykščių savivaldybės kraštovaizdyje atpažįstami šie objektai:

- Svirnų, Žiogų piliakalnis su gyvenviete (Domeikių k., Kavarsko sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 24545);
- Pienionių dvaro sodyba (Pienionių k., Kavarsko sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 63);
- Troškūnų Švč. Trejybės bažnyčios ir bernardinų vienuolyno statinių ansamblis (Troškūnų m., Troškūnų sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 29920);
- Akmenos dvaro vėjo malūnas (Akmenos k., Viešintų sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 22539).
- Žiurlių vėjo malūnas (Žirlių k., Traupio sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 21094).
- Senkapis, vad. Švedkapiu (Juodviliškio k., Viešintų sen., statusas – įrašytas į registrą (registrinis), objekto unikalus numeris – 13051);
- Kavarsko kapinynas, vad. Kopyčkalniu (Anykščių r. sav., Kavarsko vs., Kavarsko sen., statusas – valstybės saugomas, objekto unikalus numeris – 5785).

Kultūros paveldo objektų teritorijos tvarkomos pagal kultūros paveldo objektų tvarkymo reglamentus bei paveldotvarkos projektus. Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detalieisiais planai bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (jei individualūs nenustatyti – tipiniais apsaugos reglamentais). Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų bei vietovių teritorijose ir apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. *Bendrojo plano sprendiniuose numatyta nustatyti reglamentus, siekiant kultūros paveldo objektų raiškos savivaldybės kraštovaizdyje. Reikšmingas poveikis kultūros paveldo objektų būklei nenumatomas.*

6. SU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu skatinama naudoti integruotus (kompleksinius) metodus esamoms ar galimoms aplinkos apsaugos problemoms spręsti, neprieštaraujant nacionalinio arba regioninio lygmens politikai. Šiandien Europos

Bendrijos lygmeniu visose valstybėse jau veikia per 250 bendrų teisės aktų, kurie reguliuoja, kaip turi būti tvarkomos ir laikomos pavojingos medžiagos, kaip turi būti saugoma gyvoji aplinka, kokie yra leistini oro ir vandens užterštumo standartai, kaip turi būti tvarkomos pramoninės ir buitinės atliekos, pavojingi chemikalai. Pagrindinės aplinkos kokybės problemos, susijusios su Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu, yra sąlygotos neorganizuotų poilsiautojų srautų, transporto ir inžinerinės infrastruktūros išvystymo lygio, foninio aplinkos užterštumo:

- aplinkos oro tarša kenksmingomis aplinkai ir žmogui medžiagomis, atmosferos tarša šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis;
- energijos ir energetinių išteklių, vandens išteklių neefektyvus naudojimas;
- paviršinių ir gruntinių vandenų tarša;
- dirvožemio tarša;
- grėsmė biologinės įvairovės išlikimui;
- grėsmė kraštovaizdžio įvairovei;
- grėsmė rekreacinių išteklių kokybei;
- kultūros paveldo vertybių nykimas dėl nepriežiūros.

Geriamo vandens ištekliai savivaldybėje yra pakankami, tačiau jų kokybė turi būti gerinama. Nors kai kuriose gyvenvietėse centralizuotai surenkamos nuotekos ir išvalomos iki normatyvais nustatyto lygmens, tačiau dar daug vartotojų neprisijungę prie vietos nuotekynės tinklų ir toliau teršia paviršinius vandenis. Paviršinio vandens kokybei turi įtakos tai, kad savivaldybės miestuose ir miesteliuose nepakankamai išplėta lietaus nuotekynė.

Dirvožemis planuojamos teritorijos ribose daugiausiai teršiamas transporto. Transportas daro neigiamą įtaką ir oro kokybei, taip pat didina akustinio triukšmo lygį Anykščių ir Kavarsko miestuose, Andrioniškio, Troškūnų, Viešintų, Svėdasų, Skiemonių miesteliuose. Orą savivaldybėje be transporto dar teršia išmetimai iš katilinių ir vietinio šildymo katilų.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo inžinerinės dalies sprendiniai sudarys prielaidas kai kurių įvardintų aplinkosaugos problemų sprendimui. Bendrojo plano koncepcijos tekstinėje dalyje yra išskirtas prioritetas gyvenamosiose teritorijose plėtoti vandentiekio ir nuotekų tinklus ir tokio plėtros įgyvendinimas mažins vandens (paviršinio ir požeminio) taršos, dirvožemio taršos riziką.

Rengiamo Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Rekreacinės sistemos plėtros sprendiniais siekiama:

- reguliuoti poilsiautojų srautus siekiant saugoti rekreacinių išteklių kokybę;
- reglamentuoti rekreacinių išteklių įsisavinimo mastą siekiant išvengti jų degradacijos;
- reglamentuoti rekreacinę statybą siekiant išsaugoti kraštovaizdžio įvairovę ir vertybes.

Rengiamo Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo urbanistinės plėtros sprendiniais siekiama:

- sudaryti galimybes vietos gyventojams ir investuotojams plėtoti veiklą iš esmės nedidint urbanizuotų teritorijų ploto ir darant kuo mažesnę poveikį savivaldybės teritorijos kraštovaizdžiui;
- sudaryti galimybes tankinti užstatymą urbanizuotose teritorijose ir kaimo gyvenamųjų vietovių užstatytose dalyse, siekiant palaikyti visas ūkinės plėtros iniciatyvas savivaldybės kaimo vietovėse;
- sudaryti galimybes saugomose ir „Natura 2000“ teritorijose funkcionuoti esamoms užstatytų teritorijų struktūroms, kaip organiškoms jų kraštovaizdžio dalims.

7. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU ANUKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDROJO PLANO KEITIMU

Rengiamas Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas atitinka Europos Bendrijos ir kitų tarptautinių aplinkos apsaugą reglamentuojančių dokumentų, kuriuos ratifikavo Lietuvos Respublika, pagrindines nuostatas bei juose numatytus tikslus, o taip pat nacionalinio lygmens aplinkos apsaugą reglamentuojančių bei aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentų pagrindines nuostatas bei juose numatytus aplinkosauginius tikslus:

- Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokole numatytą tikslą – skatinti tvarią plėtrą ir laikytis kiekiais numatytų įsipareigojimų riboti ir mažinti išmetamus teršalus.

- Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijoje dėl rūgštėjimo eutrofikacijos ir pačiamo ozono mažinimo numatytą tikslą, pagal kurį kiekviena šalis, kuriai nustatytas į atmosferą išmetamų teršalų limitas, mažina savo metinius išmetamus teršalų kiekius ir išlaiko jų lygį, atsižvelgdama į Konvencijos priede numatytą limitą ir terminus.
- Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje numatytus tikslus kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas.
- Europos kraštovaizdžio konvencijoje numatytus tikslus: skatinti kraštovaizdžio apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais; integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į teritorijų ir miestų planavimo politiką bei kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui.
- Europos Sąjungos tarybos direktyvoje dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (92/43EEB, 1992-05-21) nustatytus tikslus skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus.
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytus tikslus: užtikrinti šalies subalansuotą raidą; kuo geriau panaudoti turimą šalies teritorijos potencialą; nedaryti žalos šalies gamtinei bei kultūrinei aplinkai; išsaugoti bei stiprinti šalies teritorijos savitumą; išlaikyti ir stiprinti turimą aplinkos sveikumo bei kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, gamtinio karkaso palaikymo sistemą; šalies ir regionų savitumus formuojančioms gamtinėms ir kultūrinėms aplinkos vertybėms garantuoti efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą; užtikrinti tik ekologiškai pagrįstų kraštotvarkos programų realizavimą; teritorijos raidos tikslus optimizuoti suderinant urbanistinę sistemą, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, kultūros paveldo, gamybos bei rekreacinių teritorijų naudojimą ir socialinės–kultūrinės bei techninės infrastruktūros teritorinę plėtrą; subalansuoti šalies transporto sistemos plėtrą maksimaliai panaudojant turimą įvairių transporto rūšių infrastruktūrą, mažinant transporto poveikį aplinkai.
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme numatytus tikslus: išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę; užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą; sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus.

- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme numatytus tikslus: išlaikyti valstybės teritorijos socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą; formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką, stengiantis sukurti geresnes ir visoje valstybės teritorijoje visavertės gyvenimo sąlygas; saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, tarp jų ir rekreacijos; formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti arba jai atkurti.
- Gamtinio karkaso nuostatus, nustatančius bendruosius gamtinio karkaso teritorijų formavimo principus, apsaugos, tvarkymo, naudojimo ir planavimo reikalavimus.

Rengiamo bendrojo plano nuostatos parengtos vadovaujantis įvardintais dokumentais bei jiems neprieštarauja. Bendrajame plane didelis dėmenys yra skiriamas kultūros paveldui, gamtinių teritorijų išsaugojimui, istoriškai susiformavusios urbanistinės struktūros raiškai.

8. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo galimos pasekmės nustatomos naudojant pasekmių vertinimo lentelę (žr. 8.1 lentelę). Sprendinių pasekmės vertintos šiais kompleksiniais aspektais:

- *Poveikį teritorijos vystymosi darnai* (poveikis planuojamos teritorijos plėtrai).
- *Poveikį socialinei aplinkai bei socialiniams procesams* (poveikis socialiniams procesams; socialinėms grupėms, švietimui, kultūrai, sveikatos apsaugai, gyventojų užimtumui).
- *Poveikį ekonominei aplinkai ir verslo plėtrai* (poveikis investicijoms, verslui, gamybos pajėgumams, verslo sąlygoms, poveikis valstybės ir savivaldybių biudžetams).
- *Poveikį gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui* (poveikis kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms, biologinei įvairovei, augalijai ir gyvūnijai, rekreacinei aplinkai, estetinei teritorijos kokybei, gamtiniam karkasui).
- *Poveikį gyvenamajai aplinkai* (poveikis vandeniui, orui, dirvožemiui, gyventojų materialiam turtui).
- *Poveikį kultūros paveldui ir jo apsaugai* (poveikis kultūros paveldo objektams, kultūros paveldo teritorijoms ir jų apsaugai).

- *Poveikį visuomenės sveikatingumui, poveikį sanitarinėms zonoms* (poveikis gyventojų sveikatai, poveikis įvairių objektų sanitarinėms zonoms).

Sprendinių reikšmingumas vertinamas naudojant šiuos žymėjimus reikšmingumui nustatyti:

- „+“ – tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės;
- „-“ – tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės;
- „+/-“ – tikėtinos reikšmingos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės;
- „ ” – nenumatoma nei teigimų, nei neigiamų reikšmingų pasekmių;
- „~“ – nepakanka informacijos.

8.1 lentelė. Galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai

Vertinimo komponentai	Dekoncentruotos koncentracijos koncepcija (DK)							Linijinės integruotos plėtros koncepcija (LI)							Komentaras ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Socialinė aplinka bei socialiniai procesai	0	0	0	+/-	-	0	-	0	0	0	+	+	0	+	Socialiniai procesai priklauso nuo bendrų šalies tendencijų, kurios Anykščių rajono savivaldybei yra labai nepalankios. Savivaldybės bendrojo plano sprendinių įtaka šioms tendencijoms turi sinerginį, netiesioginį pobūdį ir negali duoti greitų rezultatų. Įgyvendinant viešųjų paslaugų valstybinę politiką jų koncentracija perspektyviose gyvenamosiose vietovėse ir neadekvati poreikiams viešojo susisieikimo sistema apsunkino paslaugų pasiekiamumą jautrioms gyventojų grupėms (senjorai, vaikai, neįgalieji). LI koncepcija sudaro prielaidas įvairioms paslaugoms, tarp jų ir viešo susisieikimo, plėtoti, darbo vietoms kurti miesteliuose ir kaimo vietovėse. LI koncepcijoje sudaromos prielaidos kaimo gyventojų ir jautriausių gyventojų grupių mobilumui. Rekreaciniai ir turizmo ištekliai yra vienas svarbiausių savivaldybės ekonominės plėtros išteklių, kurių įsisavinimas netiesiogiai veikia gyventojų užimtumą. DK koncepcijoje beveik nėra turizmo ir rekreacijos plėtros sprendinių. Jie parengti specialiuoju planu, kuriuos LI koncepcija integruavo ir papildė. LI koncepcija sudaro prielaidas plėtoti rekreacijos ir turizmo paslaugas bei pramogas, tokiu būdu plėsti galimybes įsidarbinti vietos gyventojams, didinti jų pajamas ir įplaukas į vietos biudžetą. LI koncepcija sudaro prielaidų, galinčių turėti teigiamas
<i>Socialiniai procesai</i>				+/-	-		-				+	+		+	
<i>Socialinės grupės</i>				+/-			+/-				+/-			+/-	
<i>Viešosios paslaugos (sveikatos priežiūra, švietimas, kultūra)</i>				-			-				+			+	
<i>Gyventojų užimtumas</i>				+/-	-		-				+	+		+	

Vertinimo komponentai	Dekoncentruotos koncentracijos koncepcija (DK)							Linijinės integruotos plėtros koncepcija (LI)							Komentariai ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
															pasekmes socialinei plėtrai.
Ekonominė aplinka ir verslo plėtra	0	0	+/-	+/-	+	0	+	0	0	+	+	+	0	+	Sudėtinga prognozuoti ekonominę savivaldybės plėtrą, todėl įgyvendinant abiejų koncepcijų sprendinius tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės. LI koncepcijos atveju suformuojamos prielaidos realizuoti savivaldybės strategines plėtros kryptis ir uždavinius, t.y. plėtoti turizmo ir rekreacijos, kurortines paslaugas, pritraukti investicijų minėtose srityse akcentuojant bendruomenių verslo plėtrą. Be to, naujai suformuluoti reglamentai sudaro prielaidas plėtoti ir kitas ūkio sritis vietos išteklių pagrindu. DK koncepcijos atveju suformuluotos labai bendros vietos ūkio plėtros nuostatos akcentuojant verslumo didinimą. Tikėtina, kad abiejų koncepcijų sprendiniai turės netiesioginės įtakos palankesnei verslo aplinkai kurti.
Investicijos, verslas			+/-	+/-						+	+/-	+		+	
Gamybos pajėgumai															
Verslo sąlygos			+/-	+/-			+			+	+			+	
Valstybės ir savivaldybių biudžetai				+/-	+						+	+			
Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis	0	0	-	+/-	+/-	-	-	0	0	+	+	+	+	+	
Kraštovaizdis			-	-			-			+	+			+	
Saugomos ir „Natura 2000“ teritorijos															LI koncepcijos atveju tikėtinos teigiamos pasekmės kraštovaizdžio, rekreacinės aplinkos aspektu. Biologinės įvairovės, augalijos, gyvūnijos aspektais, taip pat saugomoms ir „Natura 2000“ teritorijoms pakitimų neturėtų sukelti abi nagrinėjamos alternatyvos. Jos abi sprendiniuose integruoja gamtos apsaugos teisės aktų ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų nuostatas.
Biologinė įvairovė, augalija, gyvūnija															
Estetinė teritorijos kokybė			-			-				+			+		
Gamtinis karkasas	0	0			+							+			

Vertinimo komponentai	Dekoncentruotos koncentracijos koncepcija (DK)							Linijinės integruotos plėtros koncepcija (LI)							Komentaras ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
<i>Rekreacinė aplinka</i>			+/-	+/-	+/-					+	+	+			Gamtinio karkaso ugdymo aspektu abi alternatyvos vienodos ir jų poveikis gamtinei aplinkai turėtų būti vienodas. Tikėtina, kad LI koncepcijos sprendiniai sudaro palankesnes prielaidas saugoti kraštovaizdį, estetinę jo kokybę ir rekreacinę aplinką.
Gyvenamoji aplinka			+/-	+/-	+	+	0	0	0	+	+	+	+	0	
<i>Vanduo</i>			+		+	+				+		+	+		Įgyvendinus inžinerinės infrastruktūros sprendinius abiejų koncepcijų atveju tikėtinos teigiamos pasekmės aplinkos vandens, oro ir dirvožemio taršos aspektais, ypač vandens kokybės aspektu. DK alternatyvos atveju tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės oro ir dirvožemio taršos aspektu, dėl numatytos didesnės urbanistinės plėtros. Gyventojų materialaus turto disponavimo požiūriu LI koncepcijos sprendiniai, kuriuose įvertintos užstatytų teritorijų struktūros kaimo vietovėse, sudarys geresnes prielaidas turtą valdyti ir plėtojant tinkamą ūkinę veiklą. Tikėtina, kad šiuo požiūriu LI koncepcijos pasekmės bus reikšmingai teigiamos gyventojų materialaus turto disponavimo ir plėtros aspektu.
<i>Oras</i>															
<i>Dirvožemis</i>															
<i>Klimatas</i>	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	
<i>Gyventojų materialinis turtas</i>			+/-	+/-						+	+				
Kultūros paveldas ir jo apsauga	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	Abiejų alternatyvų atveju kultūros paveldo bei kultūros paveldo teritorijų apsaugą reglamentuoja Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir kiti teisės aktai bei specialiojo teritorijų planavimo dokumentai. Dėl šios priežasties abiejų alternatyvų atvejais numatomos teigiamos pasekmės nagrinėjamu aspektu. LI koncepcijos atveju tikėtinas didesnis sinerginis efektas plėtojant apibrėžtas nekilnojamojo kultūros paveldo naudojimo kryptis.
<i>Kultūros paveldo objektai</i>			+							+	+				
<i>Kultūros paveldo teritorijos ir jų apsauga</i>			+							+	+				

Vertinimo komponentai	Dekoncentruotos koncentracijos koncepcija (DK)							Linijinės integruotos plėtros koncepcija (LI)							Komentaras ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinerginis	Kaupiamasis	Tiesioginis	Netiesioginis	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Visuomenės sveikatingumas, poveikis sanitarinėms zonoms											+				Kadangi savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros strateginė sritis yra turizmas ir rekreacija, todėl abiejose koncepcijose nenumatyta plėtra veiklų, keliančių pavojų žmonių sveikatai ir aplinkai. LI koncepcijoje numatyti sprendiniai sudarantys prielaidas plėtoti bendruomenių veiklą ir verslus. Tarp jų gali būti ir sveikatinimo paslaugos kaimo vietovių gyventojams. Veiklos, kurioms turi būti nustatytos sanitarinės apsaugos zonos neplanuojamos.
<i>Gyventojų sveikata</i>											+				
<i>Įvairių objektų sanitarinės zonos</i>	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	~	
Teritorijos vystymosi darna (bendras vertinimas)			+/-	+/-	+/-	+/-	+/-			4+	6+	4+	2+	4+	Apibendrinus 6 komponentų grupių suminius vertinimo rezultatus matome, kad LI koncepcijos sprendinių pasekmės aplinkai bus daugiau teigiamos ir reikšmingos. Pasirenkama Linijinės integruotos plėtros koncepcija.

9. PRIEMONĖS PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Galimas rengiamo bendrojo plano koncepcijos sprendinių įgyvendinimo neigiamas poveikis yra sinerginio pobūdžio, susijęs su šalies ir regiono socialinės ir ekonominės plėtros tendencijomis, atskirų teritorijų faktiniu panaudojimu. Siekiant sumažinti galimas neigiamas bendrojo plano koncepcijos sprendinių pasekmes aplinkai ar jų išvengti, tikslinga:

- vadovautis aplinkos apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais plėtojant ūkinę veiklą;
- diegti aplinkosaugines priemones, pažangias technologijas ūkiuose ir bendrovėse, gamybos ir paslaugų įmonėse;
- informuoti visuomenę apie įgyvendinamus bendrojo plano sprendinius, plėtoti gyventojų ekologinį švietimą, skatinti ekologinį sąmoningumą;
- vadovautis bendrojo plano sprendiniais rengiant rajono ir vietos lygmens teritorijų planavimo dokumentus, techninius projektus;
- organizuojant veiklą Kultūros paveldo vertybių teritorijose ir objektuose vadovautis Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais;
- plėtoti vandens tiekimo, nuotekų surinkimo, šalinimo bei valymo, atliekų tvarkymo infrastruktūrą, didinti prie centralizuotų tinklų prijungiamų vartotojų skaičių;
- ūkinių veiklų, galinčių turėti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai, poveikio aplinkai vertinimų atlikimas.

Tikėtina, kad žemės ūkio gamybos apimtys tolygiai augs, energijos poreikiai didės, tačiau kartu didėjančios emisijos į aplinką bus valdomos taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimais įtvirtintais geriausiai prieinamais gamybos būdais. Laikantis teritorijos erdvinės plėtros koncepcijoje numatomų darnaus vystymosi principų, išteklių vartojimas gali augti, bet aplinkos tarša turėtų mažėti.

Siekiant saugoti kraštovaizdžio įvairovę bendrosios erdvinės plėtros linijinės integruotos plėtros) koncepcijoje numatyta renovacinė (palaikomoji) dispersinė urbanizacija nekoncentruojant jos gyvenamųjų vietovių sistemos centruose. Gyvenamųjų teritorijų plėtra

miestuose ir miesteliuose plėtojama vadovaujantis vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais, kaimo vietovėse – esamų užstatytų teritorijų struktūrų ir kompaktiškai apstatytų kaimų ribose, jas tankinant.

Siekiant efektyviai naudoti žemės naudmenas ir plėsti turizmo paslaugų spektrą, stambius pramogų kompleksus siūloma kurti esamų objektų ar išekspluotų karjerų teritorijose. Šia kryptimi tvarkant pažeistus žemės plotus, racionaliai ir planingai būtų pertvarkomas kraštovaizdis jo nepažeidžiant.

10. PASIRINKTŲ PLANO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS, PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ PASIRINKTOS SVARSTYTOS PLANO ALTERNATYVOS

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano SPAV ataskaitoje yra vertinamos dvi koncepcijos alternatyvos: *pirmoji* – galiojančio Anykščių savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija, kurios idėja – **decentralizuota koncentracija** (koncepcija patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. TS-317); *antroji* – naujai suformuota koncepcija, kurios idėja – **linijinė integruota plėtra**.

Jose nuosekliai plėtojamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano nuostatos. Kadangi koncepcijų abu variantai yra paremti tvaraus vystymosi principais, juose pateikiamiems teritorijos naudojimo funkciniais prioritetams, teritorijos naudojimo strategijomis bei regioninio reglamentavimo arealams kitų alternatyvų nėra. Bet kuri iš kitų alternatyvų, iškelianti prioritetus nesuderinamus su tvarios plėtros principais bei prieštaraujanti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajam planui bei jo sprendimams, gali tik padidinti neigiamų pasekmių aplinkai tikimybę, todėl yra nesvarstyтина.

Kiekvienas iš nagrinėjamų koncepcijos variantų turi savo plusų bei minusų. Koncepcijos alternatyvų vertinimas pateikiamas ataskaitos 8 skyriuje. Čia trumpai aprašomos svarbiausios alternatyvų nuostatos ir jų skirtumai pagrindiniuose Bendrojo plano dalyse.

Urbanistinės plėtros alternatyvos. Decentralizuotos koncentracijos koncepcija prioritetą teikia gyventojų koncentracijos politikai gyvenamųjų vietovių sistemos centruose, siekdama ekonomijos efekto plėtojant inžinerinės infrastruktūros sistemas. Pasiūlyta gyvenamųjų vietovių sistema neatitinka Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano nuostatų ir yra koreguotina. Be to gyventojų koncentracijos politika neįvertina užstatytų

struktūrų nuoseklaus vystymosi tendencijų, kurias nulemia didelė urbanistinių, kaip ir socialinių, struktūrų raidos inercija. Anykščių rajono savivaldybės urbanistinei struktūrai būdinga didelė dispersija ir nuosekli struktūros hierarchija – nuo mažiausios gyvenvietės iki miesto. Esamos užstatytų teritorijų struktūros yra neatsiejama Anykščių rajono savivaldybės kraštovaizdžio dalis. Šiandien ji neturi plėtros potencialo, tačiau yra saugotina. Įvertinus tai, kad kaimo vietovėse dauguma gyventojų yra vyresnio amžiaus, vengiantys keisti savo gyvenamą vietą ir gyvenimo būdą, gyventojų koncentracijos politika sumenkina kaimo gyventojams būtinų paslaugų pasiekiamumą ir prieinamumą.

Linijinės integruotos plėtros koncepcija prioritetą teikia galimybėms plėtoti veiklą esamų užstatytų teritorijų linijinių struktūrų ribose, siekiant išlaikyti savitą urbanizuoto kraštovaizdžio charakterį ir įvairovę. Siekiama sudaryti prielaidas mažinti gyvenimo kokybės skirtumus visame savivaldybės gyvenamųjų vietovių tinkle, užtikrinti viešųjų paslaugų prieinamumą, aplinkos kokybę, darnią bendruomenių plėtrą. Suformuota gyvenamųjų vietovių sistema atitinka Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano nuostatas.

Teritorijų naudojimo prioritetai. Teritorijų naudojimo prioritetai Decentralizuotos koncentracijos koncepcijoje paminėti tik du: gamtinis karkasas (natūralios ir pusiau natūralios gamtinės struktūros) ir urbanizuotos (urbanizuotinos) teritorijos. Jos neatitinka esamos dispersinės užstatytų teritorijų struktūros. Be to, pasikeitus teisės aktams, teritorijų planavimo terminologijai, žymėjimų struktūrai Decentralizuotos koncentracijos koncepcijos nuostatos yra taisytinos. Linijinės integruotos plėtros koncepcija pateikia platesnį teritorijų naudojimo spektrą ir pritaiko jį planuojamos teritorijos dispersinei užstatytų teritorijų struktūrai, pakeistų teisės aktų nuostatoms, terminologijai. Brėžinyje, vadovaujantis Teritorijų planavimo erdvių duomenų specifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-1009, pažymimos neurbanizuojamos bei urbanizuotos ir numatomos urbanizuoti teritorijos, svarbiausi teritorijų naudojimo prioritetai, saugomų ir „Natura 2000“ teritorijų ribos, esami ir projektuojami susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektai.

Rekreacijos ir turizmo teritorinės plėtros prioritetai ir bendrosios nuostatos. Decentralizuotos koncentracijos koncepcijoje rekreacijos ir turizmo plėtros idėjos išdėstytos gan siaurai ir apima nuostatas dėl turizmo bazinių centrų, kaimo turizmo, vasarviečių, tranzitinių pakelės motelių. Šios nuostatos vėliau buvo papildytos ir detalizuotos Anykščių rajono turizmo ir rekreacinių teritorijų specialiajame plane, patvirtintame Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 25 d. sprendimu Nr. TS-332. Linijinės integruotos plėtros koncepcija plėtoja konceptualų požiūrį į Anykščių rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos išteklių naudojimo galimybes, jų vietą Aukštaitijos regiono kontekste, integruoja

minėto specialiojo plano nuostatas. Linijinės integruotos plėtros koncepcijoje siūloma kurti Turizmo integracijos ašį, suformuotos bendrosios nuostatos viešosios turizmo infrastruktūros, paslaugų ir pramogų įvairovės, pakelės paslaugų infrastruktūros plėtrai. Koncepcijoje taip pat pateikiamos nuostatos dėl kultūros paveldo naudojimo ir pažintinio turizmo plėtros savivaldybės teritorijoje.

Kitos nuostatos. Vadovaujantis planavimo užduotimi Linijinės integruotos plėtros koncepcijoje papildomai išdėstytos Urbanizuotų ir urbanizuotinų teritorijų plėtros nuostatos, kraštovaizdžio savitumo apsaugos ir reprezentacijos principai. Dekoncentruotos koncentracijos koncepcijoje šie klausimai nebuvo aptarti, tačiau šiuo metu yra aktualūs.

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir strateginiais dokumentais Linijinės integruotos plėtros koncepcijoje išplėtos ir papildytos Dekoncentruotos koncentracijos koncepcijos nuostatos dėl vertybių apsaugos, socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros, taip pat susisiekimo sistemos plėtros.

Sprendiniams konkretizuoti pasirenkama Linijinės integruotos plėtros koncepcija.

11. VERTINIMO APRAŠYMAS

Poveikis aplinkai gali būti labai įvairus, atsižvelgiant į prevencines ir kompensacines priemones, kurios detalizuotinos smulkesniuose lygmenyse – specialiuosiuose, detaliuosiuose planuose bei objektų techniniuose projektuose. Nustatyti apibendrintą poveikį aplinkai dėl įvairių faktorių sąveikos be vieningos metodikos gana sudėtinga, vertinimas tampa deklaratyvus, o atskiriems aplinkos komponentams – subjektyvus.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliktas panaudojant įvairią statistinę medžiagą, analizuojant ankstesnių metų teritorijų planavimo bei kitus su plano rengimu susijusius dokumentus.

Pagrindinės problemos, su kuriomis susidurta vertinimo metu – informacijos, kuri prieinama oficialiuose leidiniuose ir kituose šaltiniuose ribotumas, metodikų kaita, dėl kurios įvairių metų duomenys tampa nepalyginami; radikali šalies vystymosi etapų kaita, dėl kurios nėra ilgalaikių nusistovėjusių tendencijų, todėl silpna prognozės bazė; didžiausia problema – seniūnijų lygmens, bet kurios srities duomenų stoka, o egzistuojančių duomenų verifikavimas; migracijos, makroekonominiai ir socialiniai procesai apskritai neprognozuotini savivaldybės lygmenyje. Rengiant SPAV naudoti tiek statistiniai duomenys, tiek ir bendrosios tendencijos.

Atliekant saugomų teritorijų sistemos, gamtinio karkaso, bendro naudojimo ir rekreacinių teritorijų plėtros SPAV buvo analizuojama įvairi teminė mokslinė literatūra, statistiniai duomenys, geoinformacinės duomenų bazės, ankstesnių metų Anykščių rajono savivaldybės teritorijų planavimo bei kiti su plano rengimu susiję dokumentai.

Informacijos trūkumas ir ribotumas kai kuriose srityse bei bendrojo planavimo dokumentų rengimo metodikų kaita apsunkino įvairių laikmečių duomenų lyginimą, darant ir pateikiant apibendrinamąsias išvadas. Taip pat surinktos informacijos atnaujinimas yra neoperatyvus. Tačiau šios problemos neturi ženklios įtakos atlikto SPAV kokybei ir rezultatams.

12. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Planų ir programų įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėseną (monitoringas) vykdoma valstybės, savivaldybių ir ūkio subjektų lygmeniu Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatyta tvarka, kad būtų laiku nustatytos nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai ir imtasi tinkamų veiksmų susidariusiai padėčiai ištaisyti. Kai nenumatytos neigiamos pasekmės aplinkai siejamos su konkretaus plano sprendinių įgyvendinimu, stebėseną vykdanči institucija praneša apie jas organizatoriui ir teikia jam būtinus duomenis. Jais remdamasis organizatorius numato veiksmus susidariusiai padėčiai ištaisyti.

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas) bus atliekama pagal Anykščių rajono savivaldybės teritorijai būdingus Teritorijų planavimo stebėsenos informacinėje sistemoje publikuojamų atitinkamų darnaus vystimosi rodiklių pokyčius.

Darnaus vystimosi rodikliai sugrupuoti pagal 3 pagrindinius darnaus vystimosi sektorius – *aplinkos būklė, ekonominis vystymasis ir socialinis vystymasis*. Šis sugrupavimas gana sąlyginis, nes didelė dalis pateikiamų rodiklių tarpsektoriniai, apibūdinantys sektorių sąveiką. Atskirai pateikiami teritorijų vystimosi rodikliai, atspindintys padėtį apskrityse, savivaldybėse ir smulkesniuose teritorijos vienetuose.

13. SANTRAUKA

Anykščių rajono savivaldybė geografiniu požiūriu išskirtinumu nepasižymi. Didžiąją dalį savivaldybės teritorijos užima žemdirbystės plotai – 56,8 %, 29,8 % – miškai, gausu vandens telkinių, vaizdingi kraštovaizdžiai, gausu poilsui ir turizmui tinkamų išteklių, aptikti ir naudojami kvarcinio smėlio klodai. Anykščių rajono savivaldybė laikoma svarbiu nacionalinės reikšmės turizmo rajonu. Anykščių miestui 2007 m. suteiktas kurortinės teritorijos statusas.

Pateikiami du Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos variantai, kurie apima svarbiausias prielaidas teritorijos vidinei plėtrai. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliktas lyginant „dekoncentruotos koncentracijos“ alternatyvą (galiojančio Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija) su teikiama svarstymui „linijinės integruotos plėtros“ koncepcijos alternatyva.

Plano rengėjų suformuotos Anykščių rajono savivaldybės teritorijos planavimo bei vystymo prielaidos, principinės nuostatos ir strateginiai tikslai remiasi aprobuotais Utenos apskrities bendrojo (generalinio) plano koncepciniais sprendiniais ir Anykščių rajono strateginiu 2012–2019 metų plėtros planu, patvirtintu Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 22 d. Sprendimu Nr. TS–375, Anykščių rajono savivaldybės strateginiu 2014–2016 metų veiklos planu.

Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje nėra akivaizdžių aktyvios plėtros arealų, todėl nepastebima ir ypač reikšmingų darnios plėtros problemų. Vertingiausi gamtos ištekliai ir vaizdingiausi kraštovaizdžiai yra saugomi draustiniuose, Anykščių regioniniame parke, „Natura 2000“ teritorijose, kitose saugomose teritorijose. Kultūros paveldo vertybės saugomos teisės aktų nustatyta tvarka. Gamtinės aplinkos rodikliai palyginus su Lietuvos vidurkiu yra geri ir labai geri. Tačiau socialinės ir ekonominės aplinkos rodikliai palyginus yra blogi ir turi tendenciją blogėti. Planuojamos teritorijos gamtinė, socialinė ir ekonominė aplinka yra dalis stambesnių struktūrų, kurios bendroje sąveikoje apsprendžia teritorijos raidos darnumą. Bendra vietos ūkio transformacija yra inertiška, sąlygota bendrų šalies ūkio transformacijos tendencijų, tačiau konstatuotina, kad vyksta teisinga linkme. Kadangi ūkio struktūroje svarbią vietą užima pirminis ūkio sektorius (žemės ūkis, miškininkystė, kasyba) ir paslaugos, tai tikėtina, kad gyventojų sklaida teritorijoje išliks dispersinė. Apie pusę savivaldybės gyventojų gyvena kaimo vietovėse. Vietos ūkio plėtros tempai bus labai nežymūs dėl investicijų stokos. Savivaldybės turizmo sektoriaus svarba šalies turizmo rinkoje

didžia dalimi priklausys nuo Utenos regiono turizmo sektoriaus plėtros, o konkurencingumas regiono mastu – nuo turistų srautų augimo tempų.

Atliekant SPAV buvo apžvelgtos teritorijos, kurios galėtų būti reikšmingai paveiktos intensyvinant ūkinę veiklą, plėtojant palaikomąją dispersinę ar koncentruotą urbanizaciją, Anykščių savivaldybės teritorijoje. Dauguma nagrinėtų teritorijų yra vienaip ar kitaip saugomos Anykščių regioninio parko arba Šimonių girios biosferos poligono reglamentais. Kitoms teritorijoms suteiktas draustinių statusas. Tiek vienos, tiek kitos koncepcijos atveju aktualios teritorijos nebus reikšmingai paveiktos. Koncentruotos urbanizacijos atveju nukentės unikali savivaldybės kraštovaizdžio įvairovė, kurios dalis yra dispersinis urbanizacijos pobūdis. Ataskaitoje detalai išnagrinėtos galimybės tiesti geležinkelio jungtį Utena – Subačius (Utenos apskrities bendrojo plano sprendinys), kertančią Anykščių regioninio parko teritoriją, taip pat įrengti pažintinio turizmo trasą (Linijinės integruotos koncepcijos sprendinys) Šimonių girios biosferos poligone. Abiejų objektų trasos parinktos taip, kad reikšmingų pasekmių saugomoms vertybėms ir aplinkai neturės.

Abiejose koncepcijos alternatyvose išskiriami Anykščių rajono savivaldybės teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai plano įgyvendinimo atveju lokalizuojant bei stiprinant gamtinio karkaso elementus, turės teigiamas pasekmes kraštovaizdžio ekologinio stabilumo palaikymui

Įvertinant santykinai gerus aplinkos oro fono kokybės rodiklius Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje bei naujų technologijų taikymo tikimybę, galima teigti, kad planuojami sprendiniai neturės reikšmingų teigiamų ar reikšmingų neigiamų pasekmių gyvenamųjų ir rekreacinių teritorijų aplinkos oro kokybei. Esamos koncepcijos inžineriniai sprendiniai papildyti integravus specialiųjų planų sprendinius, įvertinus plėtros tendencijas ir naujas technologijas.

Linijinės integruotos plėtros koncepcijoje daug dėmesio skirta rekreacijos ir turizmo plėtros aspektams, siekiant naudoti vietos išteklius ir didinti turistų bei poilsiautojų srautus, sudaryti prielaidas įgyvendinti savivaldybės strateginius socialinės ir ekonominės plėtros tikslus. Socialiniu ir ekonominiu požiūriu linijinės integruotos plėtros alternatyvos sprendiniai turės daugiau teigiamos įtakos Gyvenimo kokybei ir ekonominei plėtrai Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje.

Įgyvendinant linijinės integruotos plėtros koncepcijos sprendinius laukiamos teigiamos ilgalaikės pasekmės gyventojams, ūkininkams, verslininkams, pramonininkams, kadangi išryškinami veiklos organizavimo savivaldybėje strateginiai ilgalaikiai principai bei gyvenimo ir veiklos pasirinkimo alternatyvos. Tradicinių vietos ūkio sričių bei šalies

pažangos inicijuojami verslo ir technologijų vystymo projektai, ypač rekreacijos ir turizmo sektoriuje, turės teigiamas ilgalaikes pasekmes ekonominei ir socialinei Anykščių rajono savivaldybės aplinkai.

Koncepcijos alternatyvos esminiai skiriasi urbanistinės plėtros, rekreacijos ir turizmo plėtojimo nuostatomis. Be to, pasikeitus teisės aktams, teritorijų planavimo terminologijai, žymėjimų struktūrai Decentralizuotos koncentracijos koncepcijos nuostatos turėjo būti taisomos siekiant išvengti prieštaravimų galiojantiems teisės aktams. Linijinės integruotos plėtros koncepcija papildė ir patikslino dalį Decentralizuotos koncentracijos koncepcijos nuostatų ir išplėtojo koncepciją atitinkamai naujomis nuostatomis urbanistinės plėtros, rekreacijos ir turizmo plėtojimo srityse.

Palyginus siūlomas Anykščių rajono savivaldybės teritorijos erdvinės plėtros koncepcijos alternatyvas, įvertinus dominuojančias teigiamas pasekmes planuojamos teritorijos darnai, bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijai rekomenduojamas teikiamos linijinės integruotos plėtros koncepcijos variantas.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo nuostatų integravimo į kelių ir geležinkelių vystymo sektorių koncepcija. 2012. Rengėjas UAB „Infraplanas“.
2. Kraštovaizdžio formavimo gairės valstybiniam keliams ir geležinkeliams. 2013. Rengėjas UAB „Infraplanas“.
3. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija. I-II dalys. 2013. VU GMF Geografijos ir kraštotvarkos katedra, Vilnius.
4. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, patvirtinta 2003-09-11 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. 89-4029) ir 2009-09-16 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1247 (Žin., 2009, Nr. 121-5215).
5. Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas. Rengėjas UAB „Urbanistika“, 2014.
6. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras. [žiūrėta 2015-03-09]. Prieiga internete: <http://stk.vstt.lt/stk/ataskaita1>.
7. Kultūros vertybių registras. [žiūrėta 2015-07-13]. Prieiga internete: <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/ResultPrint.aspx>.
8. Aplinkos apsaugos internetinis puslapis. [žiūrėta 2015-03-09]. Prieiga internete: <http://gamta.lt/cms/index>.
9. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos internetinis puslapis. [žiūrėta 2015-03-09]. Prieiga internete: <http://www.nzt.lt/>.
10. Valstybinė miškų tarnyba. Miškotvarka, miško naudojimas ir miškų ūkio statistika. [žiūrėta 2015-03-09]. Prieiga internete: http://www.amvmt.lt/Miskotvarka_misko_naudojimas_ir_misku_ukio_statistika/Statistika.aspx?&MID=0&AMID=427.

14. PRIEDAI

GRAFINIAI PRIEDAI

1. Dekoncentruotos koncentracijos koncepcija, patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. TS-317:

- Teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principų brėžinys (M 1:50 000)
- Teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų brėžinys (M 1:50 000)

2. Linijinės integruotos plėtros koncepcija:

- Teritorijos vystymo koncepcijos brėžinys (M 1:50 000)

DOKUMENTAI

**Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos Utenos
teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyrius**

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO PATIKRINIMO AKTAS

2016-12-01 Nr. TP1-475
Utena

Tikrinamasis teritorijų planavimo dokumentas	Anykščių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Planavimo rūšis – kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, savivaldybės bendrasis planas; planavimo lygmuo – savivaldybės.
Planavimo organizatorius	Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorius, J. Biliūno g. 23, Anykščiai. Tel. (8 381) 58041.
Teritorijų planavimo dokumento rengėjas ir vadovas	UAB „Atkulos projektai“, Savanorių pr. 11A-83, Vilnius, tel. (8 5) 216 2869. Projekto vadovas Laima Janulienė kval. atestato Nr. A413.
Tikrinti pateikti dokumentai	Bendrojo plano sprendiniai (aiškinamasis raštas, brėžiniai) ir procedūrų dokumentai 2 segtuvai, po 2 egz.
Patikrinimo apibendrinimas	Bendrojo plano planavimo procedūros ir sprendiniai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas.
Patikrinimo išvada	Pritariama teikimui tvirtinti.

Šis aktas iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo gali būti skundžiamas jį išdavusiai teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai arba teismui.

Teritorijų planavimo dokumentą patikrino
Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros
poskyrio vedėjas

Algirdas Matulis

KLAIPĖDOS APSKRITIES TERITORIJOS BENDRASIS (GENERALINIS) PLANAS

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

Planavimo organizatorius:

Klaipėdos apskrities viršininko administracija

SPAV ataskaitos rengėjas:

Į „Atkulos projektai“

Vilnius, 2008

TURINYS

1. Įvadas

2. Apskrities bendrojo plano pagrindiniai tikslai

Tikslų sistema ir jos sąsaja su darnaus vystimosi principu
Pagrindinis apskrities teritorijos vystymo principas ir tikslas
Apskrities vystymo bendrieji strateginiai tikslai
Apskrities vystymo bendrųjų tikslų konkretizavimas

3. Apskrities bendrojo plano sąsaja su kitais planais ir programomis

4. SPAV tikslai ir jų sąsaja su apskrities bendrojo plano tikslų sistema

SPAV tikslų sistema ir jos sąsaja su darnaus vystimosi nuostatomis
Apskrities vystymo strateginiame plane nustatytų tikslų sąsaja su SPAV tikslais
Bendrųjų teritorijos vystymo tikslų sąsaja su SPAV tikslais
Apskrities vystymo bendrųjų tikslų konkretizavimas atitinkantis SPAV tikslus
Daliniai tikslai sutampantys su SPAV tikslais

5. Esamos aplinkos būklės pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendintas

6. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas

7. Su bendroju planu susijusios aplinkos apsaugos problemos

Saugomos teritorijos svarbios aplinkos apsaugai
Gamtinis karkasas
Problemos ir jų priežastys biologinės įvairovės, gamtos išteklių bei kraštovaizdžio ir kultūros paveldo vertybių apsaugos ir saugomų teritorijų valdymo srityje

8. Tarptautiniu, Europos bendrijos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu; kaip rengiant bendrąjį planą atsižvelgta į šiuos tikslus ir aplinkos apsaugą

9. Plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas

10. Priemonės, bendrojo plano įgyvendinimo neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti

Bendrosios priemonės
Sektorinės priemonės

11. Pasirinkto bendrojo plano variantas ir priežastys kodėl būtent šis variantas pasirinktas iš svarstytų alternatyvų

12. Numatytos taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonės

1. ĮVADAS

Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcijos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentas parengtas vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“. Šis aprašas parengtas įvairių lygmenų teritorinio planavimo ir ne teritorinio planavimo darbams.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas yra tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, per kurį rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, konsultuojamasi, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant galutinę koncepcijos redakciją.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimo dokumentas parengtas, remiantis Strateginiu pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu, kuriam vertinimo subjektai iš esmės pritarė. Rengiant šią ataskaitą buvo atsižvelgta ir į vertinimo subjektų pateiktas pastabas, pateiktas vertinant Strateginį pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentą. Ataskaitoje atkreiptas dėmesys į galimą neigiamą poveikį įsteigtose ar potencialiose Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose, esančiose išskirtuose galimo reikšmingumo poveikio arealuose.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas skirtas įdiegti darnios plėtros principus planuojant teritorijas, rengiant įvairių lygmenų ir rūšių teritorijų planavimo dokumentus. Bioįvairovė yra pagrindinis ir esminis aplinkos komponentas, kuris priklauso nuo sveikai funkcionuojančių ekosistemų ir procesų jose. Šie procesai ir turi būti vertinami. Žmonių veikla ir gamtos išteklių naudojimas turi nekenkti ekosistemų funkcijoms ir procesams.

2. APSKRITIES BENDROJO PLANO PAGRINDINIAI TIKSLAI

Tikslų sistema ir jos sąsaja su darnaus vystimosi principu

Apskrities bendrajame plane nustatyta bendrųjų ir specialiųjų teritorijos raidos tikslų sistema sudaryta nuosekliai įgyvendinti darnaus vystimosi politiką, užtikrinančią sveiką aplinką, tinkamą gamtos ir kultūros bei intelektualinių išteklių naudojimą, nuosaikų, bet stabilų ekonomikos augimą, visuotinę visuomenės gerovę, patikimas socialines garantijas. Tai tiesiogiai įtakoja apskrities teritorijos erdvinės perspektyvinės koncepcijos formavimą, teritorijos funkcinių prioritetų sudarymą, naudojimo ir apsaugos reglamentų bei apskrities regioninės politikos formavimą. Apskritis privalo aktyviai skatinti darnaus vystimosi koncepcijos įgyvendinimą šalies ir Europos lygiu.

Pagrindinis apskrities teritorijos vystymo principas ir tikslas

Pagrindinis apskrities teritorijos bendrojo plano principas ir tikslas yra apskrities teritorijos plėtros darna. Pasirinktam pagrindiniam strateginiam principui realizuoti būtina laikytis šių principinių apskrities tvarkymo nuostatų:

- Apskrities, šalies ir savivaldybių socialinės-ekonominės ir ekologinės politikos kryptys turi būti tarpusavyje suderintos ir neprieštaringos;
- Apskrities teritorijos išteklių naudojimas turi atitikti bendriesiems perspektyviniams visuomenės poreikiams, būti subalansuotas funkciniu atžvilgiu ir garantuoti taršos gaminėje aplinkoje mažinimą;

- Apskritis privalo aktyviai prisidėti prie subalansuoto ir darnaus vystimosi koncepcijos įgyvendinimo šalies ir Europos lygiu;
- Apskrities savitumo išsaugojimas ir plėtojimas turi remtis įvairiais teritoriniais veiksniais: geopolitiniais, ekonominiais, gamtine, kultūrine įvairove ir kt.

Apskrities vystymo bendrieji strateginiai tikslai

1 lentelė. Apskrities vystymo bendrieji strateginiai tikslai

Gyventojų gyvenimo kokybės gerinimas	Apskrities ekonominio augimo skatinimas	Aplinkos kokybės palaikymas
Skatinant švietimą ir savišvietą, plėtojant socialinę-kultūrinę bei techninę infrastruktūrą	Ūkinę veiklą teritoriškai diferencijuojant pagal teritorinio potencialo ypatumus, taikant funkcinę konversiją bei pažangias ir informacines technologijas, skatinant konkurencingumą	Optimizuojant gamtonaudą, plėtojant aplinkosaugą bei išsaugant vertingą kraštovaizdį ir stiprinant jo savitumą

Apskrities vystymo bendrųjų tikslų konkretizavimas

Socialiniu požiūriu:

- Įgyvendinti teritoriškai diferencijuotą socialinės-kultūrinės infrastruktūros plėtrą;
- Stiprinti regiono demografinį potencialą bei kultūrinį identitetą;
- Sudaryti teritorines sąlygas diferencijuotos regioninės demografinės ir socialinės politikos, specialių regioninių nedarbo mažinimo, gyvenviečių bendruomenių aktyvinimo, renovacijos švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų bei socialinių paslaugų programų įgyvendinimui ir jų prieinamumui gyventojams;
- Formuoti ir stiprinti apskrities kultūrinį identitetą, remti etnokultūros teritorinę raišką;
- Mažinti kaimo gyvenamųjų vietovių nykimą ir socialinius skirtumus rajonuose;
- Užtikrinti regiono gyventojams sveiką ir švarią aplinką.

Ekonominiu požiūriu:

- Užtikrinti ilgalaikius žemėnaudos prioritetus ir racionalų žemės naudojimo balansą;
- Apskrities ūkio plėtrai išnaudoti jau esamus tarptautinius ir šalies tranzitinius koridorius ir sudaryti palankią aplinką, kurtis naujiems, skatinti alternatyvių energijos šaltinių naudojimą;
- Plėtoti ir modernizuoti Klaipėdos regiono kelių infrastruktūrą, integruojant juos į vieningą šalies ir ES sistemą bei gerinti vietinių kelių kokybę;
- Modernizuoti tradicinį žemės ir miškų ūkį, jį teritoriškai diferencijuojant bei vykdant funkcinę konversiją panaudoti poilsio organizavimo kaime potencialą, ekologinės žemdirbystės perspektyvą, turizmo infrastruktūros ir turizmo verslo perspektyvą;
- Didinti pramonės ir verslo konkurencingumą, diegiant aukštos pridėamos vertės gamybą ir informacines technologijas;
- Gerinti pramonės ir verslo aplinką.

Aplinkosauginiu požiūriu:

- Išlaikyti ir stiprinti turimą aplinkos sveikumo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės bei gamtinio karkaso palaikymo sistemą;
- Šalies ir regionų savitumus formuojančioms gamtinėms ir kultūrinėms aplinkos vertybėms garantuoti efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą;
- Mažinti ekonominės plėtros ir intensyvios rekreacijos spaudimą gamtos ištekliams, esantiems pakrantės zonoje;
- Efektyvinti atliekų tvarkymo ir nuotekų valymo sistemą apskrityje;
- Užtikrinti tik ekologiškai pagrįstų projektų ir strateginių kraštovarkos programų realizavimą.

Erdvinės struktūros vystymo požiūriu:

- Užtikrinti tikslingą ir harmoningą gyvenviečių erdvinės struktūros raidą besiremiančią šalies erdvinio urbanistinio stuburo palaikymo bei tolygaus aktyvumo centrų išdėstymo darną;
- Užtikrinti tikslingą ir harmoningą saugomų teritorijų raidą, jų rišlumo per gamtinį karkasą erdvinės struktūros vystymą;
- Numatyti priemones kraštovaizdžio dinaminiam stabilumui bei grožiui išlaikyti;
- Racionaliai paskirstyti apskrities teritorijos funkcinio naudojimo prioritetus;
- Taikyti aktyvias regioninės politikos priemones esamoms neigatyvioms regionų raidos tendencijoms pakeisti;
- Kuo geriau panaudoti turimą apskrities teritorijos potencialą, išlaikant jo ekosistemų gyvybingumą;
- Išsaugoti bei stiprinti apskrities teritorijos savitumą.

3. APSKRITIES BENDROJO PLANO SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIS

Rengiant Klaipėdos apskrities bendrojo plano koncepciją, buvo atsižvelgta į šiuose dokumentuose suformuotus nuostatus:

- “Jungtinių Tautų aplinkos ir plėtros konferencijos ataskaita” (Agenda 21), Rio de Janeiro, 1992 (pasirašyta dalyvavusių šalių vyriausybių vadovų, taip pat ir Lietuvos Respublikos);
- “Baltijos jūros regiono vizija ir strategijos 2010. Nuo vizijos prie veiksmo” (patvirtinta ketvirtitoje ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir plėtrą, konferencijoje Stokholme 1996 m. spalio 22 d.);
- “Aplinkos ir plėtros darbo programa 21 Baltijos jūros regione” (An Agenda 21 for the Baltic Sea Region) (patvirtinta Baltijos jūros šalių ministrų konferencijoje Nyborge 1998 m. birželio 22–23 d.);
- Lietuvos regioninės politikos metmenys. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 902
- “Europos erdvinės plėtros perspektyva ESDP” (pritarta neoficialioje ministrų, atsakingų už erdvinį planavimą, taryboje Potsdame, 1999 m. gegužę);
- “Valstybinės atliekų tvarkymo strategijos ir veiksmų programos metmenys”. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 17 d. nutarimas Nr. 593;

- “Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa”. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 761;
- Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo planas 2006 -2010m.
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2002 m. spalio 29 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX-1154;
- “Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-2008 metų veiklos programa”, pritarta LR Seimo nutarimu 2004 m. gruodžio 14 d. Nr. X-43;
- Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2005-12-29 sprendimu Nr. T11-405;
- Klaipėdos rajono plėtros strateginis planas 2004-2012 metams;
- Kretingos rajono 2007-2013 metų plėtros planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. T2-74;
- 2007-2013 m. Klaipėdos miesto plėtros strateginis planas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu 2007 m. rugsėjo 27 d. Nr. T2-285;
- Klaipėdos miesto bendrasis planas, patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2007 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T2 – 110;
- Palangos miesto plėtros iki 2015 metų strateginis planas su pakeitimais, patvirtintai Palangos miesto savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 8 d. sprendimu Nr. T2-235;
- Neringos savivaldybės strateginis plėtros planas 2007-2013 metams, patvirtintas Neringos savivaldybės tarybos 2007 m. rugsėjo 05 d. sprendimu Nr. T1-132
- Skuodo rajono savivaldybės 2007-2013 metų strateginis plėtros planas;
- Šilutės rajono strateginis plėtros planas 2005-2014 metams, patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2004-07-15 sprendimu Nr. T1-407;
- “Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas”. Dokumentas patvirtintas 2002 m. spalio 29 d. Seimo sprendimu Nr. IX-1154;
- “Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas”. Dokumentas patvirtintas 2003 m. gruodžio 9 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1568;
- Klaipėdos regiono plėtros planas 2004-2006 m., Klaipėda 2003;
- Klaipėdos ir Tauragės apskričių pasirengimo potvyniams ir potvynių padariniams šalinti 2007 – 2015 metų programą (Žin. 2006, Nr. 132-5007);
- Kompleksinė Nemuno žemupio ir Kuršių marių vandens išteklių apsaugos ir racionalaus naudojimo programa (Žin., 2002, Nr. 62-2545);
- Kuršių marių vandens kokybės gerinimo programą (Žin., 2006, Nr. 71 – 2629)
- Lietuvos Baltijos jūros krantų tvarkymo programa 2008 – 2013 m.;
- Pajūrio juostos tvarkymo programa 2008 – 2013 m., patvirtinta LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-88.
- Nacionalinė darnaus vystimosi strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11d. nutarimu Nr. 1160;
- Nacionalinė energetikos strategija, patvirtinta LR Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430);
- Miškingumo didinimo programa, patvirtinta LR aplinkos ministro ir LR žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 616/471;
- Kaimo plėtros plano 2004-2006 m. pagrindinės nuostatos, patvirtintos LR Vyriausybės 2003 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1317.

4. SPAV TIKSLAI IR JŲ SĄSAJA SU APSKRITIES BENDROJO PLANO TIKSLŲ SISTEMA

SPAV tikslų sistema ir jos sąsaja su darnaus vystimosi nuostatomis

SPAV tikslų sistema sudaryta siekiant nuosekliai įgyvendinti darnaus vystimosi politiką teritorijų planavimo darbuose ir kituose projektuose bei juos realizuojant (Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo).

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tikslai yra: nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas planų ir programų įgyvendinimo pasekmes aplinkai. Tuo būdu planų ir programų organizatoriai turės informaciją apie galima reikšmingas planų įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir užtikrins kad būtų priimti sprendiniai garantuojantys sveiką aplinką, tinkamą gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimą ir naudojimą, ekologinį saugumą. Apskrities darnaus vystymosi koncepcijos įgyvendinimas šalies ir Europos lygiu turi atitikti SPAV pagrindinį tikslą.

SPAV vertinimo aplinkos komponentai nustatyti tokie:

- Biojvairovei ir ekotinklui;
- Gamtiniam karkasui ir kraštovaizdžiui;
- Kultūros paveldui;
- Visuomenei ir jos sveikatingumui;
- Vandeniui, dirvožemiui;
- Orui, klimatui;
- Materialiniam turtui.

Apskrities vystymo strateginiame plane nustatytų tikslų sąsaja su SPAV tikslais

2008 m. parengtas ir Klaipėdos regiono plėtros tarybos patvirtintas Klaipėdos apskrities regiono plėtros planas apima 2007-2013 m. laikotarpį, kuriame numatyti tokie tikslai kaip:

1. Kelti viešojo administravimo efektyvumo lygį ir gerinti viešųjų paslaugų kokybę bei prieinamumą:

- a) Tobulinti strateginį ir teritorijų planavimą ir kelti viešojo sektoriaus darbuotojų kvalifikaciją siekiant tvarios regiono plėtros.
- b) Optimizuoti sveikatos apsaugos sistemą ir gerinti paslaugų prieinamumą.
- c) Plėtoti socialinių paslaugų sistemą ir gerinti paslaugų prieinamumą.
- d) Plėtoti švietimo ir mokymo infrastruktūrą bei paslaugų prieinamumą, sudaryti sąlygas mokytis visą gyvenimą.

2. Vystyti regiono susisiekimo, inžinerinio aprūpinimo, atliekų tvarkymo sistemos planavimą, modernizavimą ir plėtrą:

- a) Gerinti regiono transporto planavimą, infrastruktūrą ir eismo saugumą.
- b) Tobulinti regiono inžinerinio aprūpinimo sistemos planavimą bei modernizuoti infrastruktūrą.
- c) Užtikrinti harmoningą gyvenamosios aplinkos plėtrą ir būsto kokybę.
- d) Tobulinti potvynių prevencijos ir gyventojų informavimo apie potvynius sistemą, užtikrinti melioracinių ir hidrotechninių sistemų funkcionavimą.

3. Tausojančiai naudoti ir turtinti regiono gamtos išteklius ir mažinti energijos vartojimą:

KLAIPĖDOS APSKRITIES TERITORIJOS BENDRASIS (GENERALINIS) PLANAS:
STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

a) Saugoti gamtos išteklius ir sudaryti sąlygas pritaikyti juos gyventojų bei ūkio reikmėms, racionaliai naudoti neatsinaujinančius gamtos išteklius.

b) Atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra.

c) Lietuvos Respublikos pajūrio kranto zonos integruotas planavimas, krantų ir kopų parkų tvarkymas bei stabilios ekologinės būklės palaikymas.

sutampa su SPAV tikslais.

Bendrujų teritorijos vystymo tikslų sąsaja su SPAV tikslais

Pagrindinis apskrities teritorijos bendrojo plano principas ir tikslas yra apskrities teritorijos darnaus vystymosi kelio užtikrinimas kuris sutampa su SPAV pagrindiniu tikslu.

Apskrities teritorijos bendrojo plano nustatytoms raidos strateginėms kryptims realizuoti bendrųjų strateginių teritorijos vystymo tikslų sistema suderinta su SPAV tikslais.

2 lentelė. Apskrities vystymo bendrųjų strateginių tikslų ir SPAV tikslų suderinamumas

Per gyventojų gyvenimo kokybės gerinimą	Per apskrities „žaliosios“ ekonomikos skatinimą	Per aplinkos kokybės palaikymą
skatinant ekologinį švietimą ir savišvietą, plėtojant socialinę-kultūrinę bei techninę infrastruktūrą	Ūkinę veiklą teritoriškai diferencijuojant pagal geosistemų potencialo ypatumus, taikant pažangias ir informacines technologijas, skatinant konkurencingumą	Optimizuojant gamtonaudą, plėtojant aplinkosaugą, išsaugant vertingą kraštovaizdį ir stiprinant jo savitumą

Apskrities vystymo bendrųjų tikslų konkretizavimas atitinkantis SPAV tikslus

Socialiniu požiūriu:

- Suteikti socialinio vystymo impulsą savivaldybėms, kas sumažintų gyventojų migraciją, susisiektų neigiamą poveikį;
- Įgyvendinti teritoriškai diferencijuotą regioninę demografinę ir socialinę politiką bei specialias regionines nedarbo mažinimo, gyvenviečių bendruomenių aktyvinimo ir renovacijos švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų bei socialinių paslaugų ir jų prieinamumą gyventojams programas, teikiant ypatingą dėmesį ekologinio švietimo programoms;
- Stiprinti apskrities išskirtinumą, panaudojant gamtos ir kultūros paveldą;
- Mažinti socialinę atskirtį;
- Užtikrinti regiono gyventojams sveiką ir švarią aplinką.

Ekonominiu požiūriu:

- Apskrities ūkio plėtrai išnaudoti tarptautinius ir šalies tranzitinius koridorius bei alternatyvius atsinaujinančius energijos šaltinius;

- Plėtoti ir modernizuoti Klaipėdos regiono kelių infrastruktūrą, integruojant juos į vieningą ES sistemą, harmonizuojant juos su ekotinklu ir gamtiniu karkasu, bei gerinant vietinių kelių kokybę;
- Modernizuoti tradicinį žemės ir miškų ūkį, skatinti ekologinės žemdirbystės plėtrą, didinti turizmo infrastruktūros ir turizmo verslo perspektyvą;
- Didinti pramonės ir verslo konkurencingumą, diegiant aukštos pridėamos vertės gamybą ir informacines ir beatliekines technologijas;
- Gerinti pramonės ir verslo aplinką.

Aplinkosauginiu požiūriu:

- Išlaikyti ir stiprinti turimą aplinkos sveikumo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės bei gamtinio karkaso palaikymo sistemą;
- Gamtinėms ir kultūrinėms aplinkos vertybėms garantuoti efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą;
- Užtikrinti tik ekologiškai pagrįstų projektų ir strateginių kraštovarkos programų realizavimą.

Erdvinės struktūros vystymo požiūriu:

- Užtikrinti tikslingą ir harmoningą gyvenviečių erdvinės struktūros raidą besiremiančią šalies erdvinio urbanistinio stuburo palaikymo bei tolygaus aktyvumo centrų išdėstymo darną;
- Užtikrinti tikslingą ir harmoningą saugomų teritorijų raidą, jų rišlumą per gamtinį karkasą erdvinės struktūros vystymą;
- Numatyti priemones kraštovaizdžio dinaminiam stabilumui bei grožiui išlaikyti;
- Racionaliai paskirstyti apskrities teritorijos funkcinio naudojimo prioritetus;
- Taikyti aktyvias regioninės politikos priemones esamoms neigatyvioms regionų raidos tendencijoms pakeisti;
- Kuo geriau panaudoti turimą apskrities teritorijos potencialą, išlaikant jo ekosistemų gyvįbingumą;
- Išsaugoti bei stiprinti apskrities teritorijos savitumą.

Daliniai tikslai sutampantys su SPAV tikslais

Daliniams apskrities teritorijos raidos tikslams priskirti konkretūs siekiai optimizuoti gyvenamųjų vietovių tinklą (urbanistinį karkasą), kraštovaizdžio, biologinės įvairovės apsaugą, kultūros paveldo, gamybos bei rekreacinių teritorijų naudojimą ir socialinės-kultūrinės bei techninės infrastruktūros teritorinę plėtrą. Daug dalinių tikslų sutampa su šiais SPAV tikslais:

Gyvenamųjų vietovių sistemos vystymo tikslai:

- Formuoti apskrityje hierarchinį gyvenamųjų vietovių tinklą, užtikrinantį palankiausias socialinio, ekonominio ir ekologinio apskrities vystymo sąlygas ir aukštos žmonių gyvenimo kokybės prielaidas.

Socialinės infrastruktūros teritorinio vystymo tikslai:

- Optimizuoti sveikatos priežiūros tinklą ir pagerinti jo prieinamumą;

- Stiprinti apskrities aukštąjį mokslą;
- Optimizuoti kultūros įstaigų tinklą;
- Modernizuoti muziejų ir bibliotekų tinklą.

Gamtinio karkaso kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos tikslai:

- Optimizuoti apskrities bendrąją žemėnaudos struktūrą, palaikant kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;
- Išvengti gamtinio kraštovaizdžio natūralios struktūros darymo;
- Stabdyti suintensyvėjusius jūros ir marių abrazijos procesus;
- Stabdyti dirvožemių dangos struktūros degradavimą.

Kraštovaizdžio ekologinio stabilumo perspektyvos tam tikra dalimi priklauso ir nuo klimato stabilizavimo strategijos įgyvendinimo, todėl įgyvendinant Klaipėdos apskrities bendrąjį planą, turėtų būti atsižvelgiama ir į šiuos klimato stabilizavimo tikslus:

- Mažinti energetikos agresyvumą aplinkai;
- Reguluoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas;
- Plėsti žemės ūkio ekologizavimą;
- Didinti apskrities miškingumą.

Biologinei įvairovei išsaugoti numatyti šie tikslai:

- Vengti miškų ekosistemų degradavimo;
- Vengti vidaus vandenų ekosistemų degradavimo;
- Apsaugoti pelkines ir natūralių pievų ekosistemas;
- Apsaugoti ir praturtinti antropogeninės aplinkos ekosistemas;
- Palaikyti biotos rūšių ir buveinių įvairovę;
- Vengti gyvūnų dispersijos, paukščių ir žuvų migracijos kelių destruktijos ir jų aplinkos keitimo;
- Tausoti miško išteklius ir juos atkurti;
- Tausoti medžiojamosios faunos išteklius ir juos atkurti;
- Tausoti žuvų išteklius ir juos atkurti.

Tikslai, skirti saugoti ir racionaliai naudoti gamtinę rekreacinę aplinką:

- Užtikrinti racionalų gamtinių rekreacinių išteklių naudojimą;
- Stabdyti vaizdingiausių gamtinių vietovių užstatymą;
- Stabdyti agrarinės rekreacinės aplinkos degradavimą.

Aplinkos kokybės apsaugos tikslai:

- Sumažinti į Klaipėdos apskrities teritoriją patenkančių Bartuvos, Šventosios, Lietuvos pajūrio upių baseinų ir Minijos upės pabaseinio paviršinių vandens telkinių teršimą pramonės, bei iš miestų ir kitų gyvenviečių patenkančiomis, nuotekomis;
- Sumažinti gėlo požeminio vandens teršimą, gerinti geriamo vandens kokybę;
- Sumažinti vandenų teršimą iš žemės ūkio ir kitų išsklaidytos taršos šaltinių;

- Sumažinti teršimą autotransporto išmetamosiomis dujomis;
- Sumažinti NO_x, SO₂, CO₂ bei lakių organinių junginių emisijas iš stacionarių šaltinių;
- Sumažinti ozono sluoksnį ardančių medžiagų emisijas;
- Sumažinti teršimą kietosiomis dalelėmis;
- Sumažinti dirvožemio teršimą miestuose, pramonės rajonuose ir transporto koridoriuose;
- Sumažinti dirvožemio teršimą trąšomis bei kitais chemikalais, naftos produktais;
- Sumažinti aplinkos teršimą buitinėmis, pramonės ir kitomis nepavojingomis bei pavojingomis atliekomis;
- Tobulinti atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą;
- Sumažinti triukšmą miestuose.

Kultūros paveldo objektų teritorijų apsaugos užtikrinimo tikslai:

- Užtikrinti harmoningą kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje darnioje krašto raidoje integruojant kultūros ir gamtos paveldo teritorinę apsaugą;
- Plėtoti saugomų objektų panaudojimą, užtikrinantį nekilnojamųjų kultūros vertybių išlikimą.

Ekonomikos plėtros, pramonės ir verslo plėtros tikslai:

- Subalansuoti pramonės teritorinį išsidėstymą švelninant išsivystymo lygio skirtumus;
- Užtikrinti prioritetinį smulkaus ir vidutinio verslo sektoriaus plėtojimą rajonų savivaldybėse;
- Didinti pramonės ir verslo konkurencingumą, diegiant aukštos pridėamos vertės gamybą ir informacines bei beatliekines technologijas;
- Gerinti pramonės ir verslo aplinką.

Bioprodukcinių teritorijų vystymo tikslai

Bioprodukcinio ūkio teritorijos apima kaimiškąsias vietas, kuriose žemė naudojama žemės ūkio produkcijos gamybai, miškų ūkiui, žuvininkystei ir kitai veiklai, susijusiai su biologinių gamtos išteklių naudojimu. Suformuoti tokie svarbiausi bioprodukcinio ūkio teritorijų perspektyvinės raidos tikslai:

- Optimalios ir darnios žemėnaudos struktūros formavimas;
- Tikslinis bioprodukcinio ūkio specializavimas pagal vietos potencialo ir rinkos poreikių ypatumus, išsaugant bioįvairovę;
- Gamybos ir aplinkosaugos interesų harmonizavimas.

Žemės ūkio paskirties žemės naudojimo tikslai:

- Užtikrinti aplinkos apsaugą ir išsaugoti biologinę įvairovę;
- Žemdirbystei netinkamų žemių apsodinimo mišku skatinimas;
- Derlingų dirvožemių našumo išsaugojimas bei pagerinimas, tarp jų rūgščių dirvų kalkinimas;
- Alternatyvios veiklos (kaimo turizmo, miškų sodinimo, žuvininkystės, amatų ir kitų ne žemės verslų) rėmimas nepalankių ūkininkavimo sąlygų teritorijose.

Miškų ūkio paskirties žemės naudojimo tikslai:

- Daugiatikslių ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas suderinant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- Apskrities teritorijos miškingumo didinimas;
- Biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas ir miškų rekreacinio potencialo didinimas.

Rekreacinių teritorijų vystymo tikslai

Rekreacija suprantama kai įvairi savanoriška laisvalaikio veikla poilsiaujant gamtinėje bei kultūrinėje aplinkoje, neapimant su poilsiu, krašto pažinimu nesusijusių tarnybinių, komercinių ar panašių kelionių. Pagal organizavimo pobūdį, rekreacija gali būti pasirinktoje vietoje ir keliaujant. Numatyti šie rekreacijos teritorinio vystymo apskrityje tikslai:

- Užtikrinti gamtinių ir kultūrinių rekreacinių išteklių naudojimo ir apsaugos efektyvumą bei optimalumą;
- Išnaudoti poilsio kaimiškoje aplinkoje potencialą ekonomiškai silpnų rajonų savivaldybių gaivinimui.

Susisiekimo infrastruktūros ir ryšių teritorinio vystymo tikslai

Šiuo metu apskrities transporto sektoriaus potencialas nėra pilnai išnaudojamas. To priežastis visų pirma – kokybiškos transporto infrastruktūros trūkumas. Perspektyvoje būtina siekti šį trūkumą pašalinti ir priartinti Klaipėdos apskrities susisiekimo sistemos kokybę prie ES standartų turinčios minimalų poveikį aplinkai. Numatomi šie susisiekimo infrastruktūros ir ryšių teritorinio vystymo tikslai:

- Priartinti transporto infrastruktūros techninę būklę prie tarptautinių standartų;
- Integruoti Klaipėdos apskrities susisiekimo sistemą į vieningą Lietuvos susisiekimo sistemą, kuri atitiktų ES standartus bei realius ir perspektyvinius susisiekimo poreikius;
- Vystyti subalansuotą transporto sistemą, maksimaliai išnaudojant turimą atskirų transporto rūšių infrastruktūrą, mažinant neigiamą poveikį aplinkai ir didinant vežimų greitį, operatyvumą bei gerinant kitus vežimų kokybinius rodiklius;
- Gerinti susisiekimą tarp apskrities rajonų savivaldybių ir seniūnijų centrų techninėmis bei organizacinėmis priemonėmis;
- Įtakoti mažesnę transporto koncentruoto naudojimo poreikį miestuose;
- Didinti viešojo transporto vaidmenį miestų ir rajonų savivaldybių susisiekimo sistemoje, suteikiant prioritetą šiai transporto rūšiai;
- Tobulinti miestų susisiekimo infrastruktūrą, plėtojant bevariklio transporto infrastruktūrą;
- Mažinti tarptautinių tranzito koridorių neigiamą poveikį apskrityje.

Vandentiekio ir nuotekų surinkimo, valymo sistemų vystymo tikslai:

- Modernizuoti ir išplėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą sukuriant sąlygas apskrities darniam vystimuisi, užtikrinant vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo paslaugų prieinamumą gyventojams, įmonėms bei organizacijoms, patiriant mažiausias išlaidas ir padarant minimalią žalą aplinkai;

- Patikimai tiekti vartotojams vandenį, kurio kokybė visiškai atitiktų Lietuvos higienos normų HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus“, o išvalytos nuotekos atitiktų aplinkosaugos reikalavimus nuotekoms tvarkyti;

- Užtikrinti, kad užteršto vandens nuotekos, prieš jas išleidžiant į paviršinius vandens telkinius, būtų išvalomos iki ES esamų tiek ir būsimų normatyvinių ribų.

Atliekų tvarkymo infrastruktūros vystymo tikslai:

- Siekti, kad visi apskrityje eksploatuojami sąvartynai atitiktų ES tarybos direktyvą 1999/31/ES daryti minimalų neigiamą poveikį aplinkai;

- Vystant atliekų tvarkymo infrastruktūrą, siekti uždaryti ir rekultivuoti sąvartynus neatitinkančius šiuolaikinių reikalavimų.

Elektros energijos tiekimo ir centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūros vystymo tikslai:

- Efektyviausiai naudoti sukauptą potencialą, jį tobulinti ir plėtoti perspektyviniame laikotarpyje;

- Plačiau panaudoti vietinius, atsinaujinančius ir atliekinius energijos šaltinius;

- Užtikrinti apskrities urbanizuotų vietovių aprūpinimą šilumine energija, modernizuoti esamus šiluminius tinklus siekiant minimalių nuostolių paskirstymo tinkluose, kurti naujus modernius šilumos paskirstymo tinklus, plėtoti naujos kartos katilinių tinklą atiduodant prioritetą gamtinėms dujoms bei atsinaujinantiems energijos šaltiniams;

- Sumažinti neigiamą poveikį aplinkai modernizuojant energetikos sektorį.

Gamtinių dujų tiekimo infrastruktūros vystymo tikslai:

- Siekti gamtinių dujų prieinamumo visiems potencialiai galimiems vartotojams pripažįstant, kad gamtinių dujų sistema bus plėtojama vadovaujantis rinkos principais;

- Siekti gamtinių dujų prieinamumo visoms apskrities energetinėms įmonėms.

Ryšių ir telekomunikacinių sistemų vystymo tikslai:

- Užtikrinti labai spartų plitimą šiuolaikinės ir būsimos naujausios informacinės technologijos į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis;

- Užtikrinti, kad prieinamumas kiekvienam potencialiam vartotojui būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas perspektyvoje.

5. ESAMOS APLINKOS BŪKLĖS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS

Europos sąjungos teritorijų vystymo politikos nuostatos pabrėžia, kad rinkos jėgos turi didelį potencialą skatinti ekonominę plėtrą, tačiau jos turi veikti ypač aiškiuose įstatymų rėmuose ir gerai suplanuotose teritorijose kuo pilniau įgyvendinant kas suplanuota. Numatoma vis didesnė planavimo reikšmė ateityje, ypač Europos kontinente su ribotais gamtiniais ištekliais ir ribotomis aplinkos kompensacinėmis galimybėmis. Planavimas turi padėti užtikrinti, kad ribotų išteklių eksploatacija nenuskurdins ir nesumažins ateities kartų gyvenimo kokybę. Toks jo svarbiausias tikslas ir paskirtis.

Šiam ambicingam tikslui pasiekti parengtas ir patvirtintas ES bendrasis planas su ilgalaikėmis prognozėmis. Jis vadinasi „Europos teritorijos plėtojimo perspektyva“, ETTP (European Spatial Development Perspective, ESDP, priimtas 1999 m.). Šiame dokumente numatoma Europos teritorinei raidai siekti pagrindinių tikslų:

- Ekonominės ir socialinės sąsajos;
- Darnaus plėtojimo;
- Subalansuoto Europos teritorijos konkurentiškumo.

Kiekviena valstybė yra įpareigota rengti savo regionų bendruosius ir specialiuosius planus. Tuo būdu Europos regionų teritorinės raidos planavimas ir realizavimas numato restruktūrizuoti ir sustiprinti struktūriškai silpnus Europos regionus, subalansuoti, išlyginti gyvenimo ir darbo sąlygas tarp skirtingai išsivysčiusių regionų šalyse narėse bei regionų, esančių abipus sienos; apsaugoti ir sujungti į vientisą tinklą atvirų erdvių sistemą, išsaugant biologinę įvairovę, vandenį, rekreacines teritorijas, miškus, kraštovaizdžio įvairovę, gamtinį ir kultūrinį paveldą.

Vykdamas teritorijų planavimo darbus ir juos realizuojant turi būti pasiekta:

- Darnaus, subalansuoto ir policentrinio gyvenamųjų vietovių sistemos plėtojimo ir naujo miesto – kaimo santykio;
- Lygiavertės infrastruktūros ir informacijos pasiekiamumo;
- Gamtinio ir kultūrinio paveldo apsaugos ir racionalaus naudojimo.

Klaipėdos apskrities bendrasis planas įgyvendinamas tiesiogiai per valstybines ir regiono ūkio sektorių plėtros programas, taip pat per žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus – rajonų savivaldybių, miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių bendruosius, detaliuosius ar specialiuosius planus. Nerengti apskrities bendrojo plano reiškia, kad visi žemesnio lygmens planai neturės bendro konteksto, be kurio pavieniai ar daliniai sprendimai nebus efektyvūs ir net gali turėti neigiamą poveikį aplinkai.

Klaipėdos regiono gamtos ištekliai, esantys pakrantės zonoje, patiria nuolatinį ir didėjančią ekonominės plėtros ir intensyvios rekreacijos spaudimą. Klaipėdos apskrities teritorijos bendrasis planas numato conceptualias ilgalaikes priemones (dekoncentruoti pramonės plėtrą, skaidyti transporto, prekių ir paslaugų srautus, įsisavinti naujus rekreacinius išteklius prie regiono upių ir tvenkinių, kt.), kurios tą spaudimą galėtų sumažinti.

Oro ir vandens tarša didžiausia ties Klaipėdos miestu. Vykstant pramonės (ypač taršios) koncentracijos ties Klaipėdos miestu procesams, plėtojantis Jūrų uostui, didėjant transporto srautams oro ir vandens tarša didėja. Aplinkos būklė blogėja ir dėl nuotekų susidarymo bei sparčiai didėjančių atliekų kiekių visoje apskrities teritorijoje, kurioje sukurta regioninių atliekų tvarkymo sistema. Klaipėdos apskrities teritorijos bendrasis planas numato conceptualias ilgalaikes priemones, kurios sudarytų prielaidas mažinti oro ir vandens taršą, sumažinti jos neigiamas pasekmes gamtai ir gyventojams.

Nekilnojamojo kultūros paveldo techninė būklė regione, kaip ir visoje Lietuvoje, yra kritiška. Vertybių savininkai ir naudotojai nepakankamai informuoti apie jų vertę ir svarbą, apsaugos reglamentus, būdus ir priemones jų vertei išsaugoti. Regiono lygmens valstybės institucijos, atsakingos už šią sritį, neturi nustatytų kultūros paveldo objektų ir teritorijų tvarkytos darbų kryptių, valstybinės paramos šiai veiklai lygių ir kt. Klaipėdos apskrities teritorijos bendrasis planas nustato kultūros paveldo objektų ir vietovių išsaugojimo bendrą strategiją, bei apsaugos prioritetus, taip pat integruoja kultūros paveldo apsaugos tikslus, būdus ir priemones į bendrą regiono plėtros strategiją.

Tikėtina, kad stichiška regiono plėtra pablogintų regiono aplinkos būklę: dėl plėtros interesų spaudimo sumažėtų rekreaciniai pajūrio ištekliai, pablogėtų jų kokybė, didėtų oro ir vandens tarša, blogėtų žmonių gyvenimo kokybė regiono miestuose, toliau nyktų kultūros paveldo vertybės.

6. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APRAŠYMAS

Reikšmingiausią poveikį Klaipėdos apskrities teritorijai suteiks giliavandens uosto statyba, pramonės vystymo centrų išdėstymas teritorijoje bei infrastruktūros plėtra (mažieji uostai, Šventosios jūrų uostas, Palangos oro uostas, geležinkelių ir kelių tinklo plėtra).

Vienas iš svarbiausių regiono plėtros aspektų susijęs su giliavandens jūrų uosto statyba. Pastačius uostą regione atsirastų naujas plėtros židinys, kuris turės labai didelę įtaką darniai regiono plėtrai.

Aktyvėjanti ūkinė veikla gali sukelti per daug intensyvaus gamtinių išteklių naudojimo pavojų. Intensyvi urbanizacinė plėtra, gali paaštrinti interesų konfliktą tarp racionalaus gamtos išteklių naudojimo bei atkūrimo, aplinkos apsaugos ir urbanistinės plėtros. Remiantis SPAV apimties nustatymo dokumentu, Klaipėdos apskrities teritorija suskirstoma į šiuos arealus:

Šiaurinės apskrities teritorijos

Šiame teritorijos areale svarbiausi apskrities gamtinio karkaso struktūriniai elementai yra: Vakarų Lietuvos geokologinei erdvei priklausančios nacionalinės svarbos geokologinės takoskyra, kuri praeina apskrities riba su Telšių apskritimi iki Žemaitijos nacionalinio parko (Skuodo rajono savivaldybės teritorija), regioninės svarbos geokologinės takoskyra (Bartuvos-Lietuvos pajūrio) ir regioninės svarbos migracijos koridorius (Bartuvos, Salanto). Kadangi Šiaurinės apskrities teritorijos arealo funkciniai prioritetai yra labiau sukoncentruoti į tausojamąjį miškų ir žemės ūkį, o numatomos kaimo, ekonominės ir infrastruktūros plėtros ašys nesutampa su gamtinio karkaso struktūrinių elementų schema, todėl šioje zonoje nenumatoma grėsimų konfliktų tarp planuojamos urbanistinės ir pramonės plėtros ir gamtinės aplinkos išsaugojimo.

Vakarinės apskrities teritorijos

Šioje zonoje išsidėstę stambiausi apskrities pramonės centrai – Klaipėda ir Kretinga. Pramonės, infrastruktūros ir energetikos plėtra, plečiantis Klaipėdos miestui, neišvengiamai įtakos vieną svarbiausių Lietuvos respublikos teritorijoje esantį gamtinio karkaso struktūrinį elementą – tarptautinės svarbos geokologinę takoskyrą, kuri praeina visu Lietuvos pajūriu, tačiau poveikio zona palyginti nėra didelė. Reikia tikėtis svarbaus poveikio aplinkai, urbanizuotos zonos veikimo į gamtinį karkasą, gretimas ir saugomas teritorijas. Didelis taršos šaltinis šioje zonoje tampa giliavandens jūrų uostas, kuris planuojamas įrengti ties Melnrage (alternatyva - ties Būtinge), taip pat LEZ teritorija, kurioje plėtojama tarši pramonė. Tai neabejotinai prisidės prie destruktivaus poveikio tarptautinės svarbos gamtinio karkaso struktūriniui elementui. Likusi Baltijos jūros pakrantės dalis skirta konservacijai ir ekstensyviai rekreacijai, siekiant išvengti neigiamo urbanizacijos poveikio vienai jautriausių Lietuvos respublikos teritorijų. Pramonės plėtros ašys, kurios jungia Klaipėdą su Kretinga ir Gargždais, palies ir Vakarų Lietuvos geokologinei erdvei priklausančią regioninės svarbos geokologinę takoskyrą (Bartuvos-Lietuvos pajūrio).

Kuršių marių pakrantėje susiformavus nacionalinės svarbos geokologinė takoskyra neturėtų pajausti didesnio destruktivaus poveikio ir kišimosi į jos ekologines sistemas, nes šiose teritorijose

numatomas tausojantis žemės ir miškų ūkis, ekstensyvi rekreacija. Reikšmingesnę poveikį šiose teritorijose gamtai bus daroma tuo atveju, jeigu rekreacijos ir turizmo stichiška plėtra viršys šios teritorijos atsinaujinimo galimybes.

Centrinės apskrities teritorijos

Šių teritorijų svarbiausiu plėtros centru planuojamas Gargždų miestas. Jis patenka į intensyvios ekonominės plėtros ašį, kuri formuojama iš Klaipėdos Kauno link. Taip bus skatinama transporto infrastruktūros ir urbanizacijos plėtra, kuri jungs šį miestą su šiaurinėmis ir vakarinėmis apskrities teritorijomis. Bendrojo plano sprendiniai yra suformuluoti taip, kad jie nepakenktų šioje teritorijoje esantiems regioninės svarbos vidinio stabilizavimo arealams (Margių, Vėžaitinės; Vieviržo). Šiose teritorijose planuojama tausojantis žemės ir miškų ūkis ir ekstensyvi rekreacija.

Centrinė apskrities teritorija išsiskiria intensyvaus miškų ūkio formavimo arealu, kuris prisidės prie nacionalinės svarbos geologinės takoskyros, kuri praeina apskrities ribomis su Telšių ir Tauragės apskritims (Gargždų ir Šilutės rajonų savivaldybių teritorijomis) stiprinimo.

Pietinės apskrities teritorijos

Vertinant saugomų teritorijų tinklo išsidėstymą apskrityje, Pietinė apskrities teritorija išsiskiria savo dviem gan stambiomis Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“ priklausančiomis teritorijomis. Tai Nemuno deltos regioninis parkas ir Vainuto miškų biosferos poligonas. Prie apskrities gamtinio karkaso formavimo prisideda regioninės svarbos geologinė takoskyra (Nemuno mažųjų intakų) ir regioninės svarbos migracijos koridorius, kurį sudaro Minijos slėnių, kitų žemesnėse reljefo vietose esančių teritorijų, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija, dalis.

Atsižvelgiant į šiose apskrities dalyje esančias jautrias bei pažeidžiamas teritorijas, plano koncepcijos sprendiniai parengti taip, kad jie nekenktų ir nepažeistų ekologinės saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso pusiausvyros. Šiose teritorijose numatomi arealų funkciniai prioritetai yra konservacija, ekstensyvi rekreacija, tausojantis miškų ir žemės ūkis.

Klaipėdos apskritis turi didžiausią potencialą Lietuvoje plėtoti netradicinius energijos gavimo būdus, ypač vėjo energetiką. Įvertinus vidutinį vėjo greitį apskrityje išryškėjo teritorijos, kuriose yra didžiausias potencialas vystyti vėjo energetiką. Statyti vėjo jėgaines tinkamiausios teritorijos aplink **Darbėnus, Kretinę, Vilkyčius**. Be to yra galimybė vėjo energetiką plėtoti **Vėžaičių, Šilutės** apylinkėse. Neigiamas aspektas būtų tas, kad pradėjus naudoti alternatyvius energijos gavybos būdus regiono teritorijoje atsirastų vėjo jėgainės, kurios būtų išdėstytos išilgai visos apskrities teritorijos ir papildytų esamą regiono kraštovaizdį naujais techniniais elementais, galbūt turėtų įtakos paukščių migracijai.

7. SU BENDROJU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEMOS

Saugomos teritorijos svarbios aplinkos apsaugai

Klaipėdos regiono gamtinius išteklius, kraštovaizdis ir biologinę įvairovę saugoma institucinėmis, teisinėmis priemonėmis. Klaipėdos apskrityje vienokį ar kitokį Valstybinės saugomos teritorijos statusą turi 119 318 ha teritorijų. Tai sudaro 22,91 % Klaipėdos apskrities teritorijos ploto.

Jautriausios pajūrio teritorijos turi griežčiausią apsaugos statusą – rezervato statusą. Kuršių Nerijos teritorija saugoma Kuršių Nerijos nacionalinio parko reglamentais, Pajūrio dalis ties Karklės kaimu – Pajūrio regioninio parko reglamentais, o Nemuno deltos teritorija ties Rusne – Nemuno deltos regioninio parko reglamentais. Regioniniai parkai 40,81 % sudaro saugomų teritorijų ploto.

Klaipėdos apskrityje yra 27 valstybės saugomi draustiniai. Didžiausias jų – Klaipėdos rajone esantis Kliošių kraštovaizdžio draustinis (2 619 ha).

Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos išskiriamos į dvi grupes: buveinių apsaugai svarbios teritorijos, kurios užima 123 715 ha Klaipėdos apskrities teritorijos ploto ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos, kurios užima 211 217 ha Klaipėdos apskrities teritorijos ploto. Kai kurios šių teritorijų atitinka abiemis šių saugomų teritorijų grupėms keliamus reikalavimus. Didžiausios jų: Kuršių marios (31 642 ha), Nemuno delta (26 733 ha), Kuršių nerijos nacionalinis parkas (24 996 ha) ir Baltijos jūros priekrantė (17 097 ha).

Šiuo metu pajūrio zona jaučia didelį ūkinės, turistinės veiklos bei urbanistinės plėtros spaudimą. Plėtojant pramonę, kelių infrastruktūrą, įrengiant ir eksploatuojant jūros pakrantėse uostus, poveikis gamtinei aplinkai pajūrio zonoje tik didės. Todėl svarbu priimti sprendimus, kaip paskirstyti šį neigiamą gamtos atžvilgiu poveikį, kad jis keltų kuo mažiau žalos jautrioms pajūrio teritorijoms.

Gamtinis karkasas

Visas gamtinio pobūdžio saugomas teritorijas ir kitas ekologiškai svarbias teritorijas garantuojančias bendrąjį kraštovaizdžio stabilumą, į bendrą kraštotvarkos ekologinio kompensavimo zonų sistemą jungia gamtinis karkasas.

Teisinį pagrindą šalies gamtiniam karkasui kurti ir puoselėti sudaro Lietuvos respublikos Aplinkos apsaugos bei Saugomų teritorijų įstatymai. Gamtinis karkasas savo kraštotvarkine esme yra sudėtinga erdvinė sistema ir apjungia įvairių funkcijų prioriteto zonų bei pagrindinių tikslinių paskirčių, skirtingo naudojimo būdų ir apsaugos režimų teritorijas. Jo sudėtyje yra formuojamas ir specializuotas, biologinės įvairovės išsaugojimui užtikrinti reikalingas buveinių tinklas.

Klaipėdos apskrities gamtinio karkaso teritorinę sudėtį formuoja šie struktūriniai elementai, kurie gali pajusti neigiamas plano įgyvendinimo pasekmes:

1. Tarptautinės svarbos geokologinė takoskyra:

- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (praeina visu Lietuvos pajūriu, nuo sienos šiaurėje su Latvija iki sienos su Rusija).

2. Nacionalinės svarbos geokologinės takoskyros:

- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (praeina Kuršių marių pakrante);
- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (praeina apskrities riba su Telšių apskritimi iki Žemaitijos nacionalinio parko, Skuodo rajono savivaldybės teritorija);
- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (praeina apskrities ribomis su Telšių ir Tauragės apskritimis, Gargždų ir Šilutės rajonų savivaldybių teritorijomis).

3. Regioninės svarbos geokologinės takoskyros:

- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Bartuvos-Lietuvos pajūrio);
- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Nemuno mažųjų intakų).

4. Regioninės svarbos migracijos koridoriai:

- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Bartuvos, Salanto);
- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Minijos).

5. Regioninės svarbos vidinio stabilizavimo arealai:

- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Margių, Vėžaitinės);
- Vakarų Lietuvos geokologinėje erdvėje (Vieviržo).

Gamtinio karkaso teritorijų ekologinis optimizavimas yra neišvengiamai susijęs su bendru šalies ir apskrities miškingumo didinimu. Miškingumą apskrityje siūloma didinti pagal VI Žemėtvarkos instituto Kraštovarkos ir teritorijos planavimo skyriaus parengtas schemas, t.y. nenašią žemės ūkio paskirties žemę siūloma apsodinti mišku.

Problemos ir jų priežastys biologinės įvairovės, gamtos išteklių bei kraštovaizdžio ir kultūros paveldo vertybių apsaugos ir saugomų teritorijų valdymo srityje:

Klaipėdos miesto ir uosto plėtra reikšmingai veikia aplinkines teritorijas. Pagilinus jūros vartų gylį, siekiant priimti didesnius laivus, daugiau vandens patenka į Kuršių marias. Dėl to kita marių vandens druskingumas, gėlavandenės marių žuvis pasitraukia marių dalį, priklausančią Rusijos Federacijai. Giliavandens jūrų uosto statyba tiek Būtingėje tiek Melnragėje sužadins šiauriau esančių krantų abrazijos procesus. Melnragės uosto atveju šie procesai galėtų paliesti Girulių paplūdimius ir pakrantės skardžius ties Karklės gyvenvietėje. Būtingės uosto atveju - krantus ties Papės gyvenvietėje (Latvijoje), taip pat sunaikintų kai kurių jūros gyvūnų mitybos zonas.

Klaipėdos ir Palangos miesto apylinkėse plėtojama gyvenamoji statyba. Melnragėje, Giruliuose, Kalotėje, Karklėje rekonstruojamos senos sodybos, statomi pavieniai pastatai ar jų grupės, ties Sudmantais, Kelmiske, Ginduliais, Mazūriškiais, Tauralaukiu statomi gyvenamųjų namų kvartalai. Palangos mieste renovuojami seni pastatai, vilos, ir sodybos Užkanavėje, Kontininkuose, Monciškėse, statomi nauji antrųjų namų kvartalai Šventojoje, Vanagupėje. Kai kurie statiniai yra prie pat pajūrio kopų. Nauja gyvenamoji statyba keičia pajūrio gamtinį kraštovaizdį, keičia senosios Palangos, Melnragės, Girulių ir Karklės urbanistinį kraštovaizdį, turintį kultūrinę vertę, tačiau kuria naują gyvenamosios ir urbanistinės aplinkos kokybę. Mažesniu mastu tokios pat aplinkos problemos pastebimos Neringos gyvenvietėse, Rusnėje Mingėje, Marių pakrantėje nuo Ventės rago iki Drevernos. Problemų priežastys yra ekonominio pobūdžio (nekilnojamojo turto ir turizmo, poilsio rinkos plėtra).

Infrastruktūros plėtra susieta su plėtojama pramone, gyvenamąja statyba, taip pat Klaipėdos jūrų uosto plėtra. Plėtojant jūrų uostą kartu plėtojama kelių ir geležinkelių, taip pat logistikos infrastruktūra. Dėl to infrastruktūros koridoriais skaidomas Girulių rekreacinio miško masyvas. Tai sumenkina jo rekreacinę vertę, mažina biologinę įvairovę. Pietinėje miesto dalyje planuojamas logistikos centras sumažina čia esančių rekreacinių išteklių (ties Žarde ir Laistais) vertę, nukeičia dalis Kliošų miško, didėja oro tarša miesto pietinėje dalyje. Problemų priežastys yra techninio ir ekonominio pobūdžio (Klaipėdos jūrų uosto plėtra ir su tuo susiję techniniai uždaviniai).

Pramonės plėtra šiuo metu yra koncentruojama Klaipėdoje ir LEZ (Laisvosios ekonominės zonos) teritorijoje. Dėl to didėja automobilių srautai keliais miesto prieigose ir miesto gatvėse. Tuo pačiu didėja oro tarša Klaipėdos mieste ir jo prieigose. Problemos priežastys yra ekonominio pobūdžio (gamybos plėtra).

Laivybos plėtra Kuršių mariose ir Nemuno deltoje aplinkai daro dvejopą poveikį. Vienu požiūriu didina vandens taršą kuršių mariose ir Nemuno deltos upėse, statant prieplaukas ir uostus, plėtojant paslaugas urbanizuojami čia esantys rekreaciniai ištekliai, trikdomi gyvūnai, keičiamas kraštovaizdis. Kita vertus, laivybos plėtra šioje regiono dalyje sudaro prielaidas įsisavinti vertingus rekreacinius išteklius ir išsklaidyti savaitgalių bei vasaros sezono turistų srautą, sumažinant spaudimą Pajūrio rekreaciniams ištekliams. Problemos priežastys ekonominio pobūdžio.

Koncepcijoje siūlomi du regiono plėtos variantai, kuriuose bandoma sumažinti aplinkosauginės problemas. Tačiau jas generuojančias ekonominio ir techninio pobūdžio priežastis pašalinti neįmanoma.

Viename regiono plėtos variante siūlomi sprendiniai sudarantys prielaidas plėtoti koncentracijos ekonominės veiklos procesams Klaipėdos mieste. Tai padidins plėtos procesų poveikį

pakrantės rekreaciniams ištekliams ties uostamiesčiu. Tačiau mažiau palies atokesnes jūros pakrančių zonos teritorijas.

Antrame plėtros variante poveikis jautrioms pajūrio teritorijoms paskirstomas sudarant prielaidas dekoncentruotis ekonominės veiklos procesams Klaipėdos apskrities teritorijos plėtros pocietriuose. Taip būtų išvengta koncentruoto intensyvaus brovimosi į gamtą ir jos išteklių suvartojimo Klaipėdos mieste ir apylinkėse.

Rengint bendrojo plano sprendinius bus numatomos priemonės:

- Reikšmingo poveikio arealų artimose gretutinėse teritorijose ir juose įgyvendinti lankytojų srautų reguliavimą, pritaikyti lankymui regioninius parkus, draustinius, biosferos poligonus; įgyvendinti planavimo schemose numatytas apsaugos ir tvarkymo priemonės bei priežiūros darbus, sudaryti sąlygas poilsiavimui, įgyvendinti aplinkos teršimo buitinėmis ir kitomis atliekomis prevencines priemones. Siekti, kad saugomos teritorijos taptų patraukliomis ir prieinamomis visuomenės poreikiams;
- Užtikrinti, kad nenyktų augalų ir gyvūnų rūšys, nedegraduotų buveinės.
- Užtikrinti, kad būtų išsaugoti visi kultūros paveldo objektai, nedegraduotų jų fizinės ir vizualinės apsaugos zonos;
- Vykdam statybas miestuose, pakliūvančiuose į reikšmingo poveikio arealus, užtikrinti augalų ir gyvūnų genetinių išteklių apsaugą;
- Reikšmingo poveikio arealuose siūloma atlikti pilną želdynų, augančių ne miškų ūkio paskirties žemėje inventorizaciją. Nesant želdynų schemų miestuose, miesteliuose, negalima užtikrinti želdinių apsaugos juose;
- Užtikrinti pažeistų žemių, naudingųjų iškasenų gavybos procese, rekultivavimą;

8. TARPTAUTINIŲ, EUROPOS BENDRIJOS ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU PLANU; KAIP RENGiant BENDRAJĄ PLANĄ ATSIŽVELGTA Į ŠIUOS TIKSLUS IR APLINKOS APSAUGĄ

Tam, kad būtų galima įgyvendinti darnaus vystymosi principą ir pasinaudoti turimais privalumais, visose veiklos srityse turi būti vadovaujamasi principine nuostata: gamtos saugos tikslų turi būti siekiama tiek pat, kiek ir vartotojiškų tikslų.

Pagrindinis aplinkos apsaugos sektoriaus plėtros strateginis tikslas – sudaryti prielaidas darniai plėtrai išlaikant švarią ir sveiką aplinką, išsaugant biologinę ir kraštovaizdžio įvairovę, saugomas teritorijas, racionaliai naudojant gamtos išteklius, taip pat suderinant centrinių, savivaldos valdymo institucijų bei ūkio subjektų veiksmus atsižvelgiant į Europos Sąjungos reikalavimus pirmiausia reikšmingo poveikio arealuose.

Probleminių grupių aplinkosauginių sričių apsaugos tikslai:

Vandenių apsaugos srityje:

- Gerinti vandens telkinių būklę;
- Siekti, kad regiono miestuose, miesteliuose ir kaimuose naujai užstatomose teritorijose geriamasis vanduo būtų tiekiamas iš centralizuotų vandens tiekimo sistemų, o vandens kokybė atitiktų valstybinio standarto reikalavimus.

Oro apsaugos srityje:

- Mažinti taršą iš mobilių ir stacionarių taršos šaltinių;
- Didinti energijos naudojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.

Atliekų tvarkymo srityje:

- Mažinti aplinkos teršimą atliekomis;
- Sukurti efektyvią atliekų surinkimo, rūšiavimo, saugojimo ir utilizavimo sistemą;
- Išplėsti buitinių atliekų surinkimo sistemą kaimo vietovėse;
- Projektuoti naujus nuotekų valymo įrenginius.

Kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugos srityje:

- Plėtoti saugomų teritorijų sistemą;
- Saugoti gamtinį kraštovaizdį ir kultūros paveldą stabdant jo nykimą, įgyvendinant kraštovaizdžio apsaugai svarbių teritorijų planavimo ir tvarkymo programas;
- Pritaikyti saugomas teritorijas lankymui, sudaryti sąlygas rekreacijos, pažintinio turizmo plėtrai;
- Sustabdyti vaizdingiausių gamtinių vietovių užstatymą;
- Stabdyti pakrantės juostos nykimą ir skatinti jos priežiūrą;

Gamtos išteklių naudojimo ir apsaugos srityje:

- Racionaliai naudoti gamtos išteklius ir išsaugoti biologinę įvairovę.
- Didinti apskrities teritorijos miškingumą ir miško išteklius;
- užtikrinti miškų racionalų naudojimą.

Siekiant įgyvendinti išvardintus strateginius aplinkosaugos tikslus Klaipėdos apskrities teritorijos bendrajame plano sprendiniuose numatytos šios principinės nuostatos:

1. Numatyta galimybė skaidyti automobilių srautus ties įvažiavimais į Klaipėdos miestą ir taip mažinti taršos koncentraciją iš mobilių taršos šaltinių;
2. Sudaromos prielaidos dekoncentruoti pramonės plėtrą regione ir taip mažinti taršos koncentraciją iš stacionarių šaltinių.
3. Numatytos teritorijos atsinaujinantiems energijos ištekliams (vėjo jėgainių parkams įrengti) naudoti;
4. Sudaromos prielaidos mažinti ūkinės veiklos ir infrastruktūros spaudimą į jautrias pajūrio teritorijas, taip pat įsisavinti naujus rekreacinius išteklius, siekiant išsklaidyti poilsiautojų srautus sezono metu besikaupiančius pajūrio zonoje;
5. Urbanistinės, infrastruktūros ir intensyvios ūkio plėtos teritorijos planuojamos taip, kad aplenktų jautrias ir gamtos apsaugos požiūriu svarbias regiono teritorijas (įvairaus lygmens ir pobūdžio saugomas teritorijas, Natūra 2000 teritorijas, buveines, paukščių apsaugai svarbias teritorijas, kultūros paveldo objektus ir teritorijas). Planuojama didinti regiono miškingumą vadovaujantis savivaldybių miškų išdėstymo žemėtvarkos specialiaisiais planais.

9. PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ APLINKAI REIKŠMINGUMAS

Šiame skyriuje pateiktas Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcijos įgyvendinimo tikėtinos reikšmingos trumpalaikės, ilgalaikės teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai, biologinei įvairovei, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui, kraštovaizdžiui. Pasekmių vertinimui priimti tokie žymėjimai:

+ tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės, „-“, tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės, +/- tikėtinos tiek teigiamos tiek neigiamos pasekmės, 0 nenumatoma reikšmingų pasekmių, ? nepakanka informacijos.

Plano sprendiniai	Reikšmingų poveikių charakteris	SPAV vertinimo komponentai								Motyvai, pastabos
		Bioįvairovė ir ekotinklas	Gamtinis karkasas ir kraštovaizdis	Kultūros paveldas	Visuomenė ir sveikatingumas	Vanduo	Dirvožemis	Oras, klimatas	Materialinis turtas	
		Plano sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas								
Gyvenviečių sistema										
Ekonominės (urbanistinės) plėtros ašies formavimas	Trumpalaikis	?	-	0	0	0	-	0	0	Nustatomi plėtros prioritetai regiono teritorijoje. Skatinama ekonominės ir socialinės infrastruktūros plėtra, formuojama visų plėtros centrų ir pocentrių sąveika bei ryšiai. Už plėtros ašies ribų prioritetas teikiamas turizmo ir rekreacijos paslaugoms, gamtos ir kultūros paveldo apsaugai, amatams ir žemės, miškų ir vandens ūkio plėtrai.
	Ilgalaikis	?	+/-	0	+	0	0	0	+	
Kaimo plėtros ašies formavimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Kaimo plėtros centrų įjungimas į vientisą regiono gyvenviečių sistemą, siekiant išvengti kaimiškų vietovių nykimo. Neurbanizuotose teritorijose teikiamas prioritetas turizmo ir rekreacijos paslaugoms, gamtos ir kultūros paveldo apsaugai, amatams, žemės, miškų ir vandens ūkio plėtrai. .
	Ilgalaikis	0	0	+	+	0	0	0	+	
Susisiekimas ir techninė infrastruktūra										
Kelių modernizavimas ir rekonstravimas	Trumpalaikis	-	0	0	0	0	-	0	0	Tobulinamas esamas kelių tinklas. Padidėjęs susisiekimo greitis ir kelių pralaidumas leistų sumažinti laiko ir degalų sąnaudas, mažėtų transporto teršalų emisijų ir triukšmo lygis.
	Ilgalaikis	0	0	0	+	0	0	+	+	
Aplinkkelių įrengimas	Trumpalaikis	–	–	?	0	0	–	0	0	Pagerėja tranzito sąlygos, tranzitinis transportas eliminuojamas iš miestų teritorijų. Sumažėja emisijų ir triukšmo lygis regiono miestuose.
	Ilgalaikis	+/-	+/-	?	+	0	0	+	+	

Klaipėdos jūrų uosto plėtra	Trumpalaikis	–	–	0	0	–	0	0	–	Pastovus uosto modernizavimas, gilinimas lems spartesnę pramonės augimą Klaipėdos mieste, taip pat viso regiono ekonominę plėtrą.
	Ilgalaikis	0	0	0	0	–	0	0	+	
Šventosios jūrų uosto atstatymas	Trumpalaikis	–	–	0	0	-	0	0	0	Uostas sietinas su turizmo, smulkiųjų verslų plėtra regione: smulkia prekybos laivyba, pramoninė žvejyba, keleivių pervežimu, pramoginio laivyno aptarnavimu. Tačiau statybos metu bus pakeistas natūralus kraštovaizdis, padidės vandens tarša.
	Ilgalaikis	0	0	0	0	-	0	0	+	
Giliavandenio jūrų uosto statyba	Trumpalaikis	-	-	0	0	-	-	0	-	Uostas lems krovinių ir keleivių srautų žymų padidėjimą, ekonominę regiono plėtrą. Skatins multimodalinės transporto sistemos plėtrą bet prisidės prie Baltijos jūros taršos ir neigiamo poveikio aplinkai. Giliavandenio uosto statyba turės reikšmingas trumpalaikes ir ilgalaikes pasekmes krantų abrazijos procesams. Sprendiniuose būtina numatyti priemones šioms pasekmėms sušvelninti. Statant uostą ties Melnrage būtų ši gyvenvietė turėtų radikaliai keisti savo plėtros kryptį iš ramaus priemiesčio, į judrų pramogų miestelį. Taigi socialiniu požiūriu ilgalaikės pasekmės būtų teigiamos. Statant uostą ties Būtinge būtų sunaikintos jūros gyvūnų maitinimosi zonos. Tačiau laikui bėgant susiformuotų nauja ekosistema. Taigi šiuo požiūriu ilgalaikių pasekmių nenumatoma. Tačiau reikšmingas ir ilgalaikis poveikis būtų daromas Palangos kurorto kraštovaizdžiui.
	Ilgalaikis	0	–	0	0	-	0	0	+	
Geležinkelio infrastruktūros plėtra	Trumpalaikis	-	-	0	0	0	-	0	0	Geležinkelio transportas mažiau neigiamai veikianti aplinką transporto rūšis nei autotransportas. Efektyvus geležinkelis bus pajėgus dalį krovinių pritraukti iš autotransporto. Dėl to sumažėtų oro tarša. Tačiau plėtojant geležinkelio linijų tinklą tektų kirsti dalį miškų sunaikinti dalį dirvožemio. Tačiau bendras ilgalaikis poveikis būtų teigiamas.
	Ilgalaikis	+	0	0	+	0	0	+	+	
Multimodalinio transporto centrų sukūrimas	Trumpalaikis	-	0	0	0	0	-	0	0	Skatintų apskrities ekonomikos augimą, stiprintų skirtingų transporto rūšių sąveiką ir susisiekimo sistemos efektyvumą, tačiau didintų oro taršą iš mobilių taršos šaltinių.
	Ilgalaikis	-	0	0	-	0	-	-	+	
Regioninės greitojo	Trumpalaikis	-	+/-	0	+	0	-	0	0	Prisidės prie viešojo transporto sistemos gerinimo regione, sumažins Klaipėdos-Palangos magistralės apkrovimą ir tuo pačiu

susisiekimo linijos tiesimas	Ilgalaikis	0	+	+	+	0	0	+	+	oro taršą. Linijos tiesimas sukurs naujas prielaidas turizmo paslaugų ir infrastruktūros plėtrai, naujų rekreacinių išteklių įsisavinimui, taip pat turistų srautų dekoncentracijai. Tuo pačių bus sumažintas ūkinės veiklos spaudimas jautriems pajūrio rekreaciniams ištekliams.
Mažųjų uostų ir prieplaukų plėtra	Trumpalaikis	0	-	0	0	-	0	0	0	Mažųjų uostų plėtra svarbi smulkių verslų ir turizmo plėtrai. Taip pat papildys vietinio susisiekimo vandeniu ir žvejybos plėtos galimybes. Sumažėję automobilių srautai sumažins oro taršą iš mobilių taršos šaltinių.
	Ilgalaikis	0	0	+	+	0	-	+	+	
Tarptautinio oro uosto ir tarnybinių aerodromų plėtra	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Oro uosto intensyvesnis panaudojimas ekonomiškai naudingas apskričiai. Jo apkrova neturėtų lemti reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai. Mažųjų aerodromų plėtra didins triukšmo lygį jų apylinkėse, tačiau prisidės prie pramogų įvairovės kurortinėse vietovėse.
	Ilgalaikis	0	0	0	+/-	0	-	0	+	
Inžinerinė infrastruktūra										
Infrastruktūros koridorių formavimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Inžinerinės ir techninės infrastruktūros tinklų sistemos funkcionavimo užtikrinimas, prisidės prie gyvenimo kokybės apskrityje gerinimo.
	Ilgalaikis	0	0	0	+	0	0	0	+	
Vėjo jėgainių ir geoterminių jėgainių statyba	Trumpalaikis	0	-	0	0	0	0	0	0	Prisidės prie neatsinaujinančių energijos išteklių saugojimo. Vėjo jėgainių įrengimas keis apskrities teritorijų kraštovaizdį. Neigiams požūris į šiuos įrenginius bus laikinas. Mažės oro tarša iš stacionarių šaltinių ir bendras poveikis bus teigiamas.
	Ilgalaikis	0	0	0	+	0	0	+	+	
Atliekų surinkimo konteinerių aikštelių, sąvartynų įrengimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Regiono reikalinga sukurti efektyvią atliekų surinkimo, rūšiavimo, saugojimo ir utilizavimo sistemą, kuri atitiktų visus ES reikalavimus. Jos įgyvendinimas pastebimai prisidės prie aplinkosauginės apskrities erdvės pagerėjimo.
	Ilgalaikis	+	+	0	+	0	+	0	0	
Naujų nuotekų valymo įrenginių, naujų centralizuotų vandens tiekimo sistemų įrengimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Šie sprendiniai skirti gerinti apskrities gyventojų gyvenimo kokybę – tiek vartojamo tiek išleidžiamo vandens kokybė turi atitikti ne tik valstybinio standarto reikalavimus, bet ES nustatytas normas.
	Ilgalaikis	+	0	0	+	+	0	0	+	
Pramonės plėtra, verslas										
Pramonės dekoncentracijos formavimas	Trumpalaikis	0	-	0	0	0	0	0	0	Siūlomas pramonės dekoncentracijos principas padės išvengti pramonės potencialo susitelkimo vienoje palyginti nedidelėje regiono teritorijoje. Toks sprendimas suteiks kitoms teritorijoms papildomų galimybių gerinti ekonominę bei socialinę aplinką, mažins taršos koncentraciją.
	Ilgalaikis	+/-	0	0	+	0	0	0	+	
Logistikos centrų sukūrimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Leistų dalį krovos, sandėliavimo ir transportavimo darbų, kuriems nebūtinas tiesioginis ryšys su Klaipėdos jūrų uostu, perkelti už

	Ilgalaikis	0	-	0	+/-	0	0	+	+	Klaipėdos miesto ribų.
Verslo infrastruktūros plėtojimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Sukurta palanki aplinka smulkiam, vidutiniam verslui prisidės prie mažesniųjų apskrities centrų ekonominės-socialinės aplinkos gerinimo.
	Ilgalaikis	0	0	+	0	0	0	0	+	
Turizmas ir rekreacija										
Turizmo paslaugų centrų, kurortų plėtojimas	Trumpalaikis	0	0	0	+	0	0	0	0	Svarbu regiono teritorijoje išskirti gyvenvietes, kurių aplinką ir apylinkių rekreacinius išteklius būtų galima pritaikyti poilsiui ir turizmui, atitinkamos infrastruktūros plėtojimui, paslaugoms.
	Ilgalaikis	0	0	+	+	0	0	0	0	
Turizmo ašių formavimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Jų paskirtis jungianti tarpusavyje plėtotinus turizmo paslaugų centrus, pajūrio kurortus ir kitas rekreacines teritorijas. Tokiu būdu didinamos galimybės turistams lengvai pasiekti reikalingą turizmo paslaugų centrą ar kurortą jiems priimtinausia transporto priemone. Tai srautų dekoncentracijos priemonė.
	Ilgalaikis	0	0	+	0	0	0	0	0	
Rekreacinių išteklių naudojimo arealų išskyrimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Šiose teritorijose siūloma plėtoti poilsio ir turizmo infrastruktūrą, pramogų ir laisvalaikio paslaugas. Išteklių eksploatavimo intensyvumas priklauso nuo teritorijose esamų saugomų teritorijų, kraštovaizdžio bei gamtos išteklių vertingumo. Tai srautų dekoncentracijos priemonė.
	Ilgalaikis	+/-	+	0	+	0	0	0	0	
Dviračių turizmo infrastruktūros plėtojimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Kadangi Klaipėdos regione gamtinė ir kultūrinė aplinka ypač palanki šiai turizmo rūšiai, todėl apskrityje siūloma skatinti šios infrastruktūros plėtrą, ypatingą dėmesį atkreipiant į regiono rekreacijos išteklių zonų panaudojimą.
	Ilgalaikis	0	0	+	+	0	0	0	0	
Gamtos ištekliai ir aplinkos kokybė										
Miškingumo didinimas	Trumpalaikis	+	+	0	0	0	+	+	+/-	Reikšmingai prisidės prie regiono gamtinio karkaso ir ekotinklo praturtinimo.
	Ilgalaikis	+	+	0	+	0	+	+	+/-	
Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo skatinimas	Trumpalaikis	0	+/-	0	0	0	0	0	0	Padidins neatsinaujinančių energijos išteklių saugojimą.
	Ilgalaikis	0	+/-	0	+	0	0	+	+	
Atliekų surinkimo ir perdirbimo sistemos reorganizavimas	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Šis plano sprendinys sietinas su ES reikalavimais dėl atliekų surinkimo, pervežimo, naudojimo ir šalinimo
	Ilgalaikis	+	+/-	0	+	0	+	0	0	

10. PRIEMONĖS, BENROJO PLANO ĮGYVENDINIMO NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Bendrosios priemonės

Klaipėdos apskrities bendrasis planas įgyvendinamas ne tiesiogiai o per žemesnio lygmens planus – rajonų savivaldybių, miestų, miestelių ir kaimo gyvenviečių bendruosius detaliuosius ar specialiuosius planus rengiamus žymiai stambesniame mastelyje, ir konkrečius objektų techninius ir darbo projektus. Juose privalomas vienoks ar kitoks poveikio aplinkai vertinimas, vis daugiau konkretus, kuo žemesnio lygmens planas. Todėl einant link realizacijos gali atsirasti ir turi būti ieškomos galimybės sumažinti poveikį, jį kompensuoti techninėmis ekologijos priemonėmis. Formuojant ekotinklą, stiprinant gamtinio karkaso ekologinę funkciją žemesnio lygmens teritorijų planavimo projektuose ir objektų projektuose siekti bioįvairovės sustiprinimo.

Sektorinės priemonės

Vystant atskirus sektorius parengiami jų vystymo planai, projektai su privalomu gamtinių sąlygų ir poveikio aplinkai vertinimu bei apsaugos priemonėmis.

Pramonės plėtros ir ekonominės raidos galimų neigiamų pasekmių aplinkai išvengti priemonės

Planuojama pramonės plėtra Klaipėdos apskrityje iššauks ir spartesnius regiono ekonominių procesų vystymosi tempus. Tai atsilieps gamybos, pajamų ir vartojimo augimui, o tai gali neigiamai paveikti aplinką reikšmingo poveikio zonose. Neigiamoms pasekmėms išvengti yra siūlomos šios priemonės:

- Pasekmes aplinkai mažinančios. Į ūkinės veiklos projektų sudėtį įtraukti investicijas į pasekmes aplinkai mažinančias priemones (krantų abrazijos procesų pasekmes mažinančias priemones, oro ir vandens taršą mažinančias priemones, racionalaus energijos, gamtos išteklių naudojimo ir atliekas minimizuojančias priemones ir kt.);
- Kokybės ir aplinkos apsaugos vadyba. Tokių sistemų esmė yra nuolatinio gerinimo ciklo sukūrimas gamybos procesuose. Kokybės ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos gali būti sertifikuojamos pagal tarptautinius standartus ISO 9001 ir ISO 14001 arba registruojamos pagal ES Aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemą EMAS;
- Su produktais susijusios darniosios pramonės plėtros priemonės. Šios priemonės padeda sumažinti produkto poveikį aplinkai jo viso buvimo cikle metu. Gali būti taikomos įvairios priemonės: ekologinis projektavimas, būvio ciklo vertinimas, gamintojo atsakomybė, aplinkosauginis ženklavimas;
- Darniosios plėtros veiksmingumo ataskaitos. Šių ataskaitų rengimas skatina įmones labiau analizuoti savo veiklą ir ją gerinti.
- Mokesčių už taršą ir baudų sistemos priemonės skatinančias prevencinių priemonių diegimą;
- Energijos, vandens ir kitų gamtos išteklių kainų politika;
- Visuomenės sveikatos apsaugos priemonės.

Erdvinės regiono plėtros galimų neigiamų pasekmių aplinkai išvengti priemonės:

- Planavimo priemonės. Rengti specialiuosius planus (paveldosaugos, kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo, miškotvarkos ir žemėtvarkos planus ir projektus) reikšmingo poveikio aplinkai arealuose ir realizuoti tik kokybiškus žemesnio lygmens projektus su aplinkosauginėmis dalimis;
- Užstatymo reglamentavimo priemonės. Reglamentuoti užstatymo tankumą, ypač jautrioje gamtinėje teritorijoje, savivaldybių ir apskrities teritorijos bendrųjų planų sprendiniais;
- Prielaidos. Sudaryti prielaidas pramonės ir ūkinės veiklos dekoncentracijos procesams regione.

Pagrindinės susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros sistemos neigiamų pasekmių aplinkai mažinimo priemonės:

- Inovacijų plėtra regiono susisiekimo sistemoje. Diegti multimodalinio susisiekimo sistemas;
- Plėtoti alternatyvias autotransportui susisiekimo sistemas: plėtoti visuomeninio transporto sistemą, laivybą Kuršių mariose ir Nemuno deltoje, dviračių trasų sistemą ir kt.;
- Griežtinti transporto išmetamų kenksmingų teršalų kiekių ribojimus;
- Stiprinti viešojo transporto vaidmenį susisiekimo sistemoje, sudaryti sąlygas prioritetiniam miestų viešojo transporto eismui;
- Modernizuoti ir plėtoti inžinerinės infrastruktūros tinklus regiono vietovėse;
- Atidžiai išnagrinėti ir parinkti vėjo jėgainių išdėstymo regione teritorijas, atsižvelgiant į jų vizualinę taršą kraštovaizdžiui bei galimą neigiamą poveikį paukščių migracijai.

11. PASIRINKTO BENDROJO PLANO VARIANTAS IR PRIEŽASTYS KODĖL BŪTENT ŠIS VARIANTAS PASIRINKTAS IŠ SVARSTYTŲ ALTERNATYVŲ

Gyvenviečių sistema

Gyvenviečių sistemos variantai mažai kuo skiriasi. Pasirinktas variantas suformuotas vadovaujantis ne tik techniniais rodikliais, bet ir susiformavusiomis regiono bendruomenės nuostatomis.

1 variantas.

- Apskrities plėtros centrai: Klaipėda ir Palanga;
- Apskrities plėtros pacentriai: Skuodas, Salantai, Kretinga, Gargždai, Priekulė, Šilutė;
- Kaimo plėtros centrai: Ylakai, Mosėdis, Kartena, Veiviržėnai, Žemaičių Naumiestis;
- Regiono plėtros ašis: nuo Skuodo iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kūlupėnai, Kartena, toliau magistraliniu keliu iki Kretingos, nuo Kretingos link Palangos, toliau link Gargždų, nuo Gargždų iki Klaipėdos, nuo Klaipėdos iki Priekulės, Šilutės, nuo Šilutės tęsiasi toliau per Usėnus;
- Kaimo plėtros ašis: nuo Ylakių per Šates iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kartena, Vėžaičiai, Veiviržėnai, Švėkšna ir Žemaičių Naumiestis;
- Klaipėdos miesto plėtojimas kontinento link;
- Palangos miesto plėtojimas kontinento link.

2 variantas.

- Apskrities plėtros centrai: Klaipėda ir Palanga;
- Apskrities plėtros pacentriai: Skuodas, Kretinga, Gargždai, Priekulė, Šilutė;
- Kaimo plėtros centrai: Ylakai, Mosėdis, Kartena, Švėkšna, Žemaičių Naumiestis;

- Regiono plėtros ašis: nuo Skuodo iki Mosėdžio, iki Grūšlaukės, nuo Grūšlaukės link Salantų ir link Darbėnų, nuo Darbėnų iki Kretingos, nuo Kretingos link Palangos, toliau link Klaipėdos, toliau magistraliniu keliu link Gargždų, nuo Gargždų iki Priekulės, Šilutės, nuo Šilutės tęsiasi toliau per Usėnus;
- Kaimo plėtros ašis: nuo Ylakių per Šates iki Mosėdžio, toliau Salantai, Kartena, Vėžaičiai, Veiviržėnai, Švėkšna ir Žemaičių Naumiestis;
- Klaipėdos miesto plėtojimas į rytus (kontinento link);
- Palangos miesto plėtojimas kontinento link.

Pasirinktas variantas. Gyvenviečių sistemos variantai mažai kuo skiriasi. Pasirinktas variantas suformuotas vadovaujantis ne tik techniniais rodikliais, bet ir susiformavusiomis regiono bendruomenės nuostatomis.

- Apskrities plėtros centrai: Klaipėda ir Palanga;
Motyvai: daugiausia potencialo ir galimybių pritraukti užsienio investicijas, turintys apskrities miestai. Jų socialinės ir ekonominės plėtros turinys radikaliai skiriasi, tačiau jų įtaka regionui yra artimo lygmens. Palanga galėtų atlikti regiono lygmens centro funkcijas (be administracinių). Tai sudarys prielaidas ūkinės veiklos dekoncentracijai ir šiaurinės regiono dalies ekonominei plėtrai.;
- Apskrities plėtros pacentrai: Kretinga, Gargždai, Skuodas, Šilutė, Darbėnai;
Motyvai: šie plėtojami miestai turėtų decentralizuoti ekonominę ir urbanistinę regiono plėtrą;
- Kaimo plėtros centrai: Barstyčiai, Mosėdis, Ylakiai, Salantai, Lenkimai, Kartena, Kūlpėnai, Rūdaičiai, Vydmantai, Jokūbavas, Vėžaičiai, Dovilai, Agluonėnai, Endriejavas, Švėkšna, Veiviržėnai, Judrėnai, Vilkyčiai, Kintai, Saugos, Rusnė, Juknaičiai, Usėnai, Katyčiai, Gardamas, Vainutas, Žemaičių Naumiestis. **Motyvai:** šie centrai parinkti atsižvelgiant į jų vietą apskrities teritorijoje, į kaimo gyventojų galimybes pasiekti šį centrą, taip pat į institucinius kaimo plėtros centro požymius bei į esamą gyventojų skaičių;
- **Regiono socialinės ekonominės plėtros ašis** formuojama nuo Kretingos atšaka link Palangos ir nuo Kretingos per Plikius iki Gargždų ir Klaipėdos nuo Klaipėdos iki Priekulės, Šilutės. Ekonominės plėtros ašies atšakos, siejančios regioną su kitomis Lietuvos teritorijomis, formuojamos nuo Kretingos per Karteną į Šiaulių pusę (siejant su magistraliniu keliu A11), nuo Klaipėdos per Gargždus į Kauno pusę (siejant su magistraliniu keliu A1), nuo Šilutės per Pagėgius Tauragės link.
- Kaimo plėtros ašis: nuo Ylakių per Barstyčius iki Mosėdžio, toliau Salantus, Karteną, Vėžaičius, Veiviržėnus, Švėkšną ir Žemaičių Naumiestį, Vainutą, toliau Tauragės link. Ši ašis susieta su planuojama regiono ekonominės plėtros ašimi ryšiais nuo Mosėdžio link Skuodo, nuo Salantų per Grūšlaukę iki Darbėnų, nuo Švėkšnos link Saugų bei ryšį su kitomis Lietuvos teritorijomis, t.y. nuo Vėžaičių link Rietavo. **Motyvai:** abi siūlomos plėtotinos ašys sudaro bendrą regiono plėtros ašį bei gyvenviečių sistemą įtrauktos tos vietovės, kurios šiuo metu pagal ekonominius, socialinius rodiklius yra depresinės;
- Klaipėdos miesto plėtojimas į rytus (kontinento link);
Motyvai: siekis saugoti gamtinius išteklius pakrantės zonoje;
- Palangos miesto plėtojimas kontinento link;
Motyvai: Palangos miesto plėtrą išilgai jūros kranto iš pietinės pusės riboja Pajūrio regioninio parko saugoma teritorija, iš šiaurinės pusės – pramoninės Būtingės teritorijos.

Susisiekimas ir techninė infrastruktūra

1 variantas.

- Kaimo plėtros centrus jungiančius kelius modernizuoti iki krašto kelių techninių parametrų; atitinkamai reorganizuoti viešojo susisiekimo sistemą regione;
- Multimodalinio transporto centro sukūrimas Klaipėdoje. Susisiekimo ir paslaugų infrastruktūros plėtra prie kelio Klaipėda–Priekulė–Šilutė;
- Klaipėdos jūrų uosto plėtra bei Šventosios jūrų uosto atstatymas;
- Giliavandens jūrų uosto statyba ties Melnrage;
- Mažųjų uostų plėtra Šventojoje, Smiltynėje, Juodkrantėje, Nidoje, Rusnėje, Drevernoje;
- Keldo įrengimas Drevernoje;
- Palangos oro uosto plėtra;
- Vėjo jėgainių statybos vietos: Kretingos, Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos).

2 variantas.

- Kaimo plėtros centrus jungiančius kelius modernizuoti iki krašto kelių techninių parametrų; atitinkamai reorganizuoti viešojo susisiekimo sistemą regione;
- Multimodalinio transporto centro sukūrimas Darbėnuose ir Klaipėdoje. Susisiekimo ir paslaugų infrastruktūros plėtra prie kelio Klaipėda–Priekulė–Šilutė;
- Neesminė Klaipėdos jūrų uosto plėtra bei Šventosios jūrų uosto atstatymas;
- Giliavandens jūrų uosto statyba teritorijoje į šiaurę nuo Šventosios netoli Būtingės terminalo;
- Mažųjų uostų plėtra Šventojoje, Smiltynėje, Juodkrantėje, Nidoje, Rusnėje, Kintuose;
- Palangos oro uosto plėtra;
- Vėjo jėgainių statybos vietos: Kretingos, Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos).

Pasirinktas variantas. Variantai esminiai skiriasi giliavandens jūrų uosto statybos vieta. Pasirinktas kompromisinis variantas kuriame uostas numatytas ties Melnrage, esant teigiamai poveikio aplinkai vertinimo išvadai. Esant neigiamai išvadai alternatyvi uosto statybos vieta numatoma ties Būtinge.

- Magistralinių kelių rekonstrukcija: A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda ir A13 Klaipėda-Liepoja ir krašto kelio 141 Kaunas-Jurbarkas-Šilutė-Klaipėda ruožą Klaipėda-Šilutė;

Motyvai: subalansuotos regiono transporto infrastruktūros plėtros siekimas;

- Kaimo plėtros centrus jungiančių kelių modernizavimas;

Motyvai: Sudaryti geresnes sąlygas gyventojams pasiekti jiems reikalingas paslaugas kaimo plėtros centruose ir užtikrinti laisvą paslaugų ir prekių judėjimą kaimo vietovių lygmenyje;

- Aplinkkelių įrengimas prie Palangos, Klaipėdos pietinėje dalyje, aplink Kretingą, Šilutę, Priekulę, Saugą, Vilkyčius;

Motyvai: siekis paskirstyti tranzitinio transporto srautus, važiuojančius per miestų centrus;

- Klaipėdos jūrų uosto plėtra bei Šventosios jūrų uosto atstatymas;

Motyvai: lems spartesnę pramonės augimą Klaipėdos mieste, taip pat viso regiono ekonominę, turizmo, smulkiųjų verslų plėtrą;

- Giliavandens jūrų uosto statyba jūroje ties Melnrage;

Motyvai: prisidės prie ūkinės veiklos koncentracijos Klaipėdos mieste ir apylinkėse, turės reikšmingas neigiamas pasekmes Girulių paplūdimiams ir skardžiams ties Karkle, trumpalaikes socialines pasekmes Melnragės gyventojams ir nekilnojamojo turto savininkams, Girulių rekreaciniam miškui. Klaipėdos miesto plėtros požiūriu tokio uosto statyba turės reikšmingas teigiamas ir neigiamas pasekmes. Tačiau ekonominės naudos požiūriu šaliai ir regionui šio projekto pasekmės yra ilgalaikės ir teigiamos. Galimybės įgyvendinti projektą yra realios ;

- Alternatyvi giliavandens jūrų uosto statybos vieta jūroje ties Būtinge.

Motyvai: Alternatyvi giliavandens uosto statybos vieta gavus neigiamas PAV išvadas Melnragės variantui. Esant teigiamoms Melnragės varianto PAV išvadoms ši vieta tinkama nenumatytiems atvejams, plėtoti alternatyvioms produktų transportavimo vandeniu galimybėms.

- Geležinkelio infrastruktūros modernizavimas ir naujų linijų tiesimas;

Motyvai: išsiplėtus Klaipėdos jūrų uostui, plėtojantis pramonei apskrityje, atsiradus giliavandeniui jūrų uostui geležinkelis bus pajėgus dalį krovinių pritraukti iš autotransporto, taip sumažindama autotransporto srautus;

- Multimodalinio transporto centro sukūrimas Darbėnuose ir Klaipėdoje;

Motyvai: tai siejama su alternatyvių ir nenumatytų produktų transportavimo vandeniu plėtra teritorijoje tie Būtinge, taip pat ūkinės veiklos dekoncentracija Klaipėdos regione. Darbėnuose kirsis įvairių rūšių transporto keliai, krovinių ir keleivių srautai;

- Regioninės greitaigio visuomeninio susisiekimo linijos tiesimas;

Motyvai: siekis sukurti kokybišką viešojo transporto sistemą pajūrio rekreacinėje zonoje bei sumažinti kelio Klaipėda-Palanga apkrovimą;

- Mažųjų uostų plėtra Šventojoje, Smiltynėje, Juodkrantėje, Nidoje, Rusnėje. Prieklaukų įrengimas: Palangoje, Nemirsetoje, Pervalkoje, Preiloje, Kintuose;

Motyvai: skatinama smulkiųjų verslų ir turizmo plėtra, taip pat papildoma vietinio susisiekimo vandeniu galimybė;

- Palangos tarptautinio oro uosto infrastruktūros plėtra; pakilimo tūpimo takų Nidoje, Šilutėje, Gargžduose eksploatacijai tinkamos būklės palaikymas, pramoginės ir sportinės aviacijos plėtra Kartenos Klaipėdos sklandymo klubo, Klaipėdos aerouostuose..

Motyvai: apskrities ekonominės aplinkos stiprinimas.

Inžinerinė infrastruktūra (Alternatyvose nenagrinėta)

Pasirinktas variantas.

- Infrastruktūros koridorių formavimas: nuo Kretingos iki Gargždų, prie rytinės Klaipėdos miesto ribos, nuo Kretingos iki Palangos, nuo Būtingės iki Skuodo. Susisiekimo ir paslaugų infrastruktūros plėtra prie kelio Klaipėda–Priekulė–Šilutė;

- Vėjo jėgainių statybos vietos: Skuodo, Kretingos, Vilkyčių, Klaipėdos apylinkėse (pirmaeilės teritorijos); Vėžaičių, Šilutės apylinkėse (antraeilės teritorijos);

- Geoterminių jėgainių statybos vietos: Klaipėdos miesto pietinėje dalyje esančios inžinerinės infrastruktūros teritorijos ir Palangos miesto rytinėje dalyje esančios pramoninės teritorijos;

- Atliekų surinkimo konteinerių aikštelių įrengimas Skuodo, Palangos, Kretingos, Gargždų, Klaipėdos ir Šilutės miestų apylinkėse, taip pat ties Preilos gyvenvietėje;

- Veikiančių sąvartynų rekultivacija. ES standartus atitinkantiems sąvartynams vietas parinkti Kretingos, Klaipėdos ir Šilutės apylinkėse;

- Naujų nuotekų valymo įrenginių projektavimas Būtingėje, Mosėdyje, Salantuose, Kartenoje bei naujai statomuose gyvenamuosiuose rajonuose Klaipėdoje ir Palangoje;

- Geriamojo vandens kokybės gerinimas, buitinių ir gamybinių nuotekų valymo užtikrinimas.

Pramonės plėtra, verslas

1 variantas.

- Pramonės dekoncentracijos koncepcija;
- Gyvenvietės verslo infrastruktūrai plėtoti: Skuodas, Salantai, Kretinga, Veiviržėnai, Šilutė.

2 variantas.

- Pramonės koncentracijos koncepcija;
- Gyvenvietės verslo infrastruktūrai plėtoti: Skuodas, Salantai, Kretinga, Švėkšna, Šilutė.

Pasirinktas variantas.

- Pramonės dekoncentracijos koncepcija;

Motyvai: siekis sumažinti ekonominius skirtumus tarp Klaipėdos regiono savivaldybių ateityje plėtojant regiono ekonomiką;

- Logistikos centrų įrengimas prie magistralinio kelio A1 Vilnius-Kaunas-Klaipėda ties Vėžaičių ir Dirvupių gyvenvietėmis. Viešųjų logistikos centrų statybą numatoma ties Draugystės geležinkelio stotimi bei ties Stragnais (Priekulė);

Motyvai: tai leistų dalį krovos, sandėliavimo ir transportavimo darbų, kuriems nebūtinas tiesioginis ryšys su Klaipėdos jūrų uostu, perkelti už Klaipėdos miesto ribų, racionaliau paskirstyti transporto srautus;

- Gyvenvietės verslo infrastruktūrai plėtoti: Skuodas, Salantai, Kretinga, Gargždai, Švėkšna, Šilutė, Klaipėdos ir Palangos miestai.

Turizmas ir rekreacija

1 variantas.

- Turizmo paslaugų centrai: Salantai, Priekulė, Rusnė, Šventoji ir Neringos savivaldybės gyvenvietės. Palangos miestą siūloma plėtoti kaip kurortą;
- Kaimo turizmo plėtra visoje regiono teritorijoje;
- Išskiriami rekreacinių išteklių naudojimo arealai: intensyvus rekreacinių išteklių naudojimas siūlomas Palangos miesto savivaldybės teritorijoje. Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra pajūrio arealas iki Pajūrio regioninio parko ribos, Salantų-Mosėdžio arealas bei teritorijos palei Miniją (Minijos pakrantėse iki Nemuno deltos regioninio parko), taip pat Danės pakrantės (pradedant nuo Klaipėdos miesto per Kretingą iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio), Šilutės-Katyčių arealas;
- Miškingumo didinimas pagal numatytas schemas, t.y. nederlingas žemes, kuriose žemės ūkis yra neefektyvus.

2 variantas.

- Turizmo paslaugų centrai: Salantai, Priekulė, Šilutė, Pervalka, Preila ir Šventoji. Palanga, Nida, Juodkrantė plėtojamos kaip kurortai;
- Kaimo turizmo plėtra visoje regiono teritorijoje;
- Išskiriami rekreacinių išteklių naudojimo arealai: intensyvaus rekreacinių išteklių naudojimo arealai: Danės pakrantėse (pradedant nuo Klaipėdos miesto per Kretingą iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio), Šilutės-Katyčių arealas, taip pat Neringos gyvenviečių teritorijos (Nida, Preila, Pervalka, Juodkrantė) bei Palangos miesto teritorija. Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra pajūrio arealas (išskyrus minėtas gyvenvietes), Salantų-Mosėdžio arealas bei teritorijos palei Miniją (Minijos pakrantėse iki Priekulės);

KLAIPĖDOS APSKRITIES TERITORIJOS BENDRASIS (GENERALINIS) PLANAS:
STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

- Miškingumo didinimas pagal numatytas schemas, t.y. nederlingas žemes, kuriose žemės ūkis yra neefektyvus.

Pasirinktas variantas.

- Turizmo paslaugų centrai: Mosėdį, Salantus, Priekulę, Šilutę, Rusnę, Dreverną, Preilą, Pervalką, Šventoji. Palangą, Nidą, Juodkrantę plėtojamos kaip kurortai;

Motyvai: atsižvelgta į šių gyvenviečių aplinką ir apylinkių rekreacinius išteklius poilsui ir turizmui, atitinkamos infrastruktūros plėtojimui;

- Kaimo turizmo plėtra visoje regiono teritorijoje;
- Išskiriami rekreacinių išteklių naudojimo arealai: Intensyvus rekreacinių išteklių naudojimas siūlomas Danės (Akmenos) upės pakrantėse (pradedant nuo Kretingalės iki Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinio), Priekulės-Švėkšnos-Vėžaičių arealas (teritorijos nuo Nemuno deltos regioninio parko palei Miniją, Veiviržą ir Šalpę), išskyrus draustinių teritorijas (jose rekreaciniai ištekliai naudojami su atitinkamais apribojimais), teritorija prie Skuodo pietinės miesto ribos. Teritorijos, kuriose ištekliai turėtų būti naudojami su apribojimais, yra Palangos miesto teritorija, nuo Pajūrio regioninio parko ribos ir iki Būtingės pramoninių teritorijų, teritorija Nemuno deltos regioniniame parke, Neringos gyvenviečių teritorijos (Nida, Preila, Pervalka, Juodkrantė), Nemuno deltos ir Minijos upės senslėnio teritorija. **Motyvai: reguliuoti išteklių eksploatavimo intensyvumą saugomose, vertingo kraštovaizdžio bei gamtos ištekliais vertingose teritorijose;**

- Turizmo ašių plėtra: nuo Palangos per Klaipėdą, Priekulę iki Kintų, taip pat nuo Klaipėdos per Neringos savivaldybę iki Nidos (turizmo ašis Kuršių nerijoje).

Motyvai: Suformuotos turizmo plėtros ašys didina galimybes turistams lengvai pasiekti reikalingą turizmo paslaugų centrą ar kurortą;

- Dviračių turizmo infrastruktūros plėtra;

Motyvai: vis labiau pastebimos dviračių turizmo populiarėjimo tendencijos, o Klaipėdos regionas šiai turizmo rūšiai pasižymi ypač palankia gamtine ir kultūrine aplinka.

Gamtos ištekliai ir aplinkos kokybė (Alternatyvose nenagrinėta)

Pasirinktas variantas.

- Miškingumo didinimas pagal savivaldybių miškų išdėstymo žemėtvarkos specialiuosius planus;

Motyvai: stiprinti apskrities gamtinį karkasą;

- Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo skatinimas;

Motyvai: neatsinaujinančių energijos išteklių saugojimas;

- Atliekų surinkimo ir jų perdirbimo sistemos reorganizavimas;

Motyvai: aplinkos būklės ir gyvenimo kokybės gerinimas.

Išvada dėl Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcijos varianto parinkimo:

Išvertinus ilgalaikes galimas alternatyvių sprendinių pasekmes, taip pat savivaldybių bei visuomenės pasiūlymus suformuojamas trečias koncepcijos sprendinių variantas, kuriame siūlomi papildomi sprendiniai, mažinantys galimas reikšmingas kitų sprendinių pasekmes.

12. NUMATYTOS TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONĖS

Pagal LR teritorijų planavimo įstatymą ir Apskrities teritorijos bendrojo plano rengimo taisykles, patvirtinus bendrąjį planą, organizuojama jo sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūra ir kontrolė. Vykdomas nuolatinis informacijos kaupimas ir analizė, nustatomas žemesnio lygmens planų, investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti. Teritorijų planavimo dokumento strateginio pasekmių aplinkai vertinimo stebėseną vykdoma naudojantis sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Patvirtinus bendrąjį planą, apskrities viršininkas pagal kompetenciją atlieka apskrities lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną (monitoringą). Apskrities bendrojo plano monitoringui panaudojami savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėsenos duomenys. Ją vykdo savivaldybės institucijos.

Apskrities bendrojo plano stebėsenai tikslinga panaudoti duomenis, kurie gauti vykdant Aplinkos monitoringo įstatymą. Jis taikomas aplinkos monitoringui, kuris yra apibrėžtas Aplinkos apsaugos ir Žemės gelmių įstatymuose. Duomenys suderinami ir imami iš visų trijų stebėsenos lygmenų (Valstybinio aplinkos monitoringo, savivaldybių aplinkos monitoringo, ūkio subjektų aplinkos monitoringo).

Stebimi bei analizuojami, prognozuojami galimi pasikeitimai ir jų įtaka perspektyviniams procesams, pasikeitimai, paveikiantys bendrojo plano sprendinius, taip pat plano įgyvendinimo per žemesnio lygmens planus realizavimas.

PASLAUGŲ PRIĖMIMO-PERDAVIMO AKTAS Nr.07/08
2015-07-08

Vykdytojas:

Individuali įmonė „Atkulos projektai“, įmonės kodas 124959993
PVM mokėtojo kodas LT249599917
Adresas: Savanorių pr. 11A-83, Vilnius
A.s. Nr.LT564010049500020294, AB DNB, Banko kodas 40100

Užsakovas:

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija
Įmonės kodas- 188602370
Adresas:A.Jakšto g. 4/9 Vilnius

Susitarimas dėl teisių ir įsipareigojimų perėmimo Nr.VPSS-2013-20-AARP/1/13-10/04 prie 2012m. rugpjūčio 2d. Klaipėdos apskrities teritorijos bendrojo plano baigimo paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr.1.8.1-14

Šiuo aktu patvirtinama, kad Paslaugų teikėjas galutinai įvykdė savo įsipareigojimus pagal 2012-08-02 paslaugų teikimo sutartį Nr. 1.8.1-14. Atliktų paslaugų kokybė atitinka sutarties reikalavimus bei techninio lygio ir kokybės rodiklius:

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Galutinio atsiskaitymokaina EUR,
1.	Galutinis atsiskaitymas pagal sutarties Nr.1.8.1-14 4,6 punktą	5213,16
	PVM (21%)	1094,76
	Iš viso su PVM	6307,92

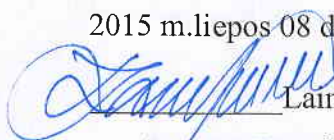
Atliktų paslaugų kaina – 6307,92 EUR su PVM

Pagal šį aktą priklauso sumokėti – 6307,92 EUR su PVM.

Paslaugų teikėjas:

Į „Atkulos projektai“

2015 m.liepos 08 d.

 Laimutė Janulienė

(parašas)

Savininkė

Perkančioji organizacija:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

2015 m. liepos 08d.

(parašas)

A. V.